



ΠΡΑΚΤΙΚΑ

9^{ης} ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ

ΜΕ ΘΕΜΑ:

***«ΑΘΗΝΑ – ΕΛΕΥΣΙΝΑ – ΛΑΥΡΙΟ:
ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ»***

ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Εισαγωγή	Σελ. 4
Καλωσόρισμα και εναρκτήρια ομιλία του κ. Σταύρου Μπένου, προέδρου του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», με τίτλο: «Αθήνα – Ελευσίνα – Λαύριο: Ένα ταξίδι από το παρελθόν στο μέλλον».	5
Πρώτος κύκλος παρουσίασης	5
Δεύτερος κύκλος παρουσίασης	14 και παρεμβάσεις 20, 40, 44, 53, 58, 60, 64
Ομιλία από τον κ. Χρήστο Λάζο, συγγραφέα και ιδρυτικό μέλος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», με τίτλο: «Το πνευματικό υπόβαθρο της Τριλογίας της Αττικής».	14
Σύντομος Χαιρετισμός από την κα Μπέττυ Χατζηνικολάου, τακτικό μέλος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», νομικό, πρώην Πρόεδρο ΕΟΤ, εμπειρογνώμονα σε θέματα τουρισμού.	19
Σύντομος Χαιρετισμός από τον κ. Δημήτρη Τσάμη, εκπρόσωπο της εταιρείας «ΗΡΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Ο.Ε» και τεχνικό σύμβουλο του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ».	24
Χαιρετισμός – καλωσόρισμα από τον κ. Νικόλαο Σταμπολίδη, καθηγητή και Γενικό Διευθυντή Μουσείου Ακρόπολης.	24
Ομιλία του Περιφερειάρχη Αττικής, κ. Γιώργου Πατούλη.	26

Ομιλία του Δημάρχου Αθηναίων, κ. Κώστα Μπακογιάννη.	28
Τοποθέτηση του κ. Μιχαήλ Μαρμαρινού, Γενικού Καλλιτεχνικού Διευθυντή της διοργάνωσης «2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης».	30
Τοποθέτηση του κ. Τόμας Γκρέβε, μελετητή του « <i>Master Plan για την Πολιτιστική Διαδρομή Λαύριο – Αθήνα- Ελευσίνα (Τριλογία Της Αττικής)</i> » - εταιρία «PLAN Ε.Ε. Τόμας Μπ. Γκρέβε και ΣΙΑ».	33
Τοποθετήσεις των 7 χορηγών του προγράμματος «Η Τριλογία της Αττικής», και λοιπών χορηγών, συνεργατών, Εταιρικών και Τακτικών Μελών.	34
Παναγιώτης Παπανικόλας, Διευθύνων Σύμβουλος των Εταιρικών Μελών, « ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ » και « ΓΕΦΥΡΑ ΑΕ ». (χορηγός «Τριλογίας Αττικής»)	34
Ιωάννα Παπαδοπούλου, Διευθύντρια Επικοινωνίας & Μάρκετινγκ του Εταιρικού Μέλους, « Ελευθέριος Βενιζέλος Α.Ε. ». (χορηγός«Τριλογίας Αττικής»)	37
Μαρίνα Σπυριδάκη, Corporate Affairs Manager, του Εταιρικού Μέλους, « Aegean Airlines ». (χορηγός «Τριλογίας Αττικής»)	38
Γιάννης Λέφας, Διευθύνων Σύμβουλος του Εταιρικού Μέλους, « Αττικές Διαδρομές Α.Ε. ».	41
Άγγελος Καλογεράκος, Γενικός Διευθυντής του Εταιρικού Μέλους, « Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ ». (χορηγός «Τριλογίας Αττικής»)	44
Λυδία Γιαννακοπούλου, Διευθύντρια Επικοινωνίας της « Α.Ε. Τσιμέντα ΤΙΤΑΝ » (χορηγός «Τριλογίας Αττικής»)	45
Μαρίνα Μαρτίνου, ιδρύτρια της « Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Πολιτιστικού και Κοινωνικού Έργου ΑΙΓΕΑΣ » (χορηγός «Τριλογίας Αττικής»)	46
Ροδιανός Αντωνακόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος του Εταιρικού Μέλους, « ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. ». (χορηγός «Τριλογίας Αττικής»)	47

William Reynolds, Program Director Heritage Conservation στο “JM. Kaplan Fund” (χορηγός «Τριλογίας Αττικής»)	49
Βασίλης Λαμπρινουδάκης, Γενικός Γραμματέας Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»	51
Άρτεμις Τσολάκη, μέλος Διοικητικού Συμβουλίου «ΔΙΑΖΩΜΑ»	51
Νίκος Κουτσιανάς, ιδρυτής της APIVITA και της SYMBEEOISIS Εταιρικών Μελών του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»	51
Εύα Λιανού, Γενική Διευθύντρια στο Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση	52
Αθηνά Δεσύπρη, Πρόεδρος Δ.Σ. Ιδρύματος Μποδοσάκη, Εταιρικού Μέλους του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»	55
Νίκος Ιμιρζιάδης, ιδρυτής της εταιρείας Sales Promotion Center, Εταιρικού Μέλους του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»	56
Πέτρος Ιμιρζιάδης, Business Development Head, της Sales Promotion Center.	57
Τζίνα Ιμιρζιάδη, συνιδρύτρια της εταιρείας Sales Promotion Center	58
Ευάγγελος Κεραμίδας, ιδρυτής της εταιρείας Kosmesis Plastic Surgery, Εταιρικού Μέλους του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»	58
Νίκος Λαμπρόπουλος, πρόεδρος της TEM A.E., Εταιρικού Μέλους του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»	59
Βασιλική Γεωργιανού, Καθηγήτρια στη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου	59
Θέκλα Τσιτσώνη, Καθηγήτρια Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	63
Κωνσταντίνος Ιωαννίδης, Διευθυντής Ανθρωπίνου Δυναμικού και Εταιρικής Επικοινωνίας της ELPEN	65
Μαρία Σοφικίτου, Διευθύντρια Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»	66

Εισαγωγή

Το Σάββατο 22 Απριλίου 2023 πραγματοποιήθηκε στο Αμφιθέατρο «ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΝΤΕΡΜΑΛΗΣ» στο Μουσείο της Ακρόπολης Αθηνών η 9η Συνάντηση του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» με τα Εταιρικά του Μέλη. Ο τίτλος της συνάντησης ήταν: «Αθήνα – Ελευσίνα – Λαύριο: Ένα ταξίδι από το παρελθόν στο μέλλον». Η συνάντηση ήταν αφιερωμένη στο πρόγραμμα με τίτλο Πολιτιστική Διαδρομή «Η Τριλογία της Αττικής», που υλοποιεί το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ», σε συνεργασία με τους αρμόδιους θεσμούς και φορείς.

Βασικός άξονας του προγράμματος είναι η υλοποίηση μιας ενιαίας πολιτιστικής διαδρομής που αποκαθιστά τη σύνδεση που είχε η πόλη της αρχαίας Αθήνας με το Ιερό της Ελευσίνας, το Λαύριο και τα ορυχεία αργύρου, καθώς και με το επίνειό της, τον Πειραιά. Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να αναδείξει ολιστικά την αρχαία πόλη των Αθηνών (δηλαδή του άστεως και των δήμων της). Η Ελευσίνα (Τελεστήριο) και η Ιερά Οδός αναδεικνύουν τη μυθική, θεολογική, μυητική διάσταση της πόλης. Τα μνημεία της Αθήνας προβάλλουν την πολιτική, δημοκρατική και πολιτιστική διάσταση και το Λαύριο, με τα ορυχεία αργύρου, εμπεριέχει την τεχνολογική και οικονομική διάσταση που χρηματοδότησε τα μεγάλα μνημεία, που αποτελούν την πολιτική και στρατιωτική ισχύ της Αθηναϊκής Δημοκρατίας.

Το πρόγραμμα έχει ενταχθεί στο ΕΣΠΑ 2021-2027: «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027» ως μια Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση ενώ συγχρόνως «συνομιλεί» με όλα τα επιμέρους προγράμματα Ο.Χ.Ε. – Β.Α.Α. που προωθούνται στην Περιφέρεια Αττικής (π.χ. Ο.Χ.Ε. – Β.Α.Α. Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αττικής, Δήμου Αθηναίων, Δήμου Πειραιά, Δήμων Νότιας Αττικής).

Κεντρικός στόχος της εκδήλωσης ήταν η ανάδειξη της συνεισφοράς των Εταιρικών Μελών του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» σε μείζονα προγράμματα πολιτιστικού τουρισμού, με έμφαση στην «Τριλογία της Αττικής».

Τη συνάντηση τίμησαν με την παρουσία τους ο Περιφερειάρχης Αττικής, κ. Γιώργος Πατούλης και ο Δήμαρχος Αθηναίων, κ. Κώστας Μπακογιάννης. Επιπλέον, στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι των Εταιρικών Μελών του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», τα οποία υποστηρίζουν καθημερινά το έργο και τις δράσεις του Διαζώματος.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με την προβολή video για τη Συνδρομή των Εταιρικών Μελών στο έργο του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ». Την παραγωγή του video επιμελήθηκε ο κ. Ευδόκιμος Φρέγκογλου, στέλεχος του σωματείου. Αμέσως μετά το λόγο πήρε ο πρόεδρος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», κ. Σταύρος Μπένος, που αφού αρχικά καλωσόρισε το κοινό, παρουσίασε την ομιλία του με τίτλο: «Αθήνα – Ελευσίνα – Λαύριο: Ένα ταξίδι από το παρελθόν στο μέλλον». Ο κ. Μπένος, αναφέρθηκε

αρχικά στον συμβολισμό επιλογής του Αμφιθεάτρου του Μουσείου Ακρόπολης για την φιλοξενία της 9^{ης} Συνάντησης των Εταιρικών Μελών, καθώς στον ίδιο χώρο είχε λάβει χώρα η πρώτη επίσημη εκδήλωση του Σωματείου το 2008. Ο κ. Μπένος είπε περίπου τα εξής:

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

Πρώτος κύκλος ομιλίας: Απολογισμός Έργου Σωματείου και η συνεισφορά των Εταιρικών Μελών

«Το βίντεο που είδατε είναι μια εσωτερική παραγωγή, το επιμελήθηκε ο Ευδόκιμος Φρέγκογλου και είναι ένα βίντεο για να τιμήσουμε τα Εταιρικά μας Μέλη, που σήμερα θα είναι όλα εδώ, στην 9^η Συνάντηση των Εταιρικών Μελών.

Βασίλη Λαμπρινουδάκη, σου θυμίζω ότι εδώ, σ' αυτό το τραπέζι ξεκινήσαμε πριν από 15 χρόνια ακριβώς. Αυτή η αίθουσα για μας έχει πολύ μεγάλη αξία. Είχαμε το προνόμιο να κάνουμε την ξενάγηση πριν ανοίξει το Μουσείο. Και σήμερα θα κάνω μια τιμητική αναφορά σε πολλές προσωπικότητες που έχουν φύγει από τη ζωή, ως μια ένδειξη ελάχιστης, αιώνιας μνήμης και τιμής για τους ανθρώπους αυτούς.

Τον καπετάνιο μας, τον Καπετάν Βασίλη που ήταν ο πρώτος χορηγός. Και συνεχίζει βεβαίως ο Αχιλλέας Κωνσταντακόπουλος - μ' έναν τρόπο πολυσχιδή - και το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη & Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου.

Ο σπουδαίος τραπεζίτης, ο Γιάννης Κωστόπουλος, ο μεγάλος Χαράλαμπος Μπούρας.

Από το σύγχρονο πολιτισμό ο σπουδαίος Σπύρος Ευαγγελάτος, ο Ιάκωβος Καμπανέλλης και ο αγαπημένος μας Άγγελος Δεληβορριάς.

Είναι μια μικρή ανθοδέσμη από τα ιδρυτικά μέλη του Σωματείου και δε μπορώ παρά να μη βάλω δίπλα σ' αυτούς δυο απώλειες αυτών των ημερών, τις σπουδαίες κυρίες του πολιτισμού, τη Δέσποινα Γερουλάνου και τη Μυρσίνη Ζορμπά, στις οποίες θα ήθελα σήμερα ν' αφιερώσουμε, σ' αυτές τις δυο κυρίες, τη σημερινή μας εκδήλωση, την 9^η δηλαδή Συνάντηση των Εταιρικών Μελών.

Σήμερα, όπως κάνουμε πάντα, θα έχουμε δυο μέρη. Στο ένα μέρος, θα σας θυμίσω την πορεία μας την κοινή, την πνευματική και τη βιωματική των Εταιρικών Μελών σε μια ευσύνοπτη παρουσίαση που έχουμε ετοιμάσει με τα στελέχη του Σωματείου».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε τα στελέχη του Σωματείου για την προσφορά τους στο έργο του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, και την κυρία Μαρία Σοφικίτου, Διευθύντρια του Σωματείου, της οποίας η επιστημονική διατριβή αφορά την παρουσίαση της προσφοράς του Σωματείου στη διαχείριση και ανάδειξη των αρχαίων θεάτρων. Ενημέρωσε επίσης το κοινό για τη δομή της εκδήλωσης και προλόγισε το βίντεο παρουσίασης του Προγράμματος «Τριλογία της Αττικής» που επιμελήθηκε ο

κ. Βαγγέλης Ευθυμίου, σκηνοθέτης και τακτικό μέλος του Σωματείου, ο οποίος το προσέφερε χορηγικά στο Σωματείο.

Ο Πρόεδρος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» συνέχισε ως εξής αναφερόμενος στην γέννηση του Θεσμού των Εταιρικών Μελών του Σωματείου και στο μέγεθος της υλικής και πνευματικής τους συνεισφοράς:

«Πριν ξεκινήσω θέλω να σας πω ότι αυτή την πρωτοβουλία, την καινοτομία η οποία έχει απίστευτη απόδοση, την οφείλω σε δυο πρόσωπα. Ο ένας είναι, οι παλαιότεροι θα το γνωρίζετε, δυστυχώς η υγεία του δεν του επέτρεψε σήμερα να είναι εδώ να τον τιμήσουμε, ο σπουδαίος Θαλής Κουτούπης, ένας μύθος των χορηγιών στην Ελλάδα. Τον γνώρισα ως Υπουργό Πολιτισμού και πάσχιζε πραγματικά να αναδείξει τη χορηγία στην πατρίδα μας. Ο Θαλής λοιπόν μου είχε πει το εξής: “Σταύρο, στο καταστατικό σας πρέπει να συμπεριλάβετε και τον ιδιωτικό τομέα. Η ζωή δεν έχει μόνο το δημόσιο τομέα, και κυρίως τα μνημεία μας έχουν ανάγκη όλους”.

Το άλλο κομμάτι το οφείλουμε στην κόρη μου, η οποία έκανε μεταπτυχιακό Πολιτιστικής Διαχείρισης στη Νέα Υόρκη και μου είπε κάποια στιγμή ότι στην Αμερική συμβολικά έχουν κρατική επιχορήγηση οι χώροι πολιτισμού, και πως κυρίως στηρίζονται σε θεσμούς του ιδιωτικού τομέα. Και μου μίλησε για το θεσμό των Εταιρικών Μελών.

Πολύ περισσότερο εξελίχθηκε απ’ αυτό που περιμέναμε και θα πρέπει να σας πω ότι έχει ξεκινήσει μια πρωτοβουλία του Ιδρύματος Μποδοσάκη και χαίρομαι που το Ίδρυμα θέλει να κάνει μια μελέτη και πρόταση στην κυβέρνηση για να οργανώσουμε όσο γίνεται καλύτερα την κοινωνία των πολιτών, αυτό το χώρο που είναι αρρυθμιστος, που έχει πολλές παθογένειες, πολλά προβλήματα.

Και ξέρεις ότι μια από τις προτάσεις μου είναι να θεσμοθετήσουμε, όπως έχουν γίνει και άλλα πράγματα θεσμοί στην πορεία του Σωματείου. Δηλαδή και οι Φορείς Διαχείρισης των προορισμών, τα περίφημα DMO και τα clusters των επιχειρήσεων, έγιναν νόμος του κράτους ύστερα από πρωτοβουλία που αναπτύχθηκε από την οικογένεια του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ. Έτσι λοιπόν κι εδώ είμαστε σε αυτή την Επιτροπή, συμμετέχω κι εγώ μετά από την τιμητική πρόσκληση που μου έκανε το Ίδρυμα.

Σκεφτείτε το οικονομικό φαινόμενο του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ. Έχουμε περίπου 300.000 λειτουργικά έξοδα, από τα οποία οι 200.000 είναι το ποσό το προσφέρουν τα Εταιρικά μας Μέλη. Τα 2/3 δηλαδή του προϋπολογισμού μας είναι από τα Εταιρικά Μέλη. Και μ’ αυτή την εισαγωγή να ξεκινήσουμε την παρουσίαση.

Αυτό που σας έλεγα για το καταστατικό το βλέπουμε εδώ, τακτικά μέλη μπορούν να γίνουν και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου. Αυτό έφερε την επανάσταση να ξέρετε, αυτές οι δυο λεξούλες. Όλα τα μεγάλα πράγματα ξέρετε, σε δυο λεξούλες κρύβονται. Αν δείτε το νόμο για τα ΚΕΠ, δεν είναι ούτε μια σελίδα.

Αυτό ξέρετε, προέρχεται από έναν αγαπημένο μου φιλόσοφο από τα νιάτα που είναι ο Ντε Καρτ, ο Καρτέσιος που έλεγε ότι πρέπει ν' απλοποιούμε αυτό που σκεφτόμαστε και για να δώσει νόημα και ένταση σ' αυτό έλεγε ότι "ό,τι δεν καταλαβαίνω είναι σα να μην υπάρχει". Μετά ακολούθησε και ο Νίτσε και είπε ότι οι μεγάλες ιδέες έρχονται σαν το πέταγμα του περιστεριού. Και τελευταίος ο Στηβ Τζομπς το έκανε δόγμα και είπε "καθάρισε τη σκουριά, το δύσκολο είναι το απλό".

Λοιπόν, αυτές οι απλές ιδέες είναι που φέρνουν τις μεγάλες αλλαγές και τις μεγάλες καινοτομίες. Και όπως σας έλεγα, με το σχέδιο δράσης για την Κοινωνία των Πολιτών του Ιδρύματος Μποδοσάκη και πολλά άλλα πράγματα θα σκεφτούμε, ώστε να δώσουμε μια νέα πνοή σ' αυτό το χώρο που προσφέρει πολλά αλλά μ' έναν τρόπο άτακτο, αρρυθμιστο, ασύνδετο, που θα είναι ωφέλεια πολύ μεγάλη της χώρας μας αν το επιτύχουμε με αυτή την πρωτοβουλία του Ιδρύματος.

Πάμε τώρα σε κάτι πολύ καινούργιο το οποίο το καθιερώσαμε μετά από τη μεγάλη εμπειρία που αποκτήσαμε στη Βόρεια Εύβοια. Έχουμε καθιερώσει μια νέα φιλοσοφία της παρακολούθησης των προγραμμάτων. Ο στόχος μας, είναι ο χορηγός να συνδέεται με το χορηγικό του έργο, μέχρι την ολοκλήρωση δηλαδή της χορηγίας. Αυτό δεν το σεβόμαστε στην Ελλάδα.

Συνήθως οι χορηγίες είναι ένα πράγμα που γίνεται μ' έναν τρόπο όχι οργανωμένο, χωρίς στρατηγικό βάθος, χωρίς σεβασμό στο αξιακό περιβάλλον της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Εμείς προσπαθούμε πραγματικά να τιμήσουμε αυτό το νέο θεσμό της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, άρα λοιπόν ένας καλός τρόπος είναι να βρούμε τρόπους για να συνδέεται ο χορηγός μέχρι το πέρας της χορηγίας την οποία προσφέρει, πρώτα βεβαίως από τη Βόρεια Εύβοια όπου εκεί ξέρετε, έχουμε θεαματικά πράγματα, θα έχετε ένα δείγμα γραφής πιο κάτω. Τι μεγάλη συμμαχία κάναμε! Είπα στον Πρωθυπουργό ότι θα αναλάβει το "ΔΙΑΖΩΜΑ" τη χρηματοδότηση των μελετών του Προγράμματος και σ' ένα μόλις μήνα συγκεντρώσαμε 2,5 εκατομμύρια ευρώ από εσάς, τα Εταιρικά μας Μέλη. Βλέπετε, στην παρουσίασή μου, όλο αυτό τον ευρύ κατάλογο. Υπ' όψιν κι εγώ ήμουν εθελοντής, όσοι δούλεψαν γύρω μου.

Εδώ βλέπετε τώρα κάτι που ήθελα να το κάνω σε όλη μου τη ζωή και δεν τα κατάφερα και να λοιπόν που ήρθε η ώρα να γίνει στη Βόρεια Εύβοια. Βλέπετε το πανόραμα των έργων και των δράσεων του προγράμματος. Το πρόγραμμα έχει 71 έργα και δράσεις, κυριαρχούν οι μεταρρυθμίσεις, και έχουν προϋπολογισμό αυτές οι δράσεις, περίπου 400 εκατομμύρια.

Θέλω να δούμε ενδεικτικά μερικές από αυτές. Έχουμε καθιερώσει αυτό τον απλό τρόπο, έχουμε 4 βήματα. Είναι η ένταξη του έργου, εν συνεχεία είναι η προκήρυξη και η ανάθεση, μετά είναι η έναρξη των εργασιών και η ολοκλήρωση των εργασιών.

Ακόμη και σ' ένα παιδί του Δημοτικού πρέπει να γίνεται κατανοητό το Πρόγραμμα. Ξέρετε, στην Εύβοια πήγα μια εβδομάδα σε Δημοτικά Σχολεία και δε μπορώ να σας περιγράψω τη συγκίνηση των

παιδιών της Β', Γ', Δ' Δημοτικού που τους εξηγούσα το Πρόγραμμα και μου έκαναν καταπληκτικές προτάσεις.

Στο κομμάτι των Υποδομών, λοιπόν. Ο δρόμος, έχει ενταχθεί ήδη το πρώτο κομμάτι από τα Ψαχνά μέχρι τη Στροφυλιά. Στο δρόμο έχουμε τη σύμβαση, έχουμε προσωρινό ανάδοχο και βρίσκεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο για προσυμβατικό έλεγχο. Και το επόμενο βήμα, είναι ότι αν ο προσυμβατικός έλεγχος ολοκληρωθεί, είναι θετικός, θα υπογραφεί μετά με τον ανάδοχο η οριστική σύμβαση του έργου. Μιλάμε για ένα έργο 230 εκατομμυρίων που χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών. Κάθε μέρα το παρακολουθούμε από το "ΔΙΑΖΩΜΑ" αυτό και κάθε μέρα επικαιροποιούμε την εικόνα. Φανταστείτε όλα τα δημόσια έργα της χώρας να είχαν αυτό το πράγμα.

Έχουμε επιλέξει κάποια έργα του προγράμματος. Ένα έργο επαναστατικό είναι το γρήγορο internet σε όλη τη Βόρεια Εύβοια. Γιατί μιας και θέλουμε ν' αναπτύξουμε τα δίκτυα του κράτους και στην πιο απόμακρη γειτονιά και στο πιο απόμακρο σπίτι - όταν λέω τα δίκτυα τα κρίσιμα εννοώ τα δίκτυα της Διοίκησης, δηλαδή τα ΚΕΠ, να έχουν και εξυπηρέτηση στο σπίτι για τους ανήμπορους ανθρώπους, αλλά και τα δίκτυα Υγείας και Πρόνοιας.

Έχουμε ένα καλό προηγούμενο που είναι το "Βοήθεια στο σπίτι", το οποίο θέλω να το επεκτείνουμε σε όλους τους δικαιούχους. Δεν είναι καθολικό πρόγραμμα. Ταυτόχρονα θέλουμε να κάνουμε και το πρόγραμμα "Υγεία στο σπίτι", δηλαδή να απολαμβάνουν μέχρι το τελευταίο σπίτι στη Βόρεια Εύβοια την υπηρεσία αυτή και μετά να γίνει εθνικός θεσμός. Αυτές τις κρίσιμες Υπηρεσίες του κράτους.

Πάμε σ' ένα επόμενο έργο. Αυτό είναι ένα έργο της Θερμοκοιτίδας του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, είναι ένα απλό έργο, που όμως έχει κάνει απίστευτη αλλαγή στη νοοτροπία των ανθρώπων του δάσους, των Δασολόγων μας. Είναι το πρόγραμμα "Απόληψις". Είναι η κοπή των δέντρων η απόληψη, γινόταν μ' έναν άτακτο τρόπο.

Έχουμε λοιπόν μια βάση δεδομένων τώρα και ψηφιακά παρακολουθείται η κοπή των δέντρων. Αυτό θα μετατραπεί σε πρόγραμμα διαχείρισης του πλούτου του δάσους. Αυτό έχει τελειώσει, δηλαδή το πρόγραμμα αυτό έχει ολοκληρωθεί. Είναι δηλαδή στην περιουσία του κράτους τώρα.

Άλλο έργο είναι οι χώροι αποκατάστασης υποδομών σε χώρους δασικής αναψυχής. Αυτό το έργο ξεκίνησε δυο - τρεις μήνες μόλις μετά τις πυρκαγιές. Κοιτάζτε τι ωραία που έχει προχωρήσει. Έχουμε αρχίσει να δίνουμε ζωή στο δάσος, σε διάφορες διαδρομές εντός του δάσους.

Πάμε τώρα στο αγαπημένο μου θέμα που είναι το πρόγραμμα "Πολίτης", το οποίο θα συμπεριλάβει τρεις μεγάλες μεταρρυθμίσεις μαζί. Η μία μεταρρύθμιση είναι η ολοκλήρωση των ΚΕΠ.

Όταν πριν από 20 χρόνια ονειρεύτηκα αυτό το θεσμό, ήθελα τα ΚΕΠ να είναι το μοναδικό σημείο επαφής των πολιτών με το κράτος, να είναι δηλαδή υποκαταστήματα του κράτους, άρα ο πολίτης να έχει μόνο μία επαφή, να είναι one stop shop δηλαδή, μιας επαφής και από κει και πέρα ν' αναλαμβάνει

το κράτος να διεκπεραιώσει την υπόθεση του πολίτη. Αυτό δεν έχει γίνει ακόμα. Δηλαδή σήμερα, έχουν γίνει πραγματικά εξαιρετικά πράγματα από τον Κυριάκο Πιερρακάκη, τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, και από την κυβέρνηση στην ψηφιοποίηση, αλλά δεν έχουμε αγγίξει ακόμα το βαθύ κράτος. Θα σας πω δυο παραδείγματα για να καταλάβετε τι εννοώ.

Αν υποθέσουμε ότι στην Ιστιαία ένα νέο κορίτσι θέλει ν' ανοίξει ένα κομμωτήριο και πρέπει να συγκεντρώσει 10 δικαιολογητικά. Τα δικαιολογητικά αυτά δε θα τα συγκεντρώσει η κοπέλα αυτή, αλλά θα τα συγκεντρώσει το κράτος. Αυτή είναι η υποχρέωση του κράτους. Είναι το τεκμήριο δηλαδή της εξυπηρέτησης.

Βλέπω τον Παναγιώτη Νταή που είναι και στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ήταν πολύ νέος και εγώ αρκετά νεότερος, όταν ήταν στην ομάδα που κάναμε τα ΚΕΠ. Τώρα λοιπόν παράγεται αυτό το λογισμικό μέσα από το πρόγραμμα "Πολίτης", και θα το έχετε σύντομα, όλη η Αυτοδιοίκηση. Το λογισμικό δηλαδή που θα υπάρχει ένα σύστημα παρακολούθησης και θα ενημερώνεται ο πολίτης για το πώς πορεύεται η υπόθεσή του. Μάλιστα θα μπει και διαδικασία διεκπεραίωσης, ο χρόνος διεκπεραίωσης της κάθε υπόθεσης.

Η φανταστείτε ένα νέο που θέλει ν' ανοίξει ένα συνεργείο αυτοκινήτων. Πάλι θα πάει στο ΚΕΠ και θα έχει 10 δικαιολογητικά να συγκεντρώσει. Ο πολίτης πρέπει να προσκομίζει μόνο τα δικαιολογητικά που είναι έξω από το κράτος.

Αυτή είναι η κουλτούρα της μεγάλης αλλαγής των ΚΕΠ που θα ξεκινήσει από τη Βόρεια Εύβοια. Παράλληλα με αυτή τη μεταρρύθμιση, προχωρούμε και μια μεγάλη μεταρρύθμιση, που είναι το μεγάλο μου πάθος. Παρά το γεγονός ότι είχα μια πολύ επίμονη δραστηριότητα πάνω σ' αυτό το θέμα που θα σας πω ευθύς αμέσως, οι επιχειρηματίες το γνωρίζουν πάρα πολύ καλά· είναι η καθιέρωση κανόνων για την επιχειρηματικότητα, είναι η ρύθμιση δηλαδή του χώρου.

Ο Δημήτρης Οικονόμου έκανε ένα σπουδαίο νόμο. Για πρώτη φορά στην πατρίδα μας έχουμε το νόμο που καθιερώνει κανόνες σε όλο το χώρο. Σήμερα έχουμε 20% περίπου κανόνες στο έδαφος. Φανταστείτε, το υπόλοιπο 80% είναι αρρυθμιστο, εκεί δηλαδή βασιλεύει η ανομία. Δεν υπάρχουν σταθεροί κανόνες, ένα σταθερό περιβάλλον που είναι το βασικό πράγμα για να επενδύσει ένας σοβαρός επενδυτής. Άρα λοιπόν με τον Δημήτρη ξεκινάμε το πρώτο βήμα που θα είναι μια γεωχωρική πύλη που θα κάνουμε, με βάση τα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια που έχουν ανατεθεί εκεί. Και για πρώτη φορά οι Δήμοι της Βόρειας Εύβοιας θα έχουν καθολική εικόνα για την Πολεοδομία και τη Χωροταξία τους. Τι θέλουμε να κάνουμε λοιπόν; Να κάνουμε ένα θεσμό όπως είναι οι Εφορείες του Υπουργείου Πολιτισμού που έχουν πολύ μεγάλη αποτελεσματικότητα.

Θα μου άρεσε αυτές να τις ονομάζαμε "Αειφορίες", το θεσμό αυτό δηλαδή. Είναι τα Κέντρα Χωροταξίας και Περιβάλλοντος που θα υπάγονται στους Δήμους και θα έχουν μια καθολική επιτήρηση

του χώρου. Και στο πεδίο του αστικού χώρου, της Πολεοδομίας, αλλά και στον ανοιχτό χώρο, στη Χωροταξία.

Και θα φιλοξενήσει και έναν τρίτο θεσμό αυτό το Πρόγραμμα, το “Πολίτης”, που είναι θεσμός της επιχειρηματικότητας. Είναι οι Φορείς Διαχείρισης των Προορισμών. Δηλαδή σκεφθείτε ότι η χώρα μας έχει ως ναυαρχίδα στην οικονομία τον τουρισμό και δεν έχει ένα σύστημα να διαχειρίζεται αυτό το τεράστιο προϊόν.

Έγινε λοιπόν ο νόμος που σας έλεγα από το Υπουργείο Τουρισμού που συνεργαστήκαμε πάρα πολύ για να γίνει, ήταν ο κ. Θεοχάρης τότε Υπουργός και άρα, φανταστείτε ότι στο παλιό Δημαρχείο της Ιστιαίας, θα είναι εκεί ένα κτίριο του μέλλοντος, θα είναι γεμάτο μεταρρυθμίσεις. Θα είναι “πράσινο κτίριο” κατ’ αρχάς και θα υποδεχθεί και τις τρεις αυτές μεταρρυθμίσεις, το νέο ΚΕΠ δηλαδή, τα Κέντρα Χωροταξίας και Περιβάλλοντος αλλά και το Φορέα Διαχείρισης του Προορισμού.

Εδώ έχουμε μια χορηγία λοιπόν από δυο σπουδαία γραφεία, το γραφείο Παπαγιάννη και το γραφείο “Αρχικόν”. Να δούμε μερικές εικόνες από τα νέα ΚΕΠ. Οι μελέτες έχουν τελειώσει και πρόκειται πάρα πολύ σύντομα να ξεκινήσουν οι εργασίες. Έχουν τελειώσει δηλαδή, μέχρι Τευχών Δημοπράτησης.

Μια άλλη κατηγορία έργων, είναι οι αναπλάσεις που κάνουμε στη Βόρεια Εύβοια. Έχουμε δυο περιοχές, δυο τουριστικούς πόλους που είχαν πολύ μεγάλες πληγές από την πυρκαγιά. Είναι η Αγία Άννα από τη μια μεριά και οι Ροβιές από την άλλη μεριά. Το “ΔΙΑΖΩΜΑ” έχει αναθέσει αυτές τις μελέτες, με χορηγία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου.

Είναι σε πολύ προχωρημένη φάση οι μελέτες αυτές. Η Υπουργός Πολιτισμού, η κα Μενδώνη, η οποία κυριολεκτικά έκανε θαύματα στη Βόρεια Εύβοια, θα ήταν εδώ αλλά το πρόγραμμά της άλλαξε λόγω της ατζέντας του Πρωθυπουργού. Μου είπε ότι ό,τι ακούσετε από μένα, ισχύει και για εκείνη, γιατί κάναμε πριν από 15 μέρες μια σύσκεψη στο Υπουργείο Πολιτισμού, και βάλουμε την ατζέντα που θα συζητήσουμε σήμερα εδώ.

Εδώ λοιπόν τι έκανε η Υπουργός. Πέρα από τα μεμονωμένα έργα, έφερε τρεις κορυφαίους θεσμούς της πατρίδας μας στη Βόρεια Εύβοια, δηλαδή τη Λυρική Σκηνή, το Μέγαρο Μουσικής και το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και εμείς θα τους κάνουμε περιφερειακούς θεσμούς. Αυτοί λοιπόν οι τρεις θεσμοί με τους καλλιτεχνικούς Διευθυντές τους δούλεψαν με πολύ μεγάλο μεράκι.

Στην ανασυγκρότηση της Καλαμάτας αλλά και τώρα της Βόρειας Εύβοιας, το πρώτο πράγμα από το οποίο ξεκινήσαμε, είναι ο πολιτισμός. Είναι ο πολιτισμός που δίνει ανάσες και ελπίδα στους ανθρώπους.

Στο Film Evia Project, με το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης έγιναν εκδηλώσεις από τον Ορέστη Ανδρεαδάκη, που ονειρεύεται να αναπτύξει μια Αγορά περιβαλλοντικών ταινιών στη Βόρεια Εύβοια.

Ξέρετε, η αγορά είναι το πιο προωθημένο πράγμα στα οπτικοακουστικά. Έχει ιδρυθεί στη Θεσσαλονίκη, και θα γίνει παράρτημα στη Βόρεια Εύβοια, επειδή είναι σύμβολο της κλιματικής κρίσης. Είναι καλό ν' αντιστρέψουμε τους όρους προκειμένου την κρίση να την κάνουμε πραγματικά μια μεγάλη ευκαιρία για την αναβάθμιση της περιοχής.

Τι κάναμε με την Αθήνα; Μαζευτήκαμε οι 5 χορηγοί. Οι 5 χορηγοί οι οποίοι παρακολουθούν και στηρίζουν το πρόγραμμα αυτό, θα είναι κοντά μας. Θα μιλάμε δηλαδή κάθε 4 μήνες και αυτό θα το κάνουμε στις έδρες τους, προκειμένου να έχουν απόλυτη σχέση με τη χορηγία τους.

Ας δούμε κι ένα άλλο παράδειγμα. Η κα Ιωάννα Παπαδοπούλου εκπροσωπεί το "Ελευθέριος Βενιζέλος". Είναι 8 χορηγοί της Τριλογίας που θα τους ακούσουμε κιόλας σήμερα. Είναι δηλαδή το αεροδρόμιο, η Aegean, είναι η Αττική Οδός, είναι η Ολυμπία Οδός, , είναι η Νέα Οδός, είναι το Ίδρυμα "Αιγέυς" του κ. Μαρτίνου, είναι και ο ΤΙΤΑΝΑΣ. Όλοι οι εκπρόσωποι είστε εδώ. Κι έχουμε κι ένα Ίδρυμα από την Αμερική, το Ίδρυμα "Karlan" που το πείσαμε να πάρει μέρος στα ολιστικά προγράμματα. Γιατί μέχρι τώρα με το Ίδρυμα "Karlan" είχαμε συνεργασία στα Αρχαία Θέατρα, και μας είχε δώσει σπουδαίες χορηγίες για δυο μεγαλειώδη θέατρα, το θέατρο της Σπάρτης και το θέατρο της Λάρισας. Τώρα χρηματοδοτεί και την "Τριλογία της Αττικής"».

Ο κ. Μπένος στο σημείο αυτό αναφέρθηκε στο πρώτο Ολιστικό Πρόγραμμα του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, την Πολιτιστική Διαδρομή των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου:

«Εδώ βλέπουμε το πρώτο πρόγραμμα που ξεκίνησε από την Ήπειρο, το οποίο τώρα μάλιστα θα διευρυνθεί, θα συμπεριλάβει πέρα από τα Αρχαία Θέατρα δηλαδή και το Σούλι και τα Ζαγοροχώρια και το Νεκρομαντείο, θα γίνει ένα πρόγραμμα για όλο το νομό. Αυτό είναι το σωστό, όχι να κατακερματίζουμε τις δυνάμεις μας, να κάνουμε το προϊόν της κάθε Περιφέρειας.

Είχαμε πάει με τον Βασίλη Λαμπρινουδάκη πριν από 7 χρόνια ακριβώς για να δουν το φαινόμενο του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ στην Παγκόσμια Τράπεζα στις ΗΠΑ. Και ετοιμάσαμε για την παρουσίασή μας εκεί το γράφημα που βλέπετε στη διαφάνεια για το Πρόγραμμα της Ηπείρου.

Σχεδιάσαμε τα στερεότυπα ενός θεάτρου που στην ορχήστρα είχαμε βάλει το πρόγραμμα, στο σκηνικό οικοδόμημα ήταν το ΕΣΠΑ, δηλαδή ο χρηματοδοτικός πόρος, στις πρώτες σειρές εδωλίων ήταν οι πρωταγωνιστές, το Υπουργείο Πολιτισμού, η Περιφέρεια, οι Δήμοι, το "ΔΙΑΖΩΜΑ" ως ο καταλύτης του κέντρου και βλέπετε στο ΑΝΩ ΔΙΑΖΩΜΑ ήταν οι επιχειρήσεις.

Βλέπετε πόσες επιχειρήσεις πήραν μέρος σ' αυτό; Συγκεντρώθηκαν 600.000 ευρώ. Όλα τα έργα που γίνονται στην Ήπειρο, όπως και στη Βόρεια Εύβοια, για να σας δώσω τη λογική δηλαδή, για παράδειγμα το Αρχαίο Θέατρο της Νικόπολης, είχε μια μελέτη 150.000 ευρώ. Το Αρχαίο Θέατρο της Κασσώπης, μια μελέτη 100.000 ευρώ. Για την Κασσώπη μάλιστα κάναμε crowd funding με καταπληκτική επιτυχία, δηλαδή χρήματα από το πλήθος, όπως λέμε. Εν πάση περιπτώσει,

συγκεντρώσαμε 600.000, δώσαμε όλες τις μελέτες στο Υπουργείο Πολιτισμού και στην Περιφέρεια και “πέταξε” το πρόγραμμα. Θα έχετε την ευκαιρία να το δείτε γιατί θα κάνουμε τη Γενική μας Συνέλευση και πραγματικά θα μείνετε έκπληκτοι από την εξέλιξη που έχει το όλο πρόγραμμα στην Ήπειρο.

Στη συνέχεια σχεδιάστηκε η Πολιτιστική Διαδρομή “Οιδίπους” στη Στερεά Ελλάδα. Με χορηγούς μας, τη Νέα Οδό, το Ίδρυμα Λάτση, τα ΕΛΠΕ, τον Όμιλο Μυτιληναίου».

Στη συνέχεια ο κ. Μπένος αναφέρθηκε στη συμβολή των Εταιρικών Μελών στην υλοποίηση του προγράμματος ανάδειξης των Αρχαίων Θεάτρων, αλλά και στο Πρόγραμμα «ΠΟΛΙΣ» που επικεντρώνεται στην ολιστική ανάδειξη σύγχρονων αστικών κέντρων που χαρακτηρίζονται από πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, καθώς και το Πρόγραμμα «Λεωφόροι Πολιτισμού» που αφορά στη σύνδεση μεγάλων αυτοκινητόδρομων της χώρας με το πολιτιστικό απόθεμα που βρίσκεται στον άξονά τους, λέγοντας περίπου τα εξής:

«Περνάμε στο Αρχαίο Θέατρο της Λάρισας όπου εδώ είχαμε μια συμμαχία τριών χορηγών, ήταν το Ίδρυμα Κανελλόπουλου, το Ίδρυμα Karlan από την Αμερική και η Frezyderm. Κάναμε μια πραγματικά εξαιρετική μελέτη, ήταν προϋπολογισμού 150.000 και τώρα έχουμε 6.000.000 για την αποκατάσταση του θεάτρου. Βρίσκεται σε πάρα πολύ προχωρημένη στάδιο.

Αλλά, αυτό που βλέπετε δε θα το αναλύσω, είναι το μεγάλο μου όνειρο, είναι το πρόγραμμα “ΠΟΛΙΣ”. Είναι η ολιστική πόλη, δηλαδή μέχρι τώρα η έγνοια της πολιτείας και των Δημάρχων είναι στραμμένη στο δημόσιο χώρο και σωστά βεβαίως, αλλά νομίζω είναι η στιγμή να δούμε την πόλη στο σύνολό της.

Στη Λάρισα θα κάνουμε μια απόπειρα με αυτή τη διάστικτη γραμμή που βλέπετε μιας διαδρομής από τα Αρχαία Θέατρα. Έχει δυο Αρχαία Θέατρα η Λάρισα, μέχρι το Διαχρονικό Μουσείο, μια πορεία 4 χιλιομέτρων, όπου εκεί θέλουμε ν’ αποκαταστήσουμε και να κινητοποιήσουμε όλη την πόλη, ν’ αποκαταστήσουμε όλες τις λειτουργίες κατ’ αρχάς της πόλης, το τετράπτυχο δηλαδή ΑμεΑ, πεζοί, ποδήλατο, αυτοκίνητο, πώς θα συνυπάρχουν χωρίς εμπόδια.

Αλλά ταυτόχρονα θα παράξουμε και κανονισμούς για τις όψεις των κτιρίων, για τραπεζοκαθίσματα, για τις κεραίες. Δηλαδή είναι το τρίπτυχο, όπως μ’ αρέσει να λέω εγώ, η προσβασιμότητα, η λειτουργικότητα και η αισθητική. Αυτό είναι το τρίπτυχο των ελληνικών πόλεων.

Και θα προχωρήσουμε κι ένα βήμα παραπέρα. Είναι μαζί μας σήμερα ο Χρήστος Καρράς, που συναντηθήκαμε τελευταία, ήρθε στο “ΔΙΑΖΩΜΑ” και μιλήσαμε και μας έκανε μια υπέροχη πρόταση για την τέχνη στην πόλη. Άρα, στον άξονα αυτό θ’ αναπτύξουμε και την τέχνη στο δημόσιο χώρο.

Εδώ είναι ένα πρόγραμμα που ανακοινώθηκε, υπογράψαμε μνημόνιο συνεργασίας με το Υπουργείο Πολιτισμού. Είναι οι «ΛΕΩΦΟΡΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ». Σκεφτείτε ότι έχουμε 2.400 χιλιόμετρα αυτοκινητόδρομους. Ευχαριστώ θερμά όλους τους αυτοκινητόδρομους της χώρας που είναι Εταιρικά μας Μέλη και συμπράττουμε σ’ αυτό το σπουδαίο πρόγραμμα.

Τι είναι αυτό το πρόγραμμα: Είναι μια απλή σκέψη · πώς μετατρέπουμε τους αυτοκινητόδρομους σήμερα που είναι φορείς μεταφοράς εμπορευμάτων και ανθρώπων, σε φορείς πολιτισμού και ιδεών.

Ακριβώς στην ώρα ήρθε ο κ. Παπανικόλας είναι από την Ολυμπία οδό. Με τον Παναγιώτη τ' ονειρευτήκαμε μαζί αυτό το σχέδιο. Ξέρετε, μου έκανε εντύπωση όταν τον γνώρισα γιατί είναι πιο πολύ διανοούμενος και λιγότερο τεχνοκράτης. Είχαμε πει λοιπόν πριν από 12 χρόνια με τον Παναγιώτη που το ονειρευτήκαμε, πώς θα μπορούσαμε να κάνουμε προσβάσεις από τους αυτοκινητόδρομους στα μνημεία της διαδρομής.

Έχουμε κάνει πλέον μια προμελέτη για 30 σπουδαία μνημεία, που εγκρίθηκε από το Ταμείο Ανάκαμψης και ξεκινάμε πάρα πολύ σύντομα. Μέχρι το '25, είναι και αυστηροί οι κανόνες του Ταμείου Ανάκαμψης, θα το έχουμε τελειώσει. Και άρα οι ταξιδιώτες θ' απολαμβάνουν και με ψηφιακό τρόπο αλλά και με τρόπο φυσικό, τη γνωριμία τους και την επίσκεψη στα μνημεία που περιβάλλουν τους αυτοκινητόδρομους.

Το πρόγραμμα είναι πιλοτικό, ξεκίνησε από τρεις αυτοκινητόδρομους, τον ΜΟΡΕΑ, την Ολυμπία Οδό και την Ιόνια Οδό και θα επεκταθεί σιγά-σιγά σε όλη τη χώρα. Έχουμε χορηγούς το ΜΟΡΕΑ, την Ολυμπία Οδό και τη Νέα Οδό στο πρόγραμμα αυτό».

Ο Πρόεδρος του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, αμέσως μετά, αναφέρθηκε στη νέα δομή που έχει αναπτύξει το Σωματείο για την παροχή τεχνικής βοήθειας σε στελέχη των Δήμων και των Περιφερειών με τα οποία είναι σε εξέλιξη προγράμματα πολιτιστικής ανάπτυξης με το «ΔΙΑΖΩΜΑ». Η Θερμοκοιτίδα “D-HUB”, όπως τόνισε ο κ. Μπένος έχει αναπτύξει πολυσχιδή δραστηριότητα. Ειδικότερα είτε τα εξής:

«Εδώ τώρα είναι η μεγαλύτερη επιτυχία του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, η αιχμή του, είναι η Θερμοκοιτίδα του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ. Η Θερμοκοιτίδα είναι ένας χώρος καινοτομίας, ό,τι καινοτομικό πρόγραμμα υπάρχει παγκοσμίως το ανιχνεύουμε, το μετατρέπουμε και του δίνουμε σάρκα και οστά με όρους ελληνικούς.

Εδώ θέλω να ευχαριστήσω θερμά τους 4 χορηγούς του προγράμματος, είναι το Ίδρυμα Λάτση, είναι η Εθνική μας Τράπεζα, είναι η Unisystem και το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη που συγκεντρώνουμε μια χορηγία περίπου 70.000 ετησίως και έτσι μπορούμε να παράγουμε τεχνογνωσία δωρεάν για τους Δήμους, τις Περιφέρειες της χώρας και το κράτος. Είμαστε δηλαδή άμισθοι σύμβουλοι της πολιτείας, με όλες τις μορφές και όλες τις δομές της».

Ακολούθησε η προβολή επεξηγηματικού βίντεο για το έργο της παραπάνω δομής - Θερμοκοιτίδας. Στη συνέχεια ο πρόεδρος αναφέρθηκε στον απολογισμό της οικονομικής συνεισφοράς των Εταιρικών Μελών και τα ευχαρίστησε, ολοκληρώνοντας τον πρώτο κύκλο της ομιλίας του. Συνέχισε ως εξής:

«Κοιτάζετε πόσο μακρύς είναι ο πάπυρος. Είναι οι χορηγίες σας όλα αυτά τα χρόνια που δουλεύουμε, που έχουν μετατραπεί σ' ένα καταπληκτικό έργο. Το έργο αυτό έχει μερικές εκατοντάδες εκατομμύρια αποδώσει στη χώρα. Να δείτε δηλαδή οι χορηγίες αυτές, τι μόχλευση, για να χρησιμοποιήσω μια ορολογία της οικονομίας: 6.465.000 είναι η συμβολή σας μέχρι τώρα στο "ΔΙΑΖΩΜΑ". Αλλά έχουν αποδώσει, έχουμε υπολογίσει περίπου 300.000 έργα.

Να δείτε δηλαδή πόσο σπουδαία είναι αυτή η συνέργεια που αναπτύσσεται. Σας το λέω με καμάρι γιατί πριν από το "ΔΙΑΖΩΜΑ", στο δημόσιο διάλογο δεν υπήρχε αυτή η συνέργεια του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, υπήρχαν διάφοροι εφιιάλτες που κυκλοφορούσαν. Και στην ουσία απαγόρευαν ακόμα και στους πιο φωτισμένους αρχαιολόγους να κάνουν αυτό το βήμα, όπως δύο απ' αυτούς τους φωτισμένους τους έχουμε σήμερα μαζί μας, τον κ. Σταμπολίδη, τον κ. Λαμπρινουδάκη και πολλούς άλλους πρωτοπόρους, που ήταν όμως σε μια πραγματική ασφυξία.

Γι' αυτό λοιπόν, κλείνοντας τον πρώτο κύκλο, θέλω με πολύ μεγάλη συγκίνηση, να σας ευχαριστήσω από καρδιάς για όλη αυτή τη σπουδαία πορεία που έχουμε διαγράψει μαζί. Και αναφέρομαι σ' εσάς, σε όλα τα εταιρικά μέλη που είστε σήμερα παρόντα εδώ».

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

Δεύτερος κύκλος ομιλίας: Το Πρόγραμμα «Τριλογία της Αττικής. Αθήνα, Ελευσίνα, Λαύριο»

«Προχωρώ στον δεύτερο κύκλο της παρουσίασης. Κάθε φορά έχουμε πει ότι θ' αναδεικνύουμε ένα πολύ μεγάλο σχέδιο. Πέρυσι, τη συνάντηση αυτή την κάναμε στην Αιδηψό, όπου εκεί αναδείξαμε το πρόγραμμα της Βόρειας Εύβοιας που είδατε πώς αυτό το πράγμα τώρα υλοποιείται.

Εδώ τώρα που θα φτάσουμε, και είναι μεγάλη η χαρά μου που έχουμε φτάσει σ' αυτό το σημείο, έχουμε συνεργαστεί άψογα κυριολεκτικά με τον κ. Πατούλη. Αγαπητέ μας Περιφερειάρχη, από την πρώτη στιγμή που συναντηθήκαμε μου έδωσες το πράσινο φως να προχωρήσουμε γιατί είναι έργο που θεσμικά λειτουργεί μέσω της Περιφέρειας.

Αλλά και το Δήμαρχο, τον Κώστα Μπακογιάννη που είμαστε σε μια συνεργασία από τα παλιά κιόλας, από τις παλιές ιδιότητες. Πάμε να δούμε λοιπόν το πρόγραμμα αυτό.

Σήμερα έχουμε τη χαρά να έχουμε εδώ πέρα –θα χρησιμοποιήσω μια λέξη η οποία φαίνεται παλιωμένη αλλά είναι πολύ ωραία– τον καθοδηγητή μας. Είναι ένας σπουδαίος διανοούμενος της πατρίδας μας, ο Χρήστος Λάζος που γνωρίζομαστε από παιδιά. Με τον Χρήστο κάναμε αυτή τη σπουδαία δουλειά στην Καλαμάτα και έχουμε μια φιλία 40 ετών».

Στο βήμα στο σημείο αυτό ανέβηκε ο κ. Χρήστος Λάζος, συγγραφέας και ιδρυτικό μέλος του Σωματείου και παρουσίασε την ομιλία του με τίτλο: «Το πνευματικό υπόβαθρο της Τριλογίας της Αττικής». Ο κ. Λάζος είπε περίπου τα ακόλουθα:

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΖΟΣ:

«Κύριε Περιφερειάρχη, κ. Δήμαρχε, κ. Πρόεδρε, αγαπητέ φίλε, όταν πριν από μερικά χρόνια στο Μέγαρο Μουσικής, είχα ολοκληρώσει την παρουσίαση για πρώτη φορά της “Τριλογίας της Αθήνας” όπως τη λέγαμε τότε, σωστά λέγεται τώρα “Τριλογία της Αττικής” γιατί αυτό είναι στην ουσία, είχα τονίσει ότι αυτό το σχέδιο μπορεί να φαίνεται φιλόδοξο, μεγάλο, δηλαδή ουτοπικό, αλλά στην πραγματικότητα είναι μια ρεαλιστική και πειστική επεξεργασμένη πρόταση.

Ότι είναι ένα σχέδιο ρεαλιστικό που μπορεί να υλοποιηθεί, αρκεί να δημιουργηθούν οι αναγκαίες συμπράξεις, να γίνουν οι απαραίτητες συνεργασίες, να προκύψουν μέσα από διαβουλεύσεις οι βέλτιστες λύσεις, αρκεί οι προσπάθειες και πρωτοβουλίες να είναι συντονισμένες και συγκλίνουσες. Έτσι έκλεινα την αρχική παρουσίαση.

Σήμερα, επειδή μου κάνατε την τιμή να προλογίσω αυτή την ημερίδα γι' αυτά τα θέματα, είναι προφανές ότι νιώθω μια βαθιά χαρά, όπως νιώθει κάθε άνθρωπος που βλέπει ένα σχέδιο στο οποίο έχει συμμετάσχει, να πραγματοποιείται.

Δε θα σας μιλήσω για την υλοποίηση του σχεδίου που είναι το θέμα της ημερίδας και θα έχω εξειδικευμένη πλέον παρουσίαση ανά πρόγραμμα στη συνέχεια. Εγώ θα σας θυμίσω εξαιρετικά συνοπτικά, τις διαπιστώσεις και τις ιδέες πάνω στις οποίες στηρίχθηκε η “Τριλογία της Αθήνας” που σωστά σήμερα λέγεται “Τριλογία της Αττικής”. Είναι και τα δύο.

Γιατί αυτό που ονομάζουμε Αρχαία Αθήνα, δηλαδή ο Δήμος Αθηναίων, ο αρχαίος, είναι στην πραγματικότητα η Περιφέρεια, η Αττική, είναι όλη η Αττική. Δεν είναι μόνο το άστυ. Κεντρικός στόχος αυτής της πρωτοβουλίας του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, είναι να συμβάλει ώστε η Αθήνα και η Αττική να γίνουν ένας αυτόνομος και ελκυστικός, τουριστικός προορισμός.

Οι διαπιστώσεις στις οποίες στηρίχθηκε ήταν ότι πρώτον, η εικόνα της Αθήνας ήταν μονοδιάστατη και χωρίς σύνδεση με τους γειτονικούς προορισμούς που είναι οι Δήμοι της Αρχαίας Αθήνας. Υπήρχε ένα σοβαρό έλλειμμα στην ανάδειξη των τουριστικών προϊόντων, ένας μεγάλος αριθμός επισκεπτών δεν έπαιρνε επαρκή και ελκυστική πληροφορία για το σύνολο του προορισμού.

Η διασύνδεση σε επίπεδο τουριστικού προϊόντος και απαραίτητων υποδομών παρέμενε περιορισμένη. Αυτές ήταν οι επισημάνσεις μιας μελέτης που είχε εκπονήσει το Πανεπιστήμιο Πατρών, το 2015, για την τουριστική προβολή της Αττικής.

Σε αυτές τις σωστές επισημάνσεις της μελέτης, προσθέσαμε μία ακόμα στο “ΔΙΑΖΩΜΑ”, ότι η εικόνα της Αθήνας ήταν αποσπασματική και ότι συγκροτείτο γύρω από τα μεγάλα μνημεία του άστεως όπως λέμε, κυρίως δηλαδή την Ακρόπολη, χωρίς ν’ αναδεικνύεται με επάρκεια η σύνδεση του άστεως με τους Περιφερειακούς Δήμους της αρχαίας πόλης και χωρίς να δίνεται επιπλέον η έμφαση, η αναγκαία έμφαση στην ανθρωπολογική διάσταση. Δηλαδή στο γεγονός ότι αυτά τα μνημεία ήταν μνημεία ζωής ανθρώπων μιας άλλης εποχής που είναι συγχρόνως πάρα πολύ κοντά μας, αλλά και ταυτόχρονα πάρα πολύ μακριά μας. Γιατί δεν είναι όμοιοι μ’ εμάς.

Αλλά, αν πρέπει για την οργάνωση ενός τουριστικού προϊόντος να υπάρχει ένα αφήγημα, ένα story telling που λένε οι ξένοι, για να μπορεί ο προορισμός να γίνεται ελκυστικός, χωρίς να υπάρχει σ’ αυτή την αφήγηση η ζωή των ανθρώπων, είναι αδύνατο να συγκροτηθεί μια αφήγηση ισχυρή βιωματικά, σε σύγχρονο ύφος που να φωτίζει συγχρόνως τα μνημεία και τη ζωή των ανθρώπων που έφτιαξαν αυτά τα μνημεία.

Το συμπέρασμα ήταν ότι υπάρχει ανάγκη για μια ανανεωμένη αφηγηματική προσέγγιση για τη συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης και σύνθετης εικόνας της Αθήνας και της Αττικής, που θ’ αναδεικνύει όλες τις πλευρές της ζωής της αρχαίας πόλης και θα τις συνδέει με σημαντικούς προορισμούς μέσα στην Περιφέρεια της Αττικής.

Σ’ αυτή λοιπόν την προοπτική και σ’ αυτό το πλαίσιο, η “Τριλογία της Αθήνας” είναι μια σοβαρή προσπάθεια να συνδεθεί αφηγηματικά και ουσιαστικά ιστορικά, σε έναν ενιαίο προορισμό, η Ελευσίνα, το Λαύριο, το άστυ, η Αθήνα, ο κεντρικός δηλαδή Δήμος αλλά πάνω σ’ αυτό τον καμβά, και άλλοι περιφερειακοί Δήμοι, με πρώτο τον Πειραιά. Το γιατί, είναι προφανές, γιατί διαλέξαμε την Ελευσίνα και το Θορικό, το Λαύριο.

Σύντομα, δυο παρατηρήσεις γι’ αυτούς τους Δήμους. Ο Θορικός, είναι ο Δήμος μιας εξαιρετικά σημαντικής δραστηριότητας. Εκεί είναι τα ορυχεία μολύβδου και αργύρου της Αθήνας που έχουν ένα πολλαπλό ενδιαφέρον, τεχνολογικό. Η αρχαία τεχνολογία εξόρυξης, εμπλουτισμού, επεξεργασίας τελικού προϊόντος, που είναι ο άργιλος και ο μόλυβδος.

Έχουν όμως ένα οικονομικό κι ένα ιστορικό ενδιαφέρον εξίσου ισχυρό, αν όχι ισχυρότερο. Να μην ξεχνάμε ότι από τους πόρους του αρχαίου Δήμου του Θορικού, δηλαδή του Λαυρίου, χρηματοδοτήθηκαν δυο πάρα πολύ σημαντικά έργα, στα οποία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό η εικόνα της αρχαίας Αθήνας που έχουμε σήμερα.

Πρώτον, η κατασκευή του στόλου, με τις αποφάσεις του Θεμιστοκλή. Δηλαδή της ναυτικής δύναμη που έδωσε τη νίκη στη ναυμαχία της Σαλαμίνας και εδραίωσε την ηγεμονική θέση της Αθήνας στον ελληνικό χώρο και η συμβολή του Θορικού στα έργα της Ακρόπολης.

Θα πρέπει να προσθέσουμε επίσης την οικονομική διάσταση την ευρύτερη, ότι το αθηναϊκό τετράδραχμο κάποια στιγμή το είδαμε στην προβολή, το ασημένιο αθηναϊκό τετράδραχμο ήταν, για να πούμε μια αναλογία που δεν είναι ακριβώς σωστή ιστορικά, το δολάριο της εποχής στην Ανατολική Μεσόγειο, ήταν το νόμισμα που επικρατούσε σε όλες τις συναλλαγές στην Ανατολική Μεσόγειο. Και με αυτή την έννοια, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ηγεμονία της Αθήνας.

Από την άλλη πλευρά η Ελευσίνα, είναι ο τόπος που φιλοξενεί την ιερότερη και πιο σεβαστή θρησκευτική τελετή και γιορτή της Ελλάδας, όπως λέει ο Κικέρωνας στο “Περί φύσης των θεών”. Τα Ελευσίνεια Μυστήρια έφτασαν στο απόγειο της ακμής τους, τον Χρυσό Αιώνα του Περικλή και δείχνουν μια άλλη πολύ σοβαρή διάσταση στη ζωή των Αθηναίων: Τη θεολογική, μυητική, μυστικιστική διάσταση αλλά και την εκπολιτιστική διάσταση που έπαιζαν τα Ελευσίνεια Μυστήρια όχι μόνο στην Αθήνα αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Συνεπώς, η οικονομία, η τεχνολογία, η δημοκρατία, η πολιτική και ο πολιτισμός, η θρησκεία και η μύηση, είναι βασικές όψεις της τριλογίας της Αττικής. Δίνω μια εικόνα πλήρη μιας ζωής η οποία πραγματικά σφύζει σε αυτή την αρχαία πόλη και αυτή δίνει τα μνημεία που έχουμε σήμερα.

Αυτός λοιπόν ο αφηγηματικός ιστός της τριλογίας της Αττικής, αναδεικνύει ως κεντρικό στοιχείο τους ανθρώπους, σε αυτούς επικεντρώνει και με αυτούς συνδέει τα μνημεία και τη ζωή τους. Είναι φανερό ότι αν αφαιρέσεις από την εικόνα της Αθήνας κι από το αφήγημα για την Αθήνα το Θορικό και την Ελευσίνα, δε μπορείς να συγκροτήσεις μια πραγματολογικά και ιστορικά ακριβή εικόνα της πόλης, της δύναμής της, των προβλημάτων της, του πολιτισμού της.

Και αντιστρόφως, η Ελευσίνα και ο Θορικός, το Λαύριο, αυτό ισχύει και για τον Πειραιά και για άλλους Δήμους της Αττικής, είναι αδύνατον αυτοί οι Δήμοι ν’ αποκτήσουν μια ιδιαιτερότητα χωρίς τη σημασία της Αθήνας, του άστεως. Αυτή η σχέση λοιπόν είναι αμφίδρομη και ουσιαστική.

Και κάτι ακόμα που έχει μια σημασία για εμάς που μιλάμε σήμερα. Το Λαύριο και η Ελευσίνα έχουν κάτι πάρα πολύ ουσιαστικό κοινό. Είναι δυο Δήμοι της Αττικής που είχαν μια βίαιη εκβιομηχάνιση κατά τον 19^ο αιώνα, στο δεύτερο μισό του 20^{ου} υπέστησαν μια αποβιομηχάνιση και σήμερα επιχειρούν να ξαναβρούν μια θέση στη σύγχρονη ζωή της χώρας. Απ’ αυτή την πλευρά, η πρόταση που κάνουμε είναι εξίσου κατά τη γνώμη μας μια σημαντική συμβολή σε αυτή την αποκατάσταση της ταυτότητας δυο πολύ ουσιαστικών περιοχών.

Αφησα τελευταίο το άστυ. Τον πολιτικό, διοικητικό και πολιτιστικό πυρήνα της πόλης και τους αρχαιολογικούς χώρους του κέντρου της κλασικής Αθήνας, την Ακρόπολη, τον Παρθενώνα, την Αγορά, την Πνύκα, τον Κεραμεικό, τα μεγάλα Μουσεία της Ακρόπολης, το Αρχαιολογικό. Δε θα μιλήσω γι’ αυτά γιατί είναι γνωστά.

Θέλω απλώς να σημειώσω ότι και σε αυτές τις περιπτώσεις έχει ιδιαίτερη σημασία στη συγκρότηση της εικόνας της πόλης, να ενισχυθεί ουσιαστικά το ανθρωπολογικό στοιχείο. Είναι πραγματολογικά και ιστορικά αναγκαίο. Θα πω μόνο δυο λόγια για το θέατρο που είναι ακριβώς απέναντί μας, το θέατρο του Διονύσου, γιατί το “ΔΙΑΖΩΜΑ” ξεκίνησε σαν Κίνημα Πολιτών για την ανάδειξη και την ένταξη στη σύγχρονη ζωή, των Αρχαίων Θεάτρων.

Το θέατρο, είναι μια ανοιχτή, δημοκρατική και λαϊκή δομή στην Αρχαία Αθήνα, που δέχεται στους κόλπους της το σύνολο σχεδόν του Δήμου, των ελεύθερων ανθρώπων. Στον 5^ο αιώνα μάλλον μόνο τους άντρες, στον 4^ο άντρες, γυναίκες και παιδιά. Το ξέρουμε από τις μαρτυρίες μεταξύ άλλων και του Πλάτωνα, ότι υπήρχαν γυναίκες στο θέατρο.

Είναι θεσμός που ψυχαγωγεί με τη διπλή έννοια. Αγωγή ψυχής και γιορτή, διασκέδαση. Είναι ένας θεσμός που διαπαιδαγωγεί τους πολίτες, τόσο με την τραγωδία όσο και με την κωμωδία, διότι παρουσιάζει προβλήματα ζωής που αφορούν όλους τους ανθρώπους. Λέω με μια φράση το ζήτημα που αφορά την τραγωδία.

Μαθαίνουν τους ανθρώπους τι μπορεί να συμβεί είτε κατ’ ανάγκη είτε σύμφωνα με τις συνήθειες και την πιθανότητα όπως λέει ο Αριστοτέλης στην “Ποιητική”, εάν συμβαίνουν διαφορετικά πράγματα. Δε θα πιάσω μία-μία τις τραγωδίες, όμως ένα παράδειγμα είναι προφανές. Όλοι ξέρουμε ότι στην Αντιγόνη υπάρχει μια σύγκρουση που δε λύνεται, ανάμεσα στη λογική του κράτους και στη λογική της οικογένειας, ανάμεσα στον Κρέοντα και στην Αντιγόνη.

Το θέατρο διδάσκει πώς μπορεί κανείς να χειριστεί τέτοιου είδους τραγικές αντιφάσεις, χωρίς υποχρεωτικά να τις ζήσει. Το να τις ζήσει είναι εξαιρετικά δυσάρεστο και ενδεχομένως θανατηφόρο. Το θέατρο λοιπόν είναι ένα μάθημα ελευθερίας και αυτονομίας και το αναφέρω γιατί ένα από τα πρώτα πράγματα που έκανε το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, είναι ακριβώς να αναδείξει και να αναστηλώσει το Θέατρο του Διονύσου, ένα έργο που θα πρέπει να τ’ ολοκληρώσουμε, γιατί είναι πολύ σημαντικό για την ίδια την Τριλογία της Αθήνας, για την ίδια την Τριλογία της Αττικής.

Η “Τριλογία της Αθήνας” λοιπόν, είναι ένας ισχυρός αφηγηματικός ιστός, ένα σύστημα ιδεών με συνοχής, ένα όραμα για την πόλη και για την Αττική, που πρέπει προφανώς να συμπληρωθεί με ανάλογες αφηγήσεις που θα εντάσσουν περιφερειακούς Δήμους, πέρα από το Λαύριο και την Ελευσίνα, τη Βραυρόνα, τη Ραμνούντα, κυρίως τον Πειραιά, την αστική δύναμη της πόλης, αλλά και άλλους Δήμους που είναι σε όλη την Περιφέρεια της Αττικής.

Και κάτι ακόμα που κατά τη γνώμη μου είναι εξίσου σημαντικό: Η “Τριλογία της Αττικής” δεν είναι μόνο η ανασυγκρότηση και η αφηγηματική υπόσταση ενός τουριστικού προϊόντος. Αυτή η πλευρά υπάρχει, είναι ουσιώδης και πάνω σε αυτήν, οφείλουμε να δουλέψουμε. Όμως, παράλληλα, υπάρχει

και μια άλλη πλευρά που αφορά εμάς τους ίδιους, αφορά την εικόνα που εμείς οι ίδιοι έχουμε για την πόλη μας.

Μέχρι σήμερα είχαμε μια δεσπόζουσα εικόνα της αρχαίας Αθήνας που περιοριζόταν σε αυτό ονομάζαμε παλιά “άστν”. Η πρόταση της Τριλογίας της Αττικής δημιουργεί μια νέα πολύ πιο σύνθετη και πραγματολογικά πολύ πιο αληθινή και ιστορικά δικαιωμένη εικόνα της Αθήνας και της Αττικής. Αυτού του στοιχείου που είναι ένα απaráκαμπτο στοιχείο της πολιτιστικής και πνευματικής μας γενεαλογίας.

Αν λοιπόν πρώτα εμείς οι ίδιοι δεν αλλάζουμε την εικόνα της πόλης μας, δεν το γνωρίζουμε έτσι όπως πραγματικά ήταν, δεν την κατανοήσουμε και δεν την αγαπήσουμε, είναι προφανές πως είναι αδύνατο να την προβάλλουμε και να την αναδείξουμε ως ελκυστικό τουριστικό προϊόν. Σας ευχαριστώ».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε τον κ. Λάζο για την ομιλία του σχολιάζοντας πως η εκδήλωση έχει χαρακτηριστικά από «μετουσίωση σ’ ένα πρόγραμμα πολιτιστικού τουρισμού», που προσδίδει «μια νέα ζωή της Αρχαίας Τριλογίας στο σήμερα». Αναφέρθηκε αμέσως μετά στην καταλυτική συμβολή της κυρίας Μπέττυ Χατζηνικολάου, τακτικού μέλους του Σωματείου και εμπειρογνώμονα σε θέματα Τουρισμού, στην ανάπτυξη προγραμμάτων Πολιτιστικών Διαδρομών στο «ΔΙΑΖΩΜΑ» και την κάλεσε για ένα σύντομο χαιρετισμό. Η κυρία Χατζηνικολάου είπε τα εξής:

ΜΠΕΤΤΥ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ:

«Καλημέρα κι από μένα. Το 2012, σκέφτηκα να παρουσιάσω στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ την ιδέα να διαμορφώσει το “ΔΙΑΖΩΜΑ” ένα νέο τουριστικού προϊόν πολιτιστικού τουρισμού που μέχρι τότε δεν υπήρχε, εδώ που τα λέμε ό,τι έχει κάνει το “ΔΙΑΖΩΜΑ” γενικά δεν υπάρχει, γιατί ο μεν ιδιωτικός τομέας δε διακινδυνεύει ένα καινούργιο προϊόν, ο δε δημόσιος τομέας μέχρι τότε δεν είχε ασχοληθεί.

Το μόνο προϊόν που υπήρχε πριν από τη διαδρομή της Ηπείρου, ήταν οι λεγόμενοι κλασικοί γύροι που τους κάνουν τουριστικά γραφεία εδώ και πολλές δεκαετίες, αλλά δε μπορεί κανείς να πει κιόλας ότι πρόκειται για Πολιτιστική Διαδρομή, χώρια που πηγαίνουν σε πολύ καθιερωμένους αρχαιολογικούς χώρους.

Το πρότείνω λοιπόν αυτό, υπήρχε από μέρους μου ένα φόβος, ότι αυτό μπορεί να φαινόταν στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, στον κ. Λαμπρινουδάκη, στον κ. Θέμελη ως πολύ εμπορικό και δε θα ήθελαν καθόλου να το ακουμπήσουν.

Τελικά πέρασε λίγος χρόνος και το “ΔΙΑΖΩΜΑ” το τόλμησε και ξεκινήσαμε από τη διαδρομή της Ηπείρου με μια λογική ολιστική όπως είπε ο Πρόεδρος και ήδη προχωρά το “ΔΙΑΖΩΜΑ” σχεδόν σε

όλη την Ελλάδα, με πολλές διαδρομές, με Δήμους που έρχονται και ζητάνε να κάνουμε κάτι γι' αυτούς, ας πούμε ένα Αρχαιολογικό Πάρκο, στην Αρχαία Ολυμπία για παράδειγμα και διάφορα άλλα προϊόντα, τουριστικές εμπειρίες που δε σημαίνει ότι επειδή είναι τουριστικές, υποβαθμίζουν τη σημασία του αρχαιολογικού χώρου ή του μνημείου, απεναντίας αυτή τη σημασία τη διαδίδουν. Αυτά ήθελα να πω, ευχαριστώ πολύ».

Ο κ. Μπένος συνέχισε την ομιλία του με τα παρακάτω λόγια για την «Τριπλή Αειφορία των Μνημείων», αφού ευχαρίστησε την κα Χατζηνικολάου:

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

«Θα συνεχίσουμε τώρα την παρουσίαση. Δε θα το αναλύσω το χρονολόγιο που βλέπεται, αλλά ήταν μια πολύ ωραία πορεία που διαγράψαμε. Μια πορεία που έγινε για να ομογενοποιηθούμε, να είμαστε όλοι μαζί· η κυβέρνηση δηλαδή, η Περιφέρεια, οι Δήμοι, ο ιδιωτικός τομέας. Και το πετύχαμε αυτό.

Είναι πολύ μεγάλο αυτό το πράγμα που γίνεται σήμερα εδώ, που συζητάμε για το πολιτιστικό προϊόν της Αττικής. Γιατί κάτω από την Τριλογία, που θα είναι η μεγάλη εικόνα, θα κρεμαστούν όλα τα έργα και οι δράσεις της Αττικής, τα οποία επεξεργάζεται τώρα το Υπουργείο Πολιτισμού.

Για τον λογότυπο της διαδρομής έγινε διαγωνισμός, τον χρηματοδότησε το “Ελευθέριος Βενιζέλος” και βγήκε αυτό το ωραίο αποτέλεσμα.

Μια συμμαχία 8 σημαντικών παραγόντων της οικονομικής και πολιτιστικής ζωής, γιατί οι επιχειρήσεις παίζουν κι έναν τέτοιο σοβαρό ρόλο πια. Εδώ είναι το εγκεκριμένο πρόγραμμα από το ΠΕΠ, χάρις και στη Διαχειριστική Αρχή και τις Διευθύνσεις της. Αυτό που βλέπετε στο κίτρινο ένθετο, είναι ότι στο ΠΕΠ 2021-2027, στο Περιφερειακό Πρόγραμμα της Αττικής, έχουμε ένα εγκεκριμένο πρόγραμμα για την Τριλογία.

Η κάρτα που βλέπετε είναι μια πολύ μεγάλη είδηση. Ίσως οι όροι είναι λίγο δύσκολοι να προσπαθήσω να τους ερμηνεύσω. Είναι ένα θέμα που το περιφρονούμε στην πατρίδα μας. Είναι το θέμα της βιωσιμότητας και της διακυβέρνησης. Στην πατρίδα μας παράγουμε υποδομές χωρίς να νοιαζόμαστε για την επόμενη μέρα.

Σκεφτείτε ότι, το λέω για τους αρχαιολόγους μας, από το ΕΣΠΑ τα έχω μετρήσει αυτά, έχουν παραχθεί 1.000 υποδομές και μόνο οι 100 είναι βιώσιμες. Οι άλλες 900, επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμοι δημόσιοι πόροι. Πρέπει να βρεθούν άλλοι τρόποι διαχείρισης αυτού του καταπληκτικού προϊόντος που παράγεται από εσάς, τους αρχαιολόγους και την κοινότητα συνολικά.

Εξ ου και αυτά τα προγράμματα, όπως λέμε. Στην ουσία δηλαδή τα μνημεία εκπέμπουν έναν τριπλό πλούτο. Ο ένας είναι ο πλούτος ο αισθητικός, ο περιβαλλοντικός, είναι ο πρώτος πυλώνας. Ο δεύτερος είναι ο κοινωνικός, δηλαδή πόσο εμπνέουν τους πολίτες, πώς πρέπει να γίνεται μια σύνδεση, εγώ

μάλιστα το λέω κοινωνικοποίηση των μνημείων με το περιβάλλον τους. Αλλά ο πιο σοβαρός, είναι η ένταξή τους στην πραγματική ζωή, πώς θα γίνουν πρωταγωνιστές της αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης τα μνημεία. Αυτή είναι η δουλειά που κάνει το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, αυτή μ’ αρέσει να την ονομάζω “τριπλή αειφορία”.

Την κάρτα αυτή θέλω να την κρατήσω αρκετή ώρα γιατί είναι, το είπαμε και με τη Λίνα Μενδώνη προ 15νθημέρου, το μεγαλύτερο κεκτημένο της σημερινής μέρας που συζητάμε. Είναι δηλαδή το θέμα της διακυβέρνησης. Θέλω να καταλάβετε ότι έχουμε δυο διαφορετικές διεργασίες. Η μία διεργασία είναι της Περιφέρειας, δηλαδή με ποιον τρόπο η Διαχειριστική Αρχή σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού, θα οργανώσει τη στρατηγική κατ' αρχάς του προγράμματος.

Ακούσατε το πνευματικό της υπόβαθρο από τον Χρήστο Λάζο, το Υπουργείο Πολιτισμού όμως καλείται εδώ να μην είναι ο παρίας, το λέω στα στελέχη του Υπουργείου Πολιτισμού αλλά ο πρωταγωνιστής. Γιατί θα είναι ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης. Αυτό που το βλέπετε, που είναι μια δύσκολη λέξη, τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι αντί το Υπουργείο να πηγαίνει και να ζητάει το έργο τάδε, το έργο τάδε, είναι σα να του εκχωρεί η Περιφέρεια, αυτό είναι πρόταση του Δρόση, έχει σπουδαία παιδιά εκεί, τον Δημήτρη Δρόση, Προϊστάμενο ΕΥΔΠ και τον Άγγελο Σπηλιώτη, Στέλεχος της Μονάδας Β στη σύσκεψη αυτή που κάναμε.

Κι εγώ ενθέρμως την υπερασπίζομαι αυτή την ιδέα. Θα δώσει όλο το πακέτο στο Υπουργείο για να κάνει και τη στρατηγική το Υπουργείο Πολιτισμού και μέσα από αυτή τη στρατηγική θα βγουν και τα έργα και οι συγκεκριμένες δράσεις πολιτισμού. Αλλά όχι μόνο του πολιτισμού, και οι συναφείς δράσεις που στην ουσία δίνουν οντότητα στο πολιτιστικό μας προϊόν, δηλαδή ενέργειες που έχουν σχέση με το marketing, με τη διπλή μετάβαση την ψηφιακή και την πράσινη, με την επιχειρηματικότητα και τη διακυβέρνηση.

Αρα λοιπόν, το Υπουργείο Πολιτισμού που θα είναι ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης, θα πάρει δηλαδή ό,τι πίστωση βγει από το πρόγραμμα και θα το διαχειριστεί το Υπουργείο, δεν ξέρω αν είναι ο κ. Γιώργος Μυλωνάς εδώ σήμερα, ο Προϊστάμενος της Επιτελικής Δομής του ΕΣΠΑ του Υπουργείου Πολιτισμού και από την άλλη μεριά, αυτό που θα ετοιμάσει το Υπουργείο, το παραλαμβάνει η Περιφέρεια και το διαχειρίζεται.

Ο Φορέας Λειτουργίας θα είναι στη νέα μητροπολιτική Αττική, αυτό τον αναπτυξιακό Οργανισμό που έχετε κάνει. Αυτό είναι οι κανόνες. Είναι ξεκάθαροι οι κανόνες διακυβέρνησης. Αυτό ξέρετε, η Ευρωπαϊκή Ένωση σε κάθε ΕΣΠΑ, πασχίζει, οι επιχειρηματίες μπορούν να το καταλάβουν αυτό πολύ καλύτερα. Γιατί δεν είναι στην παιδεία, δυστυχώς του δημόσιου τομέα.

Τώρα λοιπόν, το Υπουργείο Πολιτισμού μπαίνει σ' ένα νέο κόσμο, τον ολιστικό κόσμο. Ότι τα μνημεία δεν είναι μόνο αναστηλώσεις, είναι η συνολική τους διαχείριση. Και ότι τα μνημεία μας έχουν ανάγκη

όλους. Ο Βασίλης Λαμπρινουδάκης, ο Πέτρος Θέμελης, όλα αυτά τα παλεύουν μόνοι τους τόσα χρόνια. Αυτά κάνουν. Αλλά δεν υπήρχε το θεσμικό περιβάλλον ν' απογειώσει τη δουλειά τους.

Μιλάμε λοιπόν για μια στιγμή που ζούμε εδώ, να με θυμηθείτε, όπου το Υπουργείο γίνεται ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης, δηλαδή γίνεται και ο στρατηγός και ο υλοποιητής των έργων του, που είναι μια μεγάλη στιγμή. Να το κρατήσετε αυτό σας παρακαλώ.

Θα δούμε πώς ξετυλίγεται όλο το πρόγραμμα. Παράλληλα, Γιώργο – απευθυνόμενος στον Περιφερειάρχη Αττικής, κ. Γιώργο Πατούλη -, θα συνομιλεί και με τις άλλες ΟΧΕ, γιατί είναι κι άλλες ΟΧΕ, είναι η ΟΧΕ της Αθήνας, είναι η ΟΧΕ του Πειραιά, είναι η ΟΧΕ των Δήμων της Νότιας Αττικής και είναι και η ΟΧΕ του Συνδέσμου Δυτικής. Είναι 4 ΟΧΕ. Θα συνεργαστεί το Υπουργείο Πολιτισμού με όλα αυτά, θα είναι ένα ενιαίο.

Δηλαδή στην ουσία φτιάχνουμε σήμερα εδώ, το Πρόγραμμα Πολιτισμού της Αττικής, συνολικά το στρατηγικό πρόγραμμα. Δεν υπήρξε ποτέ αυτό. Υπήρχαν 10, 20 διαφορετικοί που ο καθένας δεν είχε συνεννόηση με το διπλανό του. Γι' αυτό σας είπα ότι είναι πολύ μεγάλη στιγμή και γι' αυτό φορτικά επέμενα να είστε όλοι εδώ σήμερα για να ζήσουμε μαζί αυτή τη σπουδαία στιγμή.

Πώς γίνεται η οικοδόμηση του προγράμματος; Γίνεται σε 4 φάσεις: πρώτα είναι οι υποδομές, είναι πολύ τυποποιημένο, περάσαμε από 40 κύματα για να φτάσουμε στην τυποποίηση, , είναι το marketing, οι ψηφιακές εφαρμογές, είναι η επιχειρηματικότητα, μέσω του νέου θεσμού των clusters και τέλος είναι η διακυβέρνηση μέσα από τα DMO. Είπαμε, το cluster και το DMO είναι νόμος του κράτους, έχουν θεσμική υπόσταση.

Το “ΔΙΑΖΩΜΑ” λοιπόν έχει αναθέσει το Master plan το οποίο βεβαίως θα παραδοθεί στο Υπουργείο Πολιτισμού για να χαράξει τη στρατηγική του, οι υποδομές. Υπάρχει ο κύκλος των έργων του Υπουργείου Πολιτισμού που είναι υπόθεση του Υπουργείου, και αν ήταν σήμερα εδώ η κα Μενδώνη θα μας το ανακοίνωνε, αλλά έχει γίνει μια πολύ σοβαρή επεξεργασία των έργων πολιτισμού όλης της Αττικής, όχι μόνο των δυο βασικών πόλων στο Τελεστήριο της Ελευσίνας ή στο Θορικό, αλλά συνολικά των έργων της Αττικής.

Εδώ είναι μια μαγική κάρτα, είναι οι συνοδευτικές υποδομές. Στο “ΔΙΑΖΩΜΑ” σκεφτόμαστε πάρα πολύ απλά, δηλαδή καρτεσιανά. Έρχεται επισκέπτης στην Ακρόπολη. Πώς αυτός θα επισκεφθεί την Ακρόπολη; Άρα λοιπόν το πρώτο που κάνουμε με τον κ. Γιώργο Νέλλα που είναι ο μελετητής, ένας σπουδαίος συγκοινωνιολόγος, με τη συνεργάτιδά του, την κα Άννα Γκόγκολα.

Ετοιμάσαν αυτή την κάρτα. Βλέπετε εδώ τρεις αποχρώσεις. Η πρώτη απόχρωση είναι δυο μελέτες, που κάνει τώρα ο Γιώργος. Η μία μελέτη θα είναι ένα πολιτιστικό λεωφορείο που θα ξεκινά από δω και θα πηγαίνει στην Ελευσίνα και στο Λαύριο με πολιτιστικές στάσεις στην Ιερά Οδό. Εγώ ονειρεύομαι

τους δυο δρόμους, δηλαδή την Ιερά Οδό και την Πειραιώς, είναι πολιτιστικοί δρόμοι αυτοί. Και κάποτε θα γίνουν πλήρως πολιτιστικοί δρόμοι. Αυτή είναι η πρώτη μας αρχή.

Φανταστείτε τον επισκέπτη, θα έχει ένα δημόσιο μέσο που θα είναι ηλεκτρικό λεωφορείο, θα έχει μέσα ψηφιακές εφαρμογές και θα μπορεί να κάνει στάσεις όπου θέλει. Και θα έρχεται το επόμενο να τον παραλαμβάνει, θα κάνει όλο αυτό τον κύκλο.

Το δεύτερο είναι η σήμανση. Γι' αυτά τα δυο έργα χορηγός μας είναι η Aegean, και μας έδωσαν 50.000 ευρώ προ μηνός και έχουμε αναθέσει ήδη τη μελέτη. Είναι εδώ η υπεύθυνη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, η κα Μαρίνα Βάλβη.

Θα σας δείξω σπαράγματα της μελέτης γιατί δεν έχουμε χρόνο να την παρουσιάσουμε εξ ολοκλήρου. Αν υπάρξουν ερωτήσεις, μπορεί ο Γιώργος Νέλλας μετά να κάνει και μια ευρύτερη παρουσίαση.

Μετά είναι οι φωτοδότες, όπως τα έκανα και στη Βόρεια Εύβοια. Είναι έργα που φωτίζουν το μέλλον. Είναι παρεμβάσεις αισθητικής και λειτουργικής μορφής μέσα στους Δήμους Λαυρίου Ελευσίνας αλλά και στο Δήμο Αθηναίων, για τις οποίες θα συνεργαστούμε με τον Δήμαρχο, για να είναι ελκυστική και απολαυστική η διαδρομή, ο περίπατος που θα υπάρχει από τους πολίτες, από το δημόσιο μέσο μεταφοράς ή το ιδιωτικό μέσο, μέχρι να φτάσουν να δουν τα σημεία ενδιαφέροντος που θέλουν να δουν στην Αθήνα, στο Λαύριο και στην Ελευσίνα.

Και η τρίτη ενότητα είναι τα μακροπρόθεσμα έργα. Είναι ακόμα περισσότερα έργα υποδομής που θα γίνουν εντός του 7ετούς προγράμματος, γιατί το πρόγραμμα αυτό έχει ορίζοντα το '27, άρα θα κρατήσει μέχρι το '30. Πάμε να τα δούμε πιο εξειδικευμένα. Αυτή είναι η διαδρομή, είναι ένας χάρτης που ζήτησα από τον Γιώργο Νέλλα να μας κάνει, να βλέπετε δηλαδή πώς θα κινείται το λεωφορείο. Θα το δούμε πολύ σύντομα αυτό. Η αφετηρία του, ο μελετητής προτείνει να είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο. Θα μπορούσαμε να εξετάσουμε με το μελετητή να γίνει στάση και στο ΕΜΣΤ. Και αυτές είναι οι προτεινόμενες σημάνσεις για πεζούς και ποδήλατα σε όλη τη διαδρομή που είναι στα πλαίσια της μελέτης αυτής.

Εγώ ζήτησα έναν ορίζοντα οικονομικό, μου είπαν από τη Διαχειριστική Αρχή που έχουμε 10 εκατομμύρια» και φτιάχνουμε ένα πρόγραμμα 10 εκατομμυρίων· τα υπόλοιπα είναι για τον πολιτισμό.

Εδώ είναι το Marketing και οι Ψηφιακές Εφαρμογές. Το marketing το έκανε η Marketing Greece, τη μελέτη. Οι χορηγοί μας εδώ που είναι παρόντες σήμερα, συγκέντρωσαν 200.000 ευρώ για να κάνουμε όλες αυτές τις μελέτες. Γιώργο Πατούλη, εσύ θα τα πάρεις έτοιμες τις μελέτες από τους χορηγούς.

Βλέπετε αναλυτικά τα έργα και για τα ψηφιακά και για το marketing και για την επιχειρηματικότητα που ακολουθεί, το cluster δηλαδή των επιχειρήσεων που θα κάνουμε.

Και για τα επόμενα βήματα, έχουμε προσλάβει ένα γραφείο, τον κ. Δημήτρη Τσάμη. Εγώ τον λέω μάγο τον Δημήτρη, και συνεργαστήκαμε και στη Βόρεια Εύβοια. Παίρνει τα όνειρα των ανθρώπων και τα βάζει μέσα στη δυσκολία, δηλαδή στην ουσία πολιορκεί και περιλαμβάνει όλη τη γραφειοκρατία της Ευρώπης».

Ο κ. Μπένος στο σημείο αυτό ζήτησε από τον κ. Δημήτρη Τσάμη, εκπρόσωπο της εταιρείας «ΗΡΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Ο.Ε» και τεχνικό σύμβουλο του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» να κάνει μια σύντομη παρέμβαση. Ο κ. Τσάμης είπε τα ακόλουθα:

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΑΜΗΣ:

«Κύριε Περιφερειάρχα, κ. Δήμαρχε, κ. Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, δε μπορώ να αποδεχτώ τόσο έντονα τους χαρακτηρισμούς σας κ. Πρόεδρε, η δική μας προσπάθεια είναι καθαρά και μόνο στο να μπορέσουμε τα όνειρα που πολύ όμορφα αποτυπώνονται στην παρουσίαση τη σημερινή να τους δώσουμε σάρκα και πνοή μέσα από τις χρηματοδοτήσεις που υπάρχουν εκεί έξω, για να μπορέσουμε σ' ένα από τα επόμενα στάδια, πραγματικά ν' αναδείξουμε αυτό το κορυφαίο πολιτιστικό προϊόν για τη χώρα.

Νομίζω ότι οι προτεραιότητες έχουν ήδη τεθεί από τον κ. Μπένο, αυτό που απομένει απ' όλους εμάς που είμαστε πίσω από τις κουρτίνες, είναι τεχνοκρατικά να δουλέψουμε προκειμένου να πετύχουμε αυτό το θαυμαστό προϊόν. Ευχαριστώ».

Ο Πρόεδρος του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, ευχαρίστησε τον κ. Τσάμη και κάλεσε αμέσως μετά στο βήμα τον Γενικό Διευθυντή του Μουσείου Ακρόπολης, κ. Νικόλαο Σταμπολίδη, να απευθύνει το καλωσόρισμα και χαιρετισμό.

Χαιρετισμός – καλωσόρισμα από τον κ. Νικόλαο Σταμπολίδη, καθηγητή και Γενικό Διευθυντή Μουσείου Ακρόπολης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΜΠΟΛΙΔΗΣ:

«Κανονικά έπρεπε στην αρχή να καλωσορίσω και εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου και όλων των εργαζομένων εδώ, αλλά δεν πειράζει, μορφώθηκα, αυτό είναι αλήθεια.

Θα μείνω λίγο σ' αυτό που είπε ο Πρόεδρος στην αρχή, με την απόληψη, ότι οι λέξεις έχουν το νόημά τους. Ο Αντισθένης έλεγε στον 5^ο αιώνα, “αρχή σοφίας, ονομάτων επίσκεψις”. Και ο κ. Λάζος προηγουμένως είπε για την Αττική. Εγώ θα έλεγα ότι το ορθό είναι, το αρχαίο: Αθήναι. Οι Αθήνες. Το “Αττική” βεβαίως έχει να κάνει χωροταξικά κτλ. αλλά αυτοί οι Δήμοι όλοι, είναι ο πληθοντικός της Αθήνας. Και είναι ουσιαστικό, διότι το “Αττική” πρέπει κανείς να το βιώσει και να το αποδώσει στους άλλους, ενώ το Athens το ξέρουν όλοι.

Επομένως ο πληθυντικός των Αθηνών νομίζω ότι εμπεριέχει όλα αυτά τα καταπληκτικά που είπατε και μου αρέσει πάρα πολύ και το γράφημά σας εδώ κ. Πρόεδρε, ότι είναι σαν αέτωμα. Αν ξεκινήσει κανείς από την ανατολή, νοτιοανατολικά από το Λαύριο μέχρι το δυτικό άκρο που είναι η Ελευσίνα, έχει στο κέντρο ακριβώς το άστυ.

Πρέπει να πω ότι, το έχει μάλλον η Ζακλίν Ντε Ρομιγί αυτό, ότι αν αφαιρέσουμε από τις ευρωπαϊκές τουλάχιστον γλώσσες όλες τις ελληνικές, δεν υπάρχει πολιτισμός. Επομένως, τι είναι το Λαύριο; Το Λαύριο δεν είναι τίποτε άλλο από τη λαύρα (ή τη λαύρη), που σημαίνει στενωπός, μικρός δρόμος, στοά κτλ. και που πραγματικά από το 3000 τουλάχιστον π.Χ. που γνωρίζουν οι αρχαιολόγοι, εκμεταλλεύονται τα μεταλλεία του ασημιού και του μολύβδου.

Είναι, εγώ θα το ονόμαζα, το αργυρόφλεψ Λαύριο, αυτό που η φλέβα του είναι ουσιαστικά ο άργυρος. Και η Ελευσίνα από την άλλη μεριά, δεν είναι τίποτε άλλο από το μυστήριο, το μυητικό στοιχείο που μας ανέφερε ο κ. Λάζος, ο οποίος είπε κάτι πολύ ωραίο. Είναι από το ρήμα μνέω-μνώ, ή μύω, που σημαίνει, κλείνω τα μάτια και το στόμα.

Ξέρετε πόσες λέξεις ξεκινούν απ' αυτό; Το "μύδι", που είναι κλειστό, το "κρόμμυο", που επίσης είναι κλειστό, το "μύχιο" της ψυχής, το κλειστό κομμάτι. Εσείς τώρα αυτά που κάνετε κ. Πρόεδρε με το "ΔΙΑΖΩΜΑ", θεωρώ ότι είναι κάτι καταπληκτικό.

Το μυστήριο έχει να κάνει με τη μύηση, η οποία ουσιαστικά τι αποδεικνύει: Αποδεικνύει την αλήθεια πίσω από το σύμβολο και το απόρρητο ή το αόρατο πίσω από το ορατό.

Εσείς αυτό ακριβώς κάνετε και σας συγχαίρω γι' αυτό, όλα τα μέλη εδώ τα οποία είναι πραγματικά η δική σας δουλειά, βλέπω την κα Μαρτίνου εδώ η οποία βοηθά και σε άλλα μικρά δικά μας, τα αρχαιολογικά κτλ. και όλα τ' άλλα σας μέλη, για να μπορέσει κανείς, να έρθει στο άστυ και στην Αθήνα, δηλαδή στον Ιερό Βράχο.

Μαζεύοντας στρατηγικά τα κομμάτια τα λεηλατημένα του γλυπτού διακόσμου του Παρθενώνα, από τη Σικελία, πρόσφατα από το Βατικανό κτλ., δεν κάναμε τίποτε άλλο, mutatis mutandis, αλλάζοντας δηλαδή αυτά που πρέπει ν' αλλάζουν, άρα αυτό που κάνετε κι εσείς, μ' έναν διαφορετικό τρόπο στο σύγχρονο κομμάτι και τη διάδοση της Αθήνας και του πολιτισμού.

Πρέπει να πω ότι αυτή η συνένωση των δυνάμεων είναι πραγματικά κάτι μοναδικό και απλά θέλω να σας συγχαρώ. Δεν έχω να πω τίποτε άλλο, γιατί εγώ άμα ξεκινάω, δε σταματάω ποτέ. Σας ευχαριστούμε πολύ».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε τον κ. Σταμπολίδη για την ομιλία του και αμέσως μετά κάλεσε στο βήμα τον Περιφερειάρχη Αττικής, κ. Γιώργο Πατούλη.

Ο κ. Πατούλης είπε τα εξής:

Ομιλία του Περιφερειάρχη Αττικής κ. Γιώργου Πατούλη

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΤΟΥΛΗΣ:

«Κύριε Δήμαρχε, φίλε Κώστα, αγαπητέ Πρόεδρε, κ. Μπένο, κυρίες και κύριοι, πραγματικά η σημερινή μέρα την οποία θεωρείτε ουτοπία, είναι μια πραγματικότητα. Και θυμάμαι πριν δυο τρία χρόνια, που συζητούσε ο Σταύρος στο γραφείο ουτοπικά τότε, για όλο αυτό το οποίο σήμερα βλέπουμε να διαμορφώνεται, σαν ένα κίνημα πολιτισμού με τη συνδρομή του καθενός ανάλογα με το ρόλο που έχει.

Και είναι σαφές, ότι η προσπάθεια αυτή την οποία σήμερα συζητάμε, έχει άμεση σχέση με το “ΔΙΑΖΩΜΑ” και τον Σταύρο Μπένο που εάν δεν υπήρχε ο Σταύρος Μπένος, το “ΔΙΑΖΩΜΑ” θα έπρεπε να το ανακαλύψουμε. Αλλά ευτυχώς, υπάρχουν.

Και είναι αλήθεια επίσης ότι η Τριλογία στην οποία σήμερα αναφερόμαστε, έχει άμεση σχέση και νομίζω περιέγραψες πάρα πολύ καλά αγαπητέ Πρόεδρε, το πώς ακριβώς διαμορφώθηκαν αυτές οι περιοχές. Πώς ήταν στην αρχαιότητα, πώς μετατράπηκαν τον 19^ο αι., πώς είναι σήμερα. Και γι' αυτό, πέραν αυτών τα οποία πράξαμε μαζί για να βρεθούμε σήμερα σε αυτή την ΟΧΕ μέσα από τη μητροπολιτική επιχείρηση της Περιφέρειας Αττικής και που προφανώς θα έλεγα ακόμα και το ποσό το οποίο αναφερόμαστε είναι ένα πρωτογενές ποσό το οποίο βεβαίως μπορεί να παράγει πολλά πολιτιστικά στοιχεία. Είναι σίγουρο επίσης ότι εμείς προσπαθήσαμε σαν Περιφέρεια να συνδράμουμε και με έργα υποδομής σε αυτές τις περιοχές οι οποίες ξέρουμε ότι είχαν μείνει πάρα πολύ πίσω.

Σήμερα στο Λαύριο γίνονται εκπληκτικά έργα. Σημαντικά έργα. Σύγχρονα έργα, τα οποία μπορούν αφ' ενός μεν να δει ο κάθε τουρίστας αλλά και ο κάθε κάτοικος, ο να τ' απολαμβάνει. Δε θα μπω σε αυτή τη διαδικασία, όπως επίσης, επ' αφορμής και της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης που το '23 είναι η Ελευσίνα όπως είναι γνωστό, είναι προφανές ότι έγιναν και εκεί και γίνονται, συνεχίζονται, σημαντικά έργα υποδομής με χρηματοδότηση της Περιφέρειάς μας.

Θα έλεγα όμως ότι ακόμα και εδώ, στην Αθήνα, πάντα έχουμε μια εξαιρετική συνεργασία προφανώς με τον Κώστα Μπακογιάννη, αλλά πέραν αυτού και με το Υπουργείο Πολιτισμού. Ήδη είδαμε, υπήρξε και υπάρχει η σύγχρονη Εθνική Πινακοθήκη με χρηματοδότηση της Περιφέρειά μας, η οποία ολοκληρώθηκε επιτέλους. Το Ωδείο της Αθήνας που είχε μείνει χρόνια πίσω και όμως σήμερα παράγει πολιτισμό, όπως επίσης οι Στύλοι του Ολυπίου Διός, το σπίτι του Τσίλερ και σειρά άλλων, όπως βεβαίως με την πίεση και του Κώστα Μπακογιάννη και τη διάθεσή μας, αυτή τη στιγμή και το θέατρο του Λυκαβηττού το οποίο και εκεί παράγεται και μπορεί να παράξει πολιτισμό με τη διαδικασία του Δήμου και τη χρηματοδότηση της Περιφέρειά μας.

Όλα αυτά, συγκλίνουν σε μια συγκεκριμένη κατεύθυνση. Η Αττική, η Αθήνα, η Πολιτιστική, θα έλεγε κανείς Πρωτεύουσα της Ευρώπης, είναι έτοιμη να δεχθεί τον τουρισμό μέσα από τέτοιες προσπάθειες,

οι οποίες θ' αναδείξουν ακόμα περισσότερο, και την ιστορία μας και προφανώς θα δημιουργήσουν και περισσότερο πλούτο στη σύγχρονη Ελλάδα.

Εγώ είμαι ιδιαίτερα ικανοποιημένος, οι συνεργάτες μου είναι ιδιαίτερα ικανοποιημένοι με τη συνεργασία που έχουν με το "ΔΙΑΖΩΜΑ" και από τη Διαχειριστική Αρχή και από τις Υπηρεσίες μας και νομίζω, ότι τα καλύτερα είναι μπροστά μας, διότι ο σχεδιασμός είναι έτοιμος, οι πόροι υπάρχουν, τα οράματα όπως ανεδείχθησαν πλέον μετουσιώνονται σε μελέτες και νομίζω ότι όλο αυτό, ακόμα και αυτό το τουριστικό ποτιστικό λεωφορείο το οποίο συζητάμε και το οποίο προφανώς θα δημιουργήσει πέραν των κεντρικών σημείων που ένας τουρίστας μπορεί να ξέρει επισκεπτόμενος την Αθήνα, την Αττική, μπορεί να πάει και σε άλλα σημεία, τα οποία και αυτά μπορούν να προσδώσουν ανάπτυξη τοπική, είναι όλα εκείνα τα οποία συμβάλλουν στην κοινή μας προσπάθεια.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ Σταύρο, σ' εσένα, στους συνεργάτες σου, στα οράματα όλων, που πλέον μετουσιώνονται σε πράξεις. Εμείς προφανώς, και εγώ προσωπικά, ως Περιφερειάρχης Αττικής, όχι μόνο θα είμαστε κοντά, αρωγοί, θα συμβάλλουμε με όλες μας τις δυνάμεις, νομίζω ότι αυτό το όραμα είναι όραμα των πολιτών πλέον της Αττικής, αυτή την ιδιότητα την έχουμε και θα την έχουμε ελπίζω για πάντα.

Και υπό αυτή την έννοια, εμείς προχωράμε κοντά σου και είμαι σίγουρος ότι και όσοι βρισκόμαστε εδώ σήμερα, είμαστε ενθουσιασμένοι απ' αυτό το οποίο παρουσιάστηκε και πιστεύω ότι κάθε χρόνο τ' αποτελέσματα θα είναι εκπληκτικά κι εμείς θα τα χειροκροτούμε. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε τον Περιφερειάρχη Αττικής για την αγαστή συνεργασία με το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ», καθώς και για το πολύπλευρο έργο που επιτελεί στην Περιφέρεια. Πρόσθεσε ακόμη πως στην μελετητική ομάδα του Προγράμματος «Τριλογία της Αττικής» είναι οι κ.κ. Χρήστος Χιώτης, που εκπόνησε τη μελέτη «Ψηφιακή Στρατηγική για τον Πολιτισμό, ως Οδηγός για τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στο χώρο του Πολιτισμού» με χορηγία ύψους 20.000 ευρώ, του Εταιρικού Μέλους του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και οι κ.κ. Τόμας Γκρέβε, Νίκος Σμιτ, που εκπόνησαν τη μελέτη «Master Plan για την Πολιτιστική Διαδρομή Λαύριο – Αθήνα- Ελευσίνα (Τριλογία Της Αττικής)» - εταιρία «PLAN Ε.Ε. Τόμας Μπ. Γκρέβε και ΣΙΑ». Τη μελέτη χρηματοδότησαν με χορηγία, ύψους 20.000 ευρώ, τα Εταιρικά Μέλη του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΤΙΤΑΝ Α.Ε.» και ΑΙΓΕΑΣ ΑΜΚΕ. Αμέσως μετά, ο κ. Μπένος κάλεσε στο βήμα τον Δήμαρχο Αθηναίων, κ. Κώστα Μπακογιάννη. Ο Δήμαρχος Αθηναίων είπε τα εξής:

Ομιλία του Δημάρχου Αθηναίων, κ. Κώστα Μπακογιάννη

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ:

«Καλή σας μέρα. Θέλω να σας εξομολογηθώ πως έχω έναν πολύ μεγάλο θαυμασμό για τον Σταύρο Μπένο.

Ο Σταύρος έχει ζήσει στην πραγματικότητα τρεις δημόσιες ζωές. Δήμαρχος Καλαμάτας, Υπουργός στον οποίο οφείλουμε τα ΚΕΠ και σήμερα εμπνευστής, ιδρυτής και Πρόεδρος του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ. Για πολλούς από εμάς, που συμμετέχουμε στα δημόσια πράγματα, ο Σταύρος είναι ένα παράδειγμα, είναι μια έμπνευση και βεβαίως είναι και ένας μέντορας.

Θέλω λοιπόν με αυτή την αφορμή, και νομίζω ότι ερμηνεύω και συναισθήματα άλλων, πολλών που είναι σήμερα εδώ στην αίθουσα, να πω ένα πάρα πολύ μεγάλο ευχαριστώ.

Κυρίες κύριοι, ξεκινήσαμε τη συνεργασία μας με τον Σταύρο το 2014, σε άλλες, σκοτεινές εποχές. Τότε, όταν μιλούσαμε για έννοιες όπως η βιωσιμότητα, η αειφορία, όταν προσπαθούσαμε κυριολεκτικά ν' αποποινικοποιήσουμε τη σύμπραξη του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα, όταν μιλούσαμε για κάτι τρομερά ξένο με τα ελληνικά ειωθότα, δηλαδή την πολύ απλή έννοια του ολοκληρωμένου σχεδιασμού και όταν ταυτόχρονα μιλούσαμε και λέγαμε ότι όλα αυτά δεν είναι τόσο ουτοπικά, δεν είναι τόσο μακρινά, διότι υπάρχουν τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, υπάρχουν οι ΟΧΕ πολλοί μας κοίταζαν με μια δυσπιστία, με μια καχυποψία.

Θυμάμαι ακόμα ένα Περιφερειακό Συμβούλιο της Στερεάς Ελλάδα στο τέλος του 2015, αρχές του 2016, νομίζω στη Μακρακώμη, όπου προσπαθούσαμε σ' εκείνο το τόσο τοξικό και διχασμένο περιβάλλον, να μιλήσουμε για μια Πολιτιστική Διαδρομή που θα μας ενώσει όλους.

Τα καταφέραμε, καταφέραμε τότε να πείσουμε, να ξεπεράσουμε κόμματα, ιδεολογίες, όμως ξέραμε μέσα μας ότι υπήρχε μια καχυποψία. Και είμαι πολύ περήφανος, με πάρα πολύ περήφανος, που τα σύννεφα με το χρόνο τα έχουμε διώξει, και ότι πλέον αυτό για το οποίο για το οποίο συζητούσαμε τότε, την Πολιτιστική Διαδρομή της Στερεάς Ελλάδος, σήμερα είναι μια πραγματικότητα.

Γι' αυτό και προσέρχομαι με τον ίδιο ενθουσιασμό και με την ίδια αισιοδοξία στη συζήτηση για την Τριλογία της Αττικής. Γιατί βέβαια, για να τα λέμε όλα, και θα με συγχωρέσεις τώρα Σταύρο, ήρθε η ώρα να πούμε ότι ο Σταύρος μας έχει στήσει μια παγίδα. Ποια είναι τώρα αυτή η παγίδα του Σταύρου, γιατί έχετε καταλάβει όλοι ότι σιγά-σιγά ξεδιπλώνεται. Του χρόνου, του παραχρόνου μπορεί και να τ' ομολογήσει.

Αλλά κοιτάζτε τώρα τι έχει κάνει ο Σταύρος μεταξύ των άλλων πολύ ωραίων πραγμάτων: Λέει, Πολιτιστικός Τουρισμός. Τέλειο; Φανταστικό; Και όλο αυτό το συνδέει με τη βιώσιμη ανάπτυξη, τις

ποιοτικές θέσεις εργασίας, όλα αυτά τα οποία τόσο πολύ έχουμε ανάγκη ως χώρα. Τι κρύβεται τώρα πίσω απ' αυτό; Ο πολιτισμός της καθημερινότητάς μας.

Μην κάνετε το λάθος να θεωρήσετε ότι ο Πολιτιστικός Τουρισμός αφορά κάποιους άλλους. Μην κάνετε το λάθος να θεωρήσετε ότι αφορά τους τουρίστες ή τους επισκέπτες. Αυτό είναι το ακόλουθο, το δευτερεύον. Το πρωτεύον είμαστε εμείς οι ίδιοι. Οι ίδιοι οι κάτοικοι των πόλεών μας και πώς βιώνουμε τη δική μας καθημερινότητα.

Γι' αυτό και μιλάμε, όχι για τη φωτογραφία της πόλης, άλλη μια φωτογραφία της Ακρόπολης, ναι, είναι υπέροχη, το ξέρουμε, αλλά για το DMO, δηλαδή αυτό που λέμε στο Καρπενήσι, το Destination Management. Πώς δηλαδή μπορούμε να συνδέσουμε τον άυλο και τον υλικό κόσμο σε μια καθημερινότητα από το πρωί που ξυπνάμε μέχρι το βράδυ που κοιμόμαστε.

Κι εδώ η συνεργασία όλων μας είναι κρίσιμη. Βεβαίως της Αυτοδιοίκησης του Α', του Β' βαθμού, του κεντρικού κράτους, αλλά και του ιδιωτικού τομέα. Γιατί όταν μιλάμε για την Τριλογία, δε μιλάμε μόνο για το πού θα σταθεί το λεωφορείο.

Μιλάμε για το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο, είναι εδώ ο Δημήτρης Οικονόμου, μιλάμε βεβαίως για το Μουσείο της Ακρόπολης, μιλάμε για το πώς επιτέλους –αυτό δεν είναι το όνειρο τόσων δεκαετιών;- θα συνδέσουμε το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο με το Μουσείο της Ακρόπολης, το έργο στην Ομόνοια ήταν ένα πρώτο βήμα, το έργο στην Πανεπιστημίου είναι ένα δεύτερο βήμα, το έργο στο Σύνταγμα είναι ένα τρίτο βήμα, αλλά ξέρουμε ότι έχουμε ακόμα πάρα πολύ δρόμο μπροστά μας.

Μιλάμε για το πώς θα μπορέσουμε να συνδέσουμε, για να σας δώσω ένα άλλο παράδειγμα το νέο Μουσείο της Ακαδημίας Πλάτωνα με το Θησείο, με την Ακρόπολη, πώς το ίδιο το Μουσείο στην Ακαδημία Πλάτωνα, αν δεν το έχετε δει κάντε τον κόπο να μπειτε λίγο στο internet να δείτε το σχέδιο. Δεν είναι ένα Μουσείο οχυρό, αλλά όπως το έχουμε οραματισθεί με τη Λίνα Μενδώνη κι όπως προέκυψε από τον ανοιχτό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, είναι ένα Μουσείο το οποίο ανοίγει την αγκαλιά του στην πόλη και στη γειτονιά με γήπεδα ενσωματωμένα στο σχεδιασμό, γήπεδα που τα παιδιά μπορούν να παίζουν, και παιδικές χαρές.

Ή μιλάμε για έργα τα οποία έχει οραματισθεί η Μελίνα Μερκούρη, τα οποία γίνονται τώρα πραγματικότητα, όπως για παράδειγμα η πεζοδρόμηση της Βασιλίσσης Όλγας, τα οποία όμως συνδέονται με το νέο Εθνικό Κήπο, με την καταπληκτική παιδική χαρά. Και ευχαριστούμε πολύ κα Μαρτίνου για τη χορηγία, με το Λόφο του Αρδηττού που θ' ανοίξει σε μερικές εβδομάδες για πρώτη φορά νομίζω από την εποχή του Βασιλέως Γεωργίου, γιατί κάνουμε σύμπραξη με το Ζάππειο.

Θα μπορούσα να σας πω πάρα πολλά παραδείγματα. Και βεβαίως, να μη μιλήσω μόνο για τα μεγάλα αλλά κυρίως για τα μικρά, όλα αυτά τα πολύ μικρά, τα οποία κάνουν τα μεγάλα. Αλλά αυτό το οποίο έχει σημασία πάνω απ' όλα και εγώ αυτό θα ήθελα να κρατήσουμε από όλο αυτό το οποίο γίνεται

σήμερα εδώ με το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, το οποίο για μένα είναι το μαγικό και το ελπιδοφόρο, είναι η συνεργασία.

Είναι ότι άνθρωποι πολύ διαφορετικοί μεταξύ τους που εκπροσωπούν διαφορετικούς φορείς, να τα λέμε όλα, διαφορετικά συμφέροντα, διαφορετικές αντιλήψεις, διαφορετικές πραγματικότητες, διαφορετικές διαδρομές, όλα θεμιτά είναι, ξεπερνούν τους εαυτούς τους, βγαίνουν από τα καβούκια τους, βγαίνουν από τα σιλό τους, όπως θέλετε πέστε το, κι ενώνουν τις δυνάμεις τους.

Αυτό είναι μαγικό, το αφήνουμε στον Σταύρο Μπένο, το αφήνουμε σε όλους εσάς και ευχαριστούμε πάρα πολύ. Καλή σας μέρα».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε τον κ. Μπακογιάννη για τη διαχρονική συνεργασία, και την ομιλία και κάλεσε στο βήμα τον κ. Μιχαήλ Μαρμαρινό, Γενικό Καλλιτεχνικό Διευθυντή της διοργάνωσης «2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης». Ο κ. Μαρμαρινός είπε τα ακόλουθα:

Τοποθέτηση του κ. Μιχαήλ Μαρμαρινού, Γενικού Καλλιτεχνικού Διευθυντή της διοργάνωσης «2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης»

ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ:

«Καλημέρα κι από μένα κ. Περιφερειάρχα, αγαπητέ κ. Σταμπολίδη, κ. Δήμαρχε, σας περιμένω στην Ελευσίνα, κ. Υπουργέ, αγαπητότατε Σταύρο, έχουν πει εξαιρετικά πράγματα για σένα και απλώς ήθελα να τα επαναλάβω πολύ γρήγορα, είπαμε, η επανάληψη είναι μήτηρ μαθήσεως.

Ειπώθηκε μια πολύ ωραία φράση: Αν δεν υπήρχε το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, θα έπρεπε να το εφεύρουμε. Το εφηύρε η Ιστορία. Θα έλεγα ότι αυτή η ανάγκη συνύπαρξης του ιδιωτικού τομέα με το δημόσιο τομέα, με μια οραματική σύνδεση και σύμπνοια.

Γιατί αυτό που γιορτάζουμε σήμερα εδώ, είναι αυτό, είναι η παραγωγική συνύπαρξη όλων αυτών των δυνάμεων που σε τελευταία ανάλυση, σαν τελευταία συνισταμένη συνθέτουν μια πόλη, μια χώρα. Και κυρίως, νοοτροπίες και κυρίως οράματα, η ουτοπία που είναι πριν την αλήθεια ας πούμε.

Εγώ έρχομαι από την Ελευσίνα. Δεν είμαι Ελευσίνιος, είμαι Αθηναίος βέρος, αλλά δουλεύω στην Ελευσίνα, στην Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, ως Καλλιτεχνικός Διευθυντής. Είναι πολύ ωραίο αυτό που είπατε αγαπητέ Νίκο για το “Αθήναι”, γιατί όντως αντανακλά έναν πληθυντικό. Αλλά αν πούμε “Αθήναι”, χάσαμε ας πούμε τη λέξη “Ελευσίς” ή “Ελευσις” που σημαίνει άφιξη του αξιοσημείωτου, πρόσωπο, αντικείμενο ή γεγονός.

Ακούστε μερικά συνώνυμα: Εμφάνιση, ανάδυση, υλοποίηση, Επιφάνεια, συμβάν, γέννηση, έγερση, ερχομός, προέλευση, ενσάρκωση κτλ. Οπότε πρέπει να κρατήσουμε λίγο την ταυτότητα των λόγων όπως πολύ υπέροχα είπατε και για το Λαύριο τι σημαίνει, τη Λαύρη.

Το 2017, κόντρα σε όλα τα προγνωστικά, μία πόλη η οποία ακόμα και σήμερα στη συνείδηση θεωρείται μια γκριζα πόλη, μολυσμένη με εργοστάσια κτλ., 21 χιλιόμετρα από την Αθήνα, ανακηρύσσεται Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης. Δίπλα ήταν 6 άλλες ελληνικές πόλεις, πολύ πιο ανθούσες, πολύ πιο δυναμικές και κυρίως με υποδομές.

Η Ελευσίνα δεν είχε καμία. Μόνο ένα ανοιχτό θέατρο λυόμενο, το οποίο υπάρχει ακόμα και φυσικά έχει φιλοξενήσει κι ένα φεστιβάλ ταπεινό, αλλά ενδιαφέρον που λεγόταν “Αισχύλεια”. Τίποτε άλλο. Τι έγινε, τρελάθηκαν οι Ευρωπαίοι; Πώς αναλαμβάνουν ένα τέτοιο στοίχημα;

Ανέλαβαν ένα στοίχημα το οποίο εμείς δεν το καταλάβαμε. Αργήσαμε να το καταλάβουμε. Γι' αυτό και πήρε πάρα πολύ καιρό, πέραν την άργητα που έχει το Ελληνικό Δημόσιο έτσι κι αλλιώς. Αργότερα καταλάβαμε περί τίνος πρόκειται και το αναλάβαμε. Γιατί;

Κατ' αρχάς να πούμε με μια κουβέντα τι είναι μια Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης. Δεν είναι ένα φεστιβάλ καλλιτεχνικό. Είναι και τέτοιο, αλλά δεν είναι αυτό. Είναι ανάδειξη και ανάπτυξη της υλικής και άυλης οικονομίας μιας πόλης με τη βοήθεια της τέχνης, του πολιτισμού και της έρευνας. Δηλαδή μια δυναμική συνθήκη. Αυτό είδαν οι Ευρωπαίοι.

Γιατί τι έχει η Ελευσίνα; Να σας απαριθμήσω ονομαστικά: Εξαιρετικά ίχνη αρχαιότητας. Η μοναδικότητα των Ελευσινίων Μυστηρίων και αυτού του Τελεστηρίου. Είσοδος στον Κάτω Κόσμο. Τρεις θεόρατες θεότητες: Δήμητρα της γης και της καλλιέργειας, Περσεφόνη, η κόρη πιο σωστά των εποχών, της επιστροφής και η τρίτη θεότητα με την οποία οι θνητοί έχουμε πάντα ανοιχτούς λογαριασμούς, ο Κάτω Κόσμος, ο Άδης, ο α-ειδής, ο μη ορατός, ο μη βλεπόμενος.

Αυτές ακόμα μ' έναν τρόπο κυβερνούν αυτή την περιοχή. αυτό λοιπόν είναι το ιστορικό κομμάτι, το αρχαίο κομμάτι. Στη συνέχεια, πέρασε μια αφάνεια, πέρασαν χρόνια που ήταν το θυσιαστικό κέντρο των Αθηναίων όπως ξέρετε, οι πομπές έφευγαν από τον Κεραμεικό και πήγαιναν με τα πόδια, υποχρεωτικά με τα πόδια στην Ελευσίνα.

Συνέβαινε μια φορά το χρόνο και μην ξεχνάτε ότι όταν οι Ρωμαίοι κατέλαβαν την Ελλάδα, μνήθηκαν εκεί. Οι μεγαλύτεροι πνευματικοί αυτοκράτορες, όπως ο Αδριανός, ο Μάρκος Αυρήλιος, έχουμε γράμμα του Μάρκου του Αυρηλίου προς τον Ηρώδη τον Αττικό, που του λέει “ξέρεις ότι φυλάκισα τους δυο απατεώνες σου, αλλά εξάντλησα όλη μου την επιείκεια γιατί είσαι φίλος, άστα αυτά στην άκρη τώρα και θέλω να είσαι εσύ που θα με μνήσεις στα Ελευσίνια Μυστήρια”.

Πρόσφατα βγάλαμε μια έκδοση που θα τη δημοσιοποιήσουμε, με τίτλο “Έγραψαν γι' αυτήν”, ελληνικά και αγγλικά. Δε φαντάζεστε ποιοι έχουν γράψει για την Ελευσίνα. Δε φαντάζεστε. Ο Χέγκελ, ποίημα. Φεύγω απ' αυτά για να μη μακρηγορήσω.

Εκτός λοιπόν από την αρχαιότητα, έχει δείγματα της βιομηχανικής ανάπτυξης που ξεκίνησε από το τέλος του 19^{ου} αιώνα, εξερράγη άναρχα τον 20^ο, έφτασε σε όρια που η καταστροφή του περιβάλλοντος

και η μόλυνση είχαν χτυπήσει κόκκινο, ταυτόχρονα προσέφερε δουλειά, είχαμε τα μεγάλα κύματα της εσωτερικής μετανάστευσης, έχουμε ζητήματα λοιπόν και μετανάστευσης στην Ελευσίνα, βιομηχανική ανάπτυξη, εργατικά κινήματα, αποβιομηχάνιση, ανεργία, ζητήματα περιβάλλοντος έντονα.

Πατρίδα του Αισχύλου, τόπος και λατρεία του Καζαντζίδη, όλα μαζί. Θάλασσα και η θέση της γυναίκας στην αρχαία και σύγχρονη κοινωνία. Όλα αυτά είναι ζητήματα αν θέλετε ευρωπαϊκά ταυτοχρόνως. Οι Ευρωπαίοι διαλέγουν μια πόλη που μοιάζει να μπορεί να είναι, εάν πετύχει σαν Πολιτιστική Πρωτεύουσα, ένα μοντέλο ανάπτυξης μέσα από τον πολιτισμό. Και αυτό δοκιμάζουν, αυτό εφαρμόζουν.

Αυτό συμβαίνει αυτή τη στιγμή και στην Ελευσίνα. Είναι ανοιχτά και σας προσκαλούμε να έρθετε όποτε θέλετε. Και σήμερα έχει πράγματα. Στη διαδρομή, σε μια συνάντηση άτυπη που έτυχε να έχω με τον Πρόεδρο του Οργανισμού Λιμένος Ελευσίνας, λέω, αυτή η θαλάσσια σύνδεση από τον Πειραιά προς την Ελευσίνα, σε όλη αυτή τη διαδρομή των μυθικών νερών –κατ' αρχάς όλη αυτή η ζώνη, έχει έναν υπότιτλο αυτή η σκέψη, “7 Δήμοι, μια θάλασσα”, ξεκινώντας από τον Πειραιά.

Αποκαλύπτεται μέσα από τον Πειραιά και μέχρι να φτάσει κανείς στην Ελευσίνα, όλο το ιστορικό και πολιτιστικό υπόστρωμα αυτής της περιοχής, περνά διάφορα άβατα, η COSCO είναι ένα άβατο αλλά διέρχεται αυτό, περνά το άβατο μιας ιστορίας που ακόμα δεν έχει ονομαστεί, δεν έχει περιγραφεί, τουλάχιστον δεν το γνωρίζουμε οι περισσότεροι, το γνωρίζουμε σαν πληροφορία, διασχίζει τα μυθικά νερά της Σαλαμίνας, για να μιλήσουμε για τα πολύ αδρά τοπόσημα, τα ιστορικά, όπως είναι ο Θρόνος του Ξέρξη, τα νερά της Σαλαμίνας, η Σαλαμίνα όπως ξέρετε είναι και νησί του Αίαντα και του Ευριπίδη, ο Αισχύλος είναι απέναντι, δηλαδή όλη αυτή η ζώνη.

Όταν εξηγούσα σ' έναν Άγγλο που είχε έρθει πρόσφατα γιατί δουλεύαμε, ότι εδώ γεννήθηκε ο Αισχύλος, με κοίταζε, μήπως καταλάβει κάτι. Μου λέει “εκεί ήταν η πατρίδα του Αίαντα;”. Κοιτούσε τη Σαλαμίνα, απ' το ίδιο σημείο. Αυτό λοιπόν είναι ένα εξαιρετικό δυναμικό το οποίο κατάλαβαν οι Ευρωπαίοι. Οφείλουμε να το καταλάβουμε κι εμείς.

Εμείς έχουμε αρχίσει να το καταλαβαίνουμε πολύ έντονα και πολύ διεκδικητικά. Σε συζήτηση με το λιμάνι της Ελευσίνας σκεφτήκαμε και νομίζω είστε μέρος της συζήτησης αγαπητέ κ. Πατούλης, και συμμετέχετε, τη θαλάσσια σύνδεση σε μια θαλάσσια Ιερά Οδό. Ο Πλούταρχος αναφέρει τη θαλάσσια σύνδεση με το Ιερό της Ελευσίνας. Ιερά, λεγόταν κάθε οδός που οδηγούσε στο Ιερό μιας πόλης.

Εμείς γνωρίζουμε την Ιερά Οδό, τη θεσμοθετημένη Ιερά Οδό που είναι και η διαδρομή, είναι αυτή η κόκκινη γραμμή από την Αθήνα στην Ελευσίνα. Υπάρχει λοιπόν και η λεγόμενη θαλάσσια Ιερά Οδός. Ακόμα και σήμερα ο αρχαιολογικός της Ελευσίνας έχει τη νότια είσοδο γι' αυτούς που έρχονταν από τη θάλασσα.

Την ημέρα της τελετής έναρξης, που ήταν η 4 Φλεβάρη, ήμασταν έτοιμοι να γίνει, εδώ είναι και το ξεναγητικό έντυπο, ένα κείμενο ιστορικό από τον Τάσο Σακελλαρόπουλο το οποίο εγώ θα παρουσίαζα, αλλά συνέβη μια επιπλοκή με το πλοίο και δεν έγινε, αναβλήθηκε. Θα γίνει όμως, και αξίζει τον κόπο να γίνει. Σε μια πολιτιστική διαδρομή με δράση πολιτιστική πάνω στο πλοίο, που να συνδέει τον Πειραιά με την Ελευσίνα.

Την Ιερά Οδό τη γνωρίζετε. Έχει την απαξίωση που έχει, κακώς και κάκιστα, πεζόδρομος θα έπρεπε να γίνει, όπως λέει ο Χένρι Μίλερ, δεν πρέπει κανείς να περνά την Ιερά Οδό, με αυτοκίνητο. Πρέπει να περπατάμε αυτή την απόσταση για να καταλάβουμε τον τρόπο με τον οποίο εκείνοι οι άνθρωποι καταλάβαιναν ποιο είναι το φως και ποιος είναι ο εαυτός μας.

Ενώ η θαλάσσια Ιερά Οδός είναι εντελώς παρθένα. Σ' αυτό το σημείο βρισκόμαστε. Έτυχε η σκέψη του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ να συγκλίνει με τη δική μας σκέψη κι εδώ έχει νόημα να συνενωθούν οι δυνάμεις. Η οικογένειά σας που αναφέρετε και που είστε οι περισσότεροι παρόντες, είναι εν μέρει και δική μας οικογένεια και σας ευχαριστούμε κι εμείς από δω γιατί μας έχετε ήδη στηρίξει, την Πολιτιστική Πρωτεύουσα.

Σας περιμένουμε στην Ελευσίνα, ελπίζουμε σε αυτή την ουτοπία που θα γίνει, που είναι λίγο πριν την αλήθεια της πραγματικότητάς της. Και μια κουβέντα μόνο πριν σας αποχαιρετίσω. Θα ήθελα αυτή τη μικρή παρέμβαση, να την αφιερώσω στην αγαπημένη μας Δέσποινα Γερουλάνου. Σας ευχαριστώ πολύ».

Ο Πρόεδρος ευχαρίστησε τον κ. Μαρμαρινό και κάλεσε στο βήμα τον μελετητή του Masterplan του Προγράμματος, κ. Τόμας Γκρέβε για ένα σύντομο χαιρετισμό. Ο κ. Γκρέβε είπε τα εξής:

ΤΟΜΑΣ ΓΚΡΕΒΕ:

«Καλημέρα σας κ. Περιφερειάρχη, κ. Δήμαρχε, αξιότιμες κυρίες και κύριοι εκπρόσωποι, είναι μεγάλη μας τιμή να είμαστε σήμερα εδώ μαζί με τον Νίκο Σμιτ. Κατ' αρχάς είναι πολύ μεγάλη τιμή που μας αναθέσατε το Master plan, κι εσείς κ. Δήμαρχε για τον μεγάλο Πολιτιστικό Περίπατο.

Ήταν μεγάλη πρόκληση, είχα πει τότε και είμαι πάρα πολύ συγκινημένος που είμαι σήμερα εδώ και βλέπω ότι αυτή η προσπάθειά μας, το όραμα του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ να το κάνουμε ένα ολιστικό πρόγραμμα, φαίνεται ότι μπαίνει σε φάση εφαρμογής με όλους σας εδώ και την Υπουργό πολιτισμού επίσης κάπου εδώ.

Είμαι πολύ αισιόδοξος ότι θα πάει μπροστά αυτό το πρόγραμμα, εφ' όσον και ο Σταύρος Μπένος έχει πλέον όλο το χρόνο να επενδύσει σε αυτή την υπόθεση και θα είναι η καρδιά αυτής της προσπάθειας. Στο τέλος της ημέρας, αυτό που γίνεται εδώ είναι μια προσπάθεια ν' αναδείξουμε τη συμβολή αυτής της χώρας στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Και ποια είναι αυτή η συμβολή; Είναι ο Πολιτισμός.

Η χώρα αυτή, η περιοχή αυτή για την οποία συζητάμε, έχει προσφέρει στον κόσμο το θέατρο, όπως το ξέρουμε και σήμερα, τη δημοκρατία, όπως την ξέρουμε και σήμερα και την αρχιτεκτονική όπως την ξέρουμε και σήμερα. Είναι τρία πράγματα, τα οποία είναι διαχρονικός πολιτισμός και νομίζω αυτή θα πρέπει να είναι η προσπάθεια να το αναδειξουμε και για εμάς και για τους έξω.

Αν αυτό που κάνουμε εδώ πέρα είναι μια προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση, νομίζω θα είναι πάρα πολύ σημαντικό. Εμείς απ' τη μεριά μας, είμαστε στη διάθεσή σας για οτιδήποτε. Ευχαριστώ πάρα πολύ».

Τοποθετήσεις των 7 χορηγών του προγράμματος «Η Τριλογία της Αττικής», και λοιπών χορηγών, συνεργατών, Εταιρικών και Τακτικών Μελών.

Ο κ. Μπένος πληροφόρησε το κοινό για την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου της εκδήλωσης και κάλεσε στο βήμα τον κ. Παναγιώτη Παπανικόλα, Διευθύνοντα Συμβούλου στις εταιρίες «Ολυμπία Οδός Α.Ε.» και «Γέφυρα Α.Ε.», που είναι Εταιρικά Μέλη του Σωματείου με πολύπλευρη προσφορά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ:

«Κύριε Περιφερειάρχα, Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι καλημέρα σας. Θα κάνω μια μικρή αναδρομή, μια που αναφέρθηκε ο Σταύρος Μπένος, για την πρώτη μας συνάντηση.

Το προξενιό το έκανε ο Κακογιάννης, ήταν παρών. Άρχισε το 2009 να μου μιλά για τα εταιρικά μέλη, είχε ήδη ξεκινήσει το “ΔΙΑΖΩΜΑ” βέβαια με τους πολίτες για τη διάσωση των Αρχαίων Θεάτρων τότε και στη συνάντηση, πολύ σύντομα, κατάλαβα ότι είχα πάρα πολλά κοινά, κοινές αγάπες με τον Σταύρο, όπως είναι οι υποδομές και ο πολιτισμός.

Σήμερα λοιπόν, μετά από τόσα χρόνια δυσκολεύομαι να διαχωρίσω τις υποδομές από τον πολιτισμό. Μήπως οι υποδομές οι σημερινές θα είναι ο μελλοντικός μας πολιτισμός; Ο πολιτισμός δεν ήταν οι υποδομές, τα τότε Αρχαία Θέατρα;

Εκεί λοιπόν στη συζήτηση, άρχισε να μου φέρνει κάποιες εικόνες, με το Αρχαίο Θέατρο της Μακύνειας, να συνομιλεί με το τεχνολογικό επίτευγμα της μηχανικής της γέφυρας του Ρίου-Αντιρρίου και ν' αρχίζει να μιλάει για Εταιρικά Μέλη και για τους κουμπαράδες. Και δημιουργήσαμε τον κουμπαρά μας και μαζεύτηκαν κάποια χρήματα και σώσαμε εκείνο το θεατράκι, στη Μακύνεια.

Από κει και πέρα ξεκινήσαμε και το θέμα των Εταιρικών Μελών σιγά-σιγά. Και ξανασυναντιώμαστε το 2014, όπου είχα αναλάβει πλέον την ολοκλήρωση της Ολυμπίας Οδού, του αυτοκινητοδρόμου Αθήνας-Πατρών, που ήταν σταματημένος για αρκετά χρόνια. Τότε άρχισε να μου μιλά για τις Πολιτιστικές Διαδρομές.

Προσπαθούσα να καταλάβω, να επικοινωνήσουμε, να καταλάβω για τις Πολιτιστικές Διαδρομές ώσπου είδα μια λάμψη στα μάτια του, όταν προσπαθούσε απεγνωσμένα να μου δώσει ένα παράδειγμα. Είδα μια λάμψη στα μάτια του και αναφώνησε: “Μα, η Ολυμπία Οδός είναι μια Πολιτιστική Διαδρομή”.

Και όντως, όπως βλέπετε στο χάρτη αυτόν, η Ολυμπία Οδός πραγματικά περνάει - θ' αναφέρω μόνο μερικούς από τους αρχαιολογικούς χώρους – από την Ελευσίνα, την Αρχαία Κόρινθο, την Συκεώνα, το Ρωμαϊκό Ωδείο της Πάτρας, την Αρχαία Ήλιδα και φυσικά την Αρχαία Ολυμπία. Ξεκινάμε λοιπόν την Ολυμπία Οδό από την Ελευσίνα και σκοπεύουμε και θέλουμε σε λίγα χρόνια, να φτάσουμε πρώτα ο Θεός, στην Αρχαία Ολυμπία και νομίζω ότι θα το καταφέρουμε. Μια ουτοπία που θα γίνει πραγματικότητα.

Το ίδιο διάστημα λοιπόν, το 2014, προσπαθούσαμε στην Ολυμπία Οδό που είχα αναλάβει, να διαμορφώσουμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο θέλουμε να υπάρχουμε σαν εταιρεία, πέρα από τις συμβατικές μας υποχρεώσεις, πέρα από την αποστολή μας για τη μείωση των ατυχημάτων, για την άνεση στους αυτοκινητοδρόμους.

Πιστεύουμε λοιπόν ότι ένα μεγάλο έργο υποδομής, φτιάχνεται κατ' αρχάς για να εξυπηρετήσει όλο και πιο πολύπλοκες ανθρώπινες ανάγκες. Από τις ανάγκες αυτές, αποτελούν και τα έργα πολιτισμού. Αλλά σε κάθε περίπτωση, αυτή η υποδομή έρχεται αναγκαστικά και συνομιλεί με όλο τον πολιτισμό, με όλη την ιστορία, τον πολιτισμό και τις δραστηριότητες των τοπικών κοινωνιών που αναπτύσσονται γύρω απ' αυτά τα έργα, που θέλει να εξυπηρετήσει.

Αποτελεί λοιπόν την προσβασιμότητα αυτών των έργων και θεωρώ ότι χωρίς αυτή την προσβασιμότητα, δε μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη, τουλάχιστον στην επαρχία, τουλάχιστον μακριά από την Αθήνα. Ο δρόμος δεν είναι αυτοσκοπός, δεν υπάρχει αυτόνομα, αλλά δίνει πρόσβαση, όπως είπα, διευκολύνει, ώστε ν' αναπτυχθούν και ν' αναδειχθούν γύρω απ' αυτό όλες αυτές οι ανθρώπινες δραστηριότητες που αναφέρθηκα.

Το ερώτημα είναι, αποτιμάται οικονομικά αυτό; Τι σημαίνει οικονομικά; Ή είναι απλώς μια πολύ ωραία ιστορία που λέμε εδώ ανάμεσα μας στο “ΔΙΑΖΩΜΑ”; Έχουμε λοιπόν το Παρατηρητήριο Αυτοκινητοδρόμων, που το Πανεπιστήμιο Πατρών με τον Καθηγητή, τον Μπέλλα, στο οποίο συμμετέχουν όλοι οι αυτοκινητοδρόμοι σχεδόν, εκτός από την Εγνατία Οδό.

Από αυτό το Παρατηρητήριο Οδικών Αξόνων λοιπόν, υπολογίστηκε ο πολλαπλασιαστής των κατασκευαστικών έργων που είναι στο επίπεδο 9. Ο πολλαπλασιαστής, η μόχλευση των αυτοκινητοδρόμων είναι στο επίπεδο 9 και μάλιστα το μισό από αυτό, είναι επενδύσεις που δαπανώνται στην τοπική κοινωνία. Είναι επενδύσεις που δαπανώνται τοπικά και προκαλούν νέα εισοδήματα, τα οποία δεν είναι στο 9, αυτή η μόχλευση η επιπλέον, η δευτερεύουσα.

Έτσι λοιπόν, προκύπτει ότι οι δρόμοι είναι μοχλός ανάπτυξης. Εκεί λοιπόν έρχεται η τρίτη ιστορία που θέλω να σας πω με τον Σταύρο. Όταν ξεκινήσαμε να μιλάμε με τον Υπουργό της τωρινής κυβέρνησης για το Πάτρα-Πύργος, για να επανενταχθεί, μου ήρθε μια ιδέα που την είχα πάντα στο μυαλό μου, ότι αυτά τα έργα παραχώρησης πρέπει μέσα στη σύμβασή τους να περιλαμβάνονται και οι προσβάσεις στους αρχαιολογικούς χώρους από τους οποίους περνάνε, που δεν υπήρχε.

Γράφω λοιπόν μια επιστολή στον Υπουργό, τη δέχεται όμως κοιτάζαμε το συμβατικό πλαίσιο και αν προσπαθούσαμε τη στιγμή εκείνη να τα συμπεριλάβουμε, θα υπήρχε τεράστια καθυστέρηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την επανένταξη της Πατρών-Πύργος. Οπότε το αφήσαμε. Αλλά ένα Σάββατο πρωί λέω, δεν στέλνω αυτή την επιστολή και στον Σταύρο;

Και όντως λέω, να τι ιδέα είχα, αλλά δυστυχώς δε μπορεί να προχωρήσει, διότι θα καθυστερήσει το έργο. Εκεί λοιπόν ήταν η αρχή για τις “Λεωφόρους Φύσης και Πολιτισμού”, όπου καταφέραμε να εντάξουμε στο νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα αυτά τα 30 εκατομμύρια, 10 εκατομμύρια για τον κάθε αυτοκινητόδρομο, 10 εκατομμύρια για το “ΜΟΡΕΑ” και 10 εκατομμύρια για την “Ολυμπία Οδό”, για να δημιουργήσουμε αυτές τις προσβάσεις στους αρχαιολογικούς χώρους.

Αρα υπάρχει και αυτός ο κουμπαράς τώρα, που καλώς εχόντων των πραγμάτων, πολύ σύντομα θα τον χρησιμοποιήσουμε για να μπορέσουμε να κάνουμε το τελευταίο στάδιο, που είναι οι προσβάσεις από τις εθνικές οδούς στους αρχαιολογικούς χώρους. Αυτό θα είναι και η ολοκλήρωση ενός αυτοκινητοδρόμου, να δώσει ακριβώς αυτή την πρόσβαση στις δραστηριότητες, στον πολιτισμό, στις τοπικές κοινωνίες.

Τέλος, θα ήθελα ν’ αναφερθώ στο θέμα της Ελευσίνας που είμαστε εδώ και γιορτάζουμε σήμερα την Τριλογία, αυτό το επίτευγμα, ότι αυτή είναι μια εικόνα από την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, την Ελευσίνα. Στηρίζουμε την πόλη της Ελευσίνας, τα δρώμενά της, καθώς η Ελευσίνα είναι η αρχή, από εκεί ξεκινά, είναι η αρχή της διαδρομής της δικής μας.

Είναι παράλληλα μια από τις κεντρικές πόλεις της “Τριλογίας της Αττικής” και αυτό μας ενώνει σήμερα εδώ όλους εμάς. Για όλους αυτούς λοιπόν τους λόγους είναι πολύ σημαντικό για μας, γιατί θεωρούμε ότι το “ΔΙΑΖΩΜΑ” υπηρετεί τις ίδιες τις αξίες και τα ίδια οράματα που μας συνδέουν. Και η Ελευσίνα συνδέεται άμεσα με την απαρχή μας, φυσική και νοητή. Σας ευχαριστώ».

Ο Πρόεδρος του Διαζώματος ευχαρίστησε τον κ. Παπανικόλα για την ομιλία και τη συνεργασία του με το Σωματείο και κάλεσε στο βήμα την κα Ιωάννα Παπαδοπούλου, Διευθύντρια Επικοινωνίας και Μάρκετινγκ του Εταιρικού Μέλους, «Ελευθέριος Βενιζέλος Α.Ε.».

ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ:

«Σας ευχαριστώ σε όλους κι από μένα. Κύριε Περιφερειάρχα, κ. Σταμπολίδη, κ. Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι και συνεργάτες, πρώτα απ' όλα θα ήθελα να πω ότι μας έχει συνεπάρει η οραματική σκέψη και ο οραματικός λόγος του κ. Μπένου.

Δε θα μπορούσαμε λοιπόν να μη συμμετέχουμε και στο “ΔΙΑΖΩΜΑ” αλλά και στην Τριλογία και σας ευχαριστούμε θερμά γιατί κάθε μία από τις συναντήσεις, είναι και μια εκπαιδευτική και παιδευτική διαδικασία. Σας ευχαριστούμε θερμά γι' αυτό, αν όχι για όλα τ' άλλα, που αυτό το είπαν και όλοι οι προηγούμενοι βέβαια, οπωσδήποτε γι' αυτό και σε προσωπικό επίπεδο.

Όπως γνωρίζετε, ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών είναι μια επιτυχημένη ΣΔΙΤ οπότε είναι στο DNA μας οι συνεργασίες και οι στρατηγικές συμμαχίες. Άρα ένας λόγος ακόμη για να συμμετέχουμε ουσιαστικά στο “ΔΙΑΖΩΜΑ” και στην Τριλογία, μια στρατηγική μας προτεραιότητα είναι η προώθηση του προορισμού Αθήνα.

Και θα μείνω λίγο στο ότι ονομαζόμαστε “Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών”, άρα, Αθήναι, και όχι Αθήνα. Και πιστεύουμε πολύ στη δυναμική της ευρύτερης περιοχής και αυτός είναι ο στόχος μας βέβαια, να προσπαθήσουμε να προωθήσουμε όσο γίνεται περισσότερο και την πόλη, και το άστυ, αλλά και την ευρύτερη περιοχή.

Και βέβαια ένας άλλος τομέας στον οποίο ίσως το γνωρίζετε, με κάποιους από τους φορείς εδώ συνεργαζόμαστε πολύ στενά, η Ελευσίνα είναι ένας από αυτούς, έχουμε ένα ταπεινό αλλά νομίζουμε πολύ συνεπές πρόγραμμα Τέχνης και Πολιτισμού. Προσπαθούμε λοιπόν να συνεργαζόμαστε με όλους τους πολιτιστικούς φορείς, γιατί ξέρετε, ένας από τους στόχους μας επίσης, είναι να είμαστε τόπος.

Γιατί πολλές φορές μου λένε οι αρχιτέκτονές μας και οι Μηχανικοί μας εκεί στο αεροδρόμιο, “μα εμείς είμαστε ου τόπος, μη τόπος, γιατί είμαστε ένας τόπος διέλευσης, έρχονται και φεύγουν, αλλά θέλουμε κι εμείς μέσα από την τέχνη και τον πολιτισμό και μέσα από την προώθηση της πολιτιστικής ταυτότητας, της Αθήνας και της ευρύτερης περιοχής, να γίνουμε τόπος με κάποιο τρόπο”.

Πηγαίνοντας τώρα λίγο στα πιο πρακτικά στοιχεία, θα ήθελα λίγο να μοιραστώ μαζί σας στοιχεία από έρευνές μας, είναι πολύ σημαντικό και πολλές φορές μιλάμε για την Αθήνα, λέμε για τουριστικό προορισμό, αναρωτιόμαστε για ποιο λόγο έρχεται ο κόσμος, για ποιο λόγο επισκέπτεται την Αθήνα.

Δεν είναι βέβαια στοιχείο έκπληξης το να πω ότι το 65% των ανθρώπων που λένε ότι η Αθήνα είναι ένας must see προορισμός για μένα, ένας προορισμός που έπρεπε να δω και γι' αυτό τον επέλεξα, είναι βέβαια το στοιχείο του πολιτισμού, της ιστορικής ταυτότητας. Κι ένα 94% των επισκεπτών, επισκέπτονται πάντα μουσεία, πολιτιστικούς χώρους, αρχαιολογικούς χώρους.

Αυτό που ίσως δεν ξέρουμε είναι ότι πάντα στις έρευνές μας βγαίνει ότι θέλω το κάτι παραπάνω. Έχω πάει στην Ακρόπολη, πηγαίνω στο ιστορικό κέντρο, θέλω κάτι ακόμα, θέλω Πολιτιστικές Διαδρομές. Αρα αυτό είναι αυτό που θα μας δώσει η Τριλογία και γι' αυτό είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι που συμμετέχουμε σε αυτή την προσπάθεια, συμμετέχουμε δηλαδή σε αυτή την προσπάθεια ανάδειξης θα έλεγα, αυτής της πολυσύνθετης και πολυεπίπεδης πραγματικότητας της κλασικής Αθήνας.

Δεν είναι μόνο το άστυ όπως είπατε, είναι πολύ περισσότερα από αυτό και το βλέπουμε κι από τους ανθρώπους μας, τους επισκέπτες που το θέλουν, το αναζητούν. Έτσι λοιπόν είμαστε εδώ, συμβάλαμε με πάρα πολλή χαρά στην εικαστική ταυτότητα, στην υπογραφή του προγράμματος, το είπατε κ. Μπένο και σας ευχαριστούμε θερμά, ήταν μεγάλη μας χαρά.

Θέλουμε να συμβάλλουμε ακόμα περισσότερο σε αυτό που λέμε εμείς διασυνδεσιμότητα και προσβασιμότητα και επισκεψιμότητα σε σχέση με την Τριλογία αυτά είναι μια δική μας Τριλογία στην οποία θεωρούμε ότι μπορούμε να συμβάλλουμε πάρα πολύ και γι' αυτό βέβαια θέλουμε να συνδράμουμε και να συνεργαστούμε με όλα τ' άλλα εταιρικά μέλη, έτσι ώστε να απογειώσουμε την Τριλογία.

Γιατί τώρα ξέρετε, δε μπορώ να ξεφύγω κι από την αεροπορική μου φύση, οπότε θα χρησιμοποιήσω λίγο τέτοια ορολογία. Είμαστε τώρα στο φουλ οι μηχανές, πλήρης επιτάχυνση, διάδρομος απογείωσης και απογειωνόμαστε. Καλό ταξίδι στην Τριλογία. Ευχαριστώ πολύ».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε την κα Παπαδοπούλου και τον Διευθύνοντα Σύβουλό της, κ. Παράσχη και προσκάλεσε στο βήμα την κα Μαρίνα Σπυριδάκη, Corporate Affairs Manager της Aegean Airlines, Εταιρικού Μέλους του Σωματείου. Η κα Σπυριδάκη είπε τα εξής:

ΜΑΡΙΝΑ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ:

«Ευχαριστούμε πάρα πολύ. Πράγματι, θα ήταν εδώ μαζί σας ο κ. Βασιλάκης και λυπάται που δε μπορεί, αλλά είναι σε ταξίδι.

Να ευχαριστήσω κι εγώ εκ μέρους της εταιρείας για τη δυνατότητα που μας δίνεται να είμαστε σήμερα εδώ και να μιλήσουμε και με όλους αυτούς τους σπουδαίους ανθρώπους που είστε σήμερα εδώ και είναι πολύ μεγάλη η χαρά μας.

Να ευχαριστήσουμε γι' αυτή την τελετή μύησης που νιώθω εγώ ότι συμβαίνει αυτή τη στιγμή, ακολουθώντας αυτά που μόλις ειπώθηκαν, για κάτι το οποίο είναι πάρα πολύ σπουδαίο πάρα πολύ μεγάλο, πάρα πολύ αναγκαίο. Και ευχαριστούμε που μας δώσατε τη δυνατότητα να μην είμαστε εκτός αυτού. Δε μπορώ να σκεφτώ τι θα συνέβαινε αν δεν ήμασταν μέσα ως χορηγοί σε αυτή την προσπάθεια.

Και δε μπορώ να σκεφτώ τι θα σήμαινε για τους ανθρώπους που μας εμπιστεύονται, τους πελάτες μας, τους επιβάτες μας που μας εμπιστεύονται τα χρήματά τους και άρα μας δίνουν τα εργαλεία για να βοηθήσουμε τέτοιες ενέργειες, να μην είμαστε μέσα σε αυτό.

Και φυσικά να ευχαριστήσω γιατί δε νιώθουμε χορηγοί, δηλαδή απλά ένα λογότυπο, αλλά έτσι νιώθουμε και συμμετοχοί και μέλη της ομάδας σας που προσπαθούμε να δώσουμε τη συνεισφορά μας, τις ιδέες μας, ο κ. Βασιλάκης έχει μιλήσει πολλές φορές μαζί σας για ιδέες αλλά και για τη θαλάσσια σύνδεση, θυμάστε την τελευταία φορά οπότε νομίζουμε ότι μπορούμε κι εμείς να συμβάλλουμε έτσι επικοινωνητικά αλλά και με αυτό που γνωρίζουμε, τη διασυνδεσιμότητα, τον τρόπο προσέλκυσης, τα στοιχεία που μας έχουν κάνει επιτυχημένους μέχρι τώρα. Αυτό να εισφέρουμε σε αυτή την προσπάθεια.

Άρα πράγματι υπάρχει η ανάγκη ενοποίησης των τοπόσημων, των ιστορικών αρχαιολογικών, του πολιτισμού, των πόλων έλξης και δραστηριότητας, όχι μόνο του παρελθόντος, αλλά και του παρόντος.

Και αυτό το οποίο βάζετε όλους να δεσμευτούν να κάνουν, δηλαδή ότι θα συνεργαστούν και θα βρουν τον ελάχιστο κοινό παρανομαστή, είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί η τριλογία, και αυτό είναι το ιδιαίτερα ελκυστικό της, είναι ένα πλαίσιο και μια μεθοδολογία εργασίας, άρα αμοιβαίας αναγνώρισης ότι θα βρούμε λύση για το πώς πρέπει να ονομάζεται, για το πώς πρέπει να προβάλλεται, για το πώς πρέπει να επικοινωνείται, για το πώς πρέπει να χρηματοδοτείται με τη γνωστή μεθοδολογία που φυσικά έχετε σα “ΔΙΑΖΩΜΑ” παράξει και έχετε κατοχυρώσει το brand name, οπότε είναι και η εγγύηση ότι η δική μας προσπάθεια και η συμμετοχή μας, ο οβολός μας, θα έχει αποτέλεσμα.

Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί ναι μεν έχουν γίνει αποσπασματικά διάφορες προσπάθειες στο να ενοποιηθούν έννοιες και μ’ αυτό τον τρόπο ν’ ανανεωθεί το brand name της Αθήνας, να ενισχυθεί με άλλα σημεία αναφοράς, αλλά νομίζω ότι η δική σας εμπλοκή το “ΔΙΑΖΩΜΑ” το αναλαμβάνει, δεσμεύεται χρονικά με αυτό το χρονοδιάγραμμα που παρουσιάσατε, δεσμεύεται χρονικά μέσα από το ΕΣΠΑ που θα χρηματοδοτεί, είναι εγγύηση ότι αυτό το όραμα θα πραγματοποιηθεί.

Εμείς είμαστε κοντά σε αυτή την προσπάθεια σε κάθε περίπτωση, αλλά όχι μόνο σε αυτή, και σε οτιδήποτε άλλο χρειαστείτε, μιλούσαμε στο τηλέφωνο και λέγατε ότι μπορεί να χρειαστεί να υπάρξει ένα βίντεο που θα προβάλλεται στις πτήσεις μας, με χαρά να το δούμε, οτιδήποτε είναι αυτό που θα προκύψει είμαι σίγουρη ότι θα υπάρχουν πολλές ιδέες που θα γεννηθούν όσο θα δουλεύετε το project.

Άρα αυτά που είδαμε, είναι μάλλον μόνο η αρχή, νομίζω ότι αυτά που θα έρθουν, θα είναι ακόμα πιο σημαντικά και θέλουμε να είμαστε κοντά. Οπότε θέτουμε τους εαυτούς μας στη διάθεση όλων, χαιρόμαστε πάρα πολύ και η συνεισφορά μας στην Πολιτιστική Πρωτεύουσα, την Ελευσίνα. Είμαστε πάρα πολύ χαρούμενοι που μπορέσαμε να βοηθήσουμε, και είναι μια αρχή, όχι μόνο τώρα, και στο μέλλον.

Και είμαστε πάντα στη διάθεση όλων για να δουλέψουμε μαζί και να βάλουμε και τις δικές μας ιδέες, οι άνθρωποι της Aegean σε όλα τα επίπεδα είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν και εφ' όσον μας το επιτρέψετε, να συνεργαστούμε ακόμα περισσότερο. Ευχαριστώ πάρα πολύ».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε την κα Σπυριδάκη για τη συναρπαστική, όπως χαρακτηριστικά είπε, ομιλία της, και πρόσθεσε τα ακόλουθα λόγια:

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

«Μαρίνα όλα αυτά που είπες ήταν τόσο συναρπαστικά, αλλά μίλησες και μ' έναν τρόπο λειτουργικό και στρατηγικό, ίσως χωρίς να το καταλάβεις. Εγώ από τα πρώτα μου βήμα στη δημόσια ζωή, αναζήτησα δυο συνεργάτες στις δυο μεγάλες μου αγάπες, στο περιβάλλον και στον πολιτισμό. Και, ω, του θαύματος, ίσως ήταν οι σημαντικότεροι διανοούμενοι της χώρας τότε, ο Μάνος Χατζιδάκις, που τον γνωρίζετε όλοι και ο Γρηγόρης Διαμαντόπουλος που δεν τον γνωρίζετε όλοι γιατί ο Γρηγόρης ήταν τα περισσότερα χρόνια του εξόριστος και ήταν με τις περιπέτειες της χώρας μας.

Κι αυτοί με έμαθαν όλα αυτά που είπες, ότι χωρίς στρατηγικό σχέδιο δεν υπάρχει τίποτα, χωρίς αρχιτεκτονική δεν υπάρχει τίποτα. Μου είπαν να βλέπω την πόλη απ' τον ουρανό. Και να σας πω και δυο ρήσεις που τις έχω μαζί μου. Ο Χατζιδάκις μου είπε “πρόσεχε γιατί υπάρχουν δυο μεγάλοι εχθροί για τον πολιτισμό και την πολιτική, ο λαϊκισμός και ο ελιτισμός. Όσο χυδαίο είναι να περιφρονείς μια κατηγορία ανθρώπων που είναι (ο ελιτισμός), ακόμα πιο χυδαίο είναι να κολακεύεις τα ταπεινά τους ένστικτα (ο λαϊκισμός)”.

Ο Γρηγόρης τι μου είχε πει –με το Γρηγόρη ήταν ποιητική η συνάντησή μου γιατί δούλεψε δωρεάν, σκέψου, για πολύ καιρό. Έκανε χίλιες συνεντεύξεις σε ανυποψίαστους πολίτες. Μου είπε “έλα να σου μάθω την πόλη σου”. Όχι πολεοδομικά, αισθητικά. Και με πήγε σε διάφορα σημεία. το πρώτο που με πήγε ήταν το παραλιακό μέτωπο.

Αν ξέρετε, η Καλαμάτα είναι η μόνη πόλη στη χώρα που έσωσε την παραλία. Δε μπορώ να σας περιγράψω τι αγώνες είχα δώσει γι' αυτό. Τώρα βλέπω τα παιδιά να κάνουν μπάνιο δίπλα στο λιμάνι και ευφραίνομαι. Ή ανέκτησε το ιστορικό της κέντρο που δεν υπήρχε. Τι μου είχε πει ο Γρηγόρης; Πως ο Δήμαρχος, είναι σύμμαχος μόνο με τα όνειρα της πόλης του και πως: “Αν νομίζεις ότι θα τιθασεύσεις τα μικροσυμφέροντα, είσαι πολύ βαθιά γελασμένος. Γι' αυτό πέτα, εσύ να βάζεις την ατζέντα”.

Εμείς τώρα ξέρετε τι κάνουμε εδώ; βάζουμε την ατζέντα της πατρίδας μας. Κινδυνεύουμε ν' ακρωτηριάσουμε την ωραιότερη προίκα που μας έχει δοθεί, τη μεγαλύτερη περιουσία, που είναι τα μνημεία της φύσης και του πολιτισμού. Κορυφαίο εκ των οποίων είναι εδώ, σ' αυτή την ιερή γη. Σκεφθείτε ότι όλοι συνωστίζονται γύρω από την Ακρόπολη. Και τώρα εμείς τι κάνουμε; Το βλέπουμε

από τον ουρανό όλο και προσπαθούμε να το θεραπεύσουμε, να του δώσουμε μια άλλη πνοή, μια άλλη ζωή όπως του αξίζει. Όλοι μαζί».

Στο σημείο αυτό ο κ. Μπένος κάλεσε στο βήμα τον κ. Γιάννη Λέφα, Διευθύνοντα Σύμβουλο του Εταιρικού Μέλους, «Αττικές Διαδρομές Α.Ε».

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΕΦΑΣ:

«Καλημέρα κι από πλευράς μου. Εκπροσωπώ την Αττική Οδό και τις Αττικές Διαδρομές ταυτόχρονα. Αξιότιμε κ. Περιφερειάρχα, αξιότιμε κ. Μπένο, κυρίες και κύριοι ακούσαμε αεροπλάνα, προσγειώσεις, απογειώσεις. Αφού προσγειωθούμε, μετά η πρόσβαση προς αυτό που βλέπετε, την Αθήνα που θέλουμε να δούμε, την Ελευσίνα και το Λαύριο, είναι μέσω της Αττικής οδού και των επεκτάσεων που έρχονται πολύ σύντομα και θα τις ευχαριστηθείτε κι εσείς.

Αλλά πρώτα απ' όλα αισθανόμαστε πολύ μεγάλη ικανοποίηση που βλέπουμε να παίρνουν σάρκα και οστά οι καινοτόμες προσεγγίσεις του Σωματείου με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων και ιδιαίτερα αυτή τη σύμπραξη δημοσίων και ιδιωτικών φορέων, την οποία έχουμε εμείς αγκαλιάσει μέσα από τις παραχωρήσεις και ΣΔΙΤ στις υποδομές, αλλά βλέπω ν' αναπτύσσεται και σε άλλους τομείς με πολύ ευεργετικά αποτελέσματα.

Αξίζουν συγχαρητήρια στο “ΔΙΑΖΩΜΑ” αλλά ιδιαίτερα στους δραστήριους ανθρώπους του, με επικεφαλής τον κ. Μπένο, για όσα κάνουν ευρύτερα για το ασφαλέστερο καταφύγιο που έχουμε, που είναι ο πολιτισμός.

Το πρόγραμμα “Λεωφόροι φύσης και πολιτισμού” που δείξατε τρεις πιλοτικούς αυτοκινητόδρομους στους οποίους όπως είπατε, θα επεκταθεί σε όλους, γιατί η Αττική Οδός έχει κάνει ήδη από παλιά. Και θα σας δείξω, από την περιήγηση αυτή τη διαδρομή και χαιρόμαστε που το Σωματείο θα μπορέσει να χρηματοδοτήσει προσβάσεις προς πράγματα που θα δείτε, που είναι πάμπολλα, από την Ελευσίνα μέχρι και το Λαύριο.

Συμμεριζόμαστε λοιπόν τη φιλοσοφία σας. Η Τριλογία θεωρούμε ότι είναι μία από τις καλύτερες λύσεις.

Όταν δημιουργήθηκε η Αττική Οδός, μεταξύ 1998 και 2004, με ενδιάμεσο σταθμό ένα αρχικό κομμάτι που πήγαινε προς το αεροδρόμιο, γιατί το αεροδρόμιο άνοιξε το 2001, δόθηκε μια μοναδική ευκαιρία, καθώς δημιουργείται αυτό το έργο υποδομών, με όλες τις Εφορίες Αρχαιοτήτων να δουλέψουμε συστηματικά, να κάνουμε ερευνητικές τομές πλάτους 100 μέτρων στα 52 χιλιόμετρα σχεδόν που είναι από την Ελευσίνα και τον Ασπρόπυργο μέχρι και το αεροδρόμιο.

Τι είδα λοιπόν σ' αυτά και είναι χάρις στην Εφορεία Αρχαιοτήτων που μετά τα μάζεψε όλα τα στοιχεία με τον κ. Σταινχάουερ και τον κ. Μανώλη Κορρέ: Ότι δημιουργήσαμε αυτό τον πολιτισμό γύρω από

το εκσκαπτικό έργο για να δημιουργηθεί αυτή η μεγάλη υποδομή και τώρα την ικανότητα με την υποδομή αυτή να φτάσει σ' αυτά πάρα πολύ γρήγορα, να δείτε περιοχές που ενώνουν τις δυο πλευρές της Τριλογίας τις οποίες αναφέρατε.

Ενδεικτικά, δείχνω ότι τις περιοχές, αρχίζοντας από την περιοχή του Ασπροπύργου και πηγαίνοντας προς το αεροδρόμιο - και μετά θα πούμε και λίγα πράγματα για το Λαύριο και το Θορικό, γιατί έχουμε δουλέψει τις νέες μελέτες πάνω σ' αυτά, είναι η Φυλή αλλά περισσότερο είναι οι Αχαρνές.

Οι Αχαρνές που με το έργο του Αριστοφάνη έγιναν ιδιαίτερα γνωστές και οι Αχαρνές επίσης που είναι το σημείο δύο, το σημερινό Μενίδι, είναι πολύ κοντά και στη Δεκέλεια που πάντα ήταν προσπάθεια ακόμα και στην Αρχαία Αθήνα, την προσπάθεια των Σπαρτιατών με τον Άγη και τον Αριστόδημο, να αποκόψουν τη Δεκέλεια από την Αθήνα, να αποκόψουν δηλαδή την τροφοδοσία πολιτισμού και συνεργασίας που είχε η Αθήνα μέχρι και τη Εύβοια που αναφέρατε και για άλλους λόγους, στα πλαίσια του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ.

Όταν πάμε στο κεντρικό κομμάτι, δηλαδή στο κομμάτι που καθώς έχουμε 28 Δήμους από τους οποίους περνά η Αττική Οδός, είναι πολύ σημαντικό να δούμε ιδίως στην περιοχή του Αμαρουσίου, στο Λασσάνη και στο Πίσπιρη, πλήθος αρχαίων νεκροταφείων, ρωμαϊκών δεξαμενών, πηγαδιών, κτισμάτων αρχαίων και μεταβυζαντινών, τα οποία είναι εντυπωσιακά και η πρόσβασή τους, βλέπετε πόσο πυκνό είναι, στο κομμάτι μεταξύ της λεωφόρου Κύμης και αυτού που τώρα έχουμε ως λεωφόρο Κηφισίας.

Από κει και πέρα, πηγαίνοντας προς το Χαλάνδρι, αρχίζουμε και μπαίνουμε λίγο στις μεταβυζαντινές και υστεροβυζαντινές εποχές, με δυο σημαντικά βυζαντινά κτερίσματα, το ένα είναι η Φραγκοκκλησιά και το άλλο είναι η Αγία Θέκλα. Φτάνουμε λοιπόν μέχρι και την Αγία Παρασκευή και μετά μπαίνουμε στις περιοχές του Γέρακα και των νεκροταφείων που είναι γύρω από τη Λεωφόρο Μαραθώνος και αυτό που ήταν ο Παλιός Σταυρός που λέμε και τα Γλυκά Νερά.

Βλέπουμε συνεχείς αναπτύξεις της πόλης των Αθηνών, με πλήθος νεκροταφείων και οδών και του 4^{ου} και 3^{ου} π.Χ. αιώνα αλλά και μετά, στη ρωμαϊκή εποχή, 1^ο και 3^ο μ.Χ. αιώνας. Υπάρχει η περιοχή Αγίας Παρασκευής και του κόμβου από το Σταυρό μέχρι τον κόμβο Λεονταρίου και Παλλήνης, στο οποίο είναι τα τελευταία θέματα των υστερορωμαϊκών και βυζαντινών περιοχών και από τη Λεωφόρο Πεντέλης και μετά, μπαίνουμε καθαρά στην Παιανία και στη μεσόγεια περιοχή, η οποία έχει εκτός από κλασικές αρχαιότητες, και προϊστορικά και νεολιθικά ευρήματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, ακόμα και τείχη μυκηναϊκής εποχής βρίσκονται στην περιοχή των Σπάτων, της Παλλήνης και του Μαρκόπουλου.

Και καθώς πηγαίνουμε προς το αεροδρόμιο βλέπουμε αρχαίες αγροικίες, οδούς και πλήθος από νεκροταφεία και λείψανα αρχαίων Ιερών, τα οποία όλα περιλαμβάνονται σ' ένα βιβλίο που είχαμε

εκδώσει τότε, που λέγεται “Αττικής Οδού περιήγηση”. Όλοι οι Έφοροι Αρχαιοτήτων ασχολήθηκαν με επιμελητή όλης της έκδοσης, τον κ. Στάινχαουερ.

Ακολούθησε βέβαια ο κ. Κορρές, με το “Αρχαίοι Δρόμοι της Αττικής”, που υπάρχουν οι αρχαίοι χάρτες των δρόμων και κατά μήκος αυτών, καθώς και – όπου υπάρχουν - ευρήματα. Άρα, είναι αντιληπτό ότι από την πλευρά μας θεωρούμε πολύ μεγάλη χαρά, ότι το “ΔΙΑΖΩΜΑ” στο οποίο αποτελούμε μέρος της οικογένειας, έχει αγκαλιάσει αυτή την προσπάθεια και της δίνει σάρκα και οστά ώστε να υπάρχει εύκολη προσβασιμότητα σε πράγματα που έχουν ήδη ανοίξει.

Και να τονίσω για τα δυο ακραία κομμάτια. Όσον αφορά το Θορικό και το Λαύριο, επειδή είναι έτοιμη και πρόκειται να παρουσιαστεί η πρόταση η οποία σε οδηγεί στην επέκταση προς το Λαύριο και για να γίνει αυτό έγινε μια πλήρης μελέτη - η οποία σέβεται πλήρως τις νέες αρχαιότητες, δηλαδή τα μεταλλευτικά στοιχεία που είπε ο κ. Σταμπολίδης, έβγαζαν το μόλυβδο και το ασήμι στη νεότερη εποχή - είναι μεγάλη μας χαρά να ολοκληρωθεί κι εκείνο το έργο το οποίο θα δώσει ακόμα μεγαλύτερη ευκολία και προσβασιμότητα, που υπάρχει και τώρα, αλλά θα είναι μ’ έναν πιο σύγχρονο αυτοκινητόδρομο να φτάσουμε στο Λαύριο.

Και στο Θορικό, όπου είναι το αρχαιότερο θέατρο που υπάρχει σωζόμενο αυτή τη στιγμή.

Για την Ελευσίνα θεωρώ ότι η προσπάθεια του κ. Μαρμαρινού είναι εξαιρετική, αναδεικνύει αυτά που πρέπει ν’ αναδείξει, έχει γρήγορη προσβασιμότητα με τη βοήθεια τη δική μας, προς το χώρο. Είχε βέβαια την ατυχία η μεγάλη εκδήλωση την οποία είχαμε κι εμείς συμπαρασταθεί, να γίνει 4 Φεβρουαρίου, μια μέρα πριν τη φετινή χιονόπτωση στην Αθήνα. Φαντάζομαι θα την επαναλάβει σύντομα γιατί πολύς κόσμος ήθελε να παρευρεθεί, και δε μπόρεσε να παρευρεθεί και να ευχαριστηθεί αυτά που είχατε ετοιμάσει.

Θεωρούμε εξαιρετική προσπάθεια, ως ένας οδηγός για αξίες και στρατηγική που οδηγούν σε μια βιώσιμη ανάπτυξη, και σε μια σύνδεση φύσης και πολιτισμού και οι λεωφόροι που ήδη υπάρχουν ή αυτές που δημιουργούνται, είναι από τα καλύτερα στοιχεία.

Απλώς, να κάνω μια μικρή σημείωση για τον ΜΟΡΕΑ, ένα από τους τρεις πιλοτικούς αυτοκινητόδρομους, περνά από τη Νεμέα, οδηγεί προς τις Μυκήνες και είχαμε κάνει πολύ μεγάλη προσπάθεια κατά την κατασκευή του έργου του ΜΟΡΕΑ, ιδίως στο κομμάτι Λεύκτρα-Σπάρτη, να αναδείξουμε την Πελάνα, η οποία είναι η περιοχή, το αντίστοιχο των Μυκηνών, αλλά είναι το βασίλειο του Μενέλαου.

Επομένως όλα αυτά μας δίνουν ιδιαίτερη χαρά, ότι οι υποδομές και οι αυτοκινητόδρομοι, όπως είπε και ο κ. Παπανικόλας, σε οδηγούν σε μια ένωση πολιτισμού, η οποία θα είναι πάρα πολύ χρήσιμη και για τον πολιτισμό και για το τουριστικό προϊόν αλλά θα είναι πολύ χρήσιμο και για την ίδια τη χώρα,

αυτή καθαυτή, γιατί θα οδηγήσει σε έντονη ανάπτυξη, ο πολιτισμός θα γυρίσει σ' εμάς, με ανάπτυξη στις περιοχές μας. Ευχαριστούμε πάρα πολύ κ. Μπένο».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε τον κ. Λέφα για τον πλούσιο και ενδιαφέροντα λόγο του και ακολούθως έκανε μια σύντομη αναφορά στην αποτελεσματικότητα των συνεργειών που προωθεί το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ» με σκοπό την ένταξη των μνημείων φύσης και πολιτισμού στο κέντρο της ζωής και της βιώσιμης ανάπτυξης.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

«Θα κάνω μερικά σχόλια για να σας αναδείξω τον πλούτο που δημιουργείται απ' αυτές τις συνέργειες. Δηλαδή αυτή τη στιγμή έχουμε τη μεγάλη εικόνα και κάτω από τη μεγάλη εικόνα μπορούμε να εξαπλώσουμε όλα τα όνειρά μας και μ' έναν τρόπο άκρως επιχειρησιακό.

Προφανώς θα είναι όλο το υλικό που έχετε πολύ χρήσιμο για να οργανώσουμε σ' επόμενη φάση την Αττική Οδό με τη μορφή της προσβασιμότητας. Και να σας πω για να επεκτείνω, το γράμμα που μου είχε στείλει ο Παναγιώτης Παπανικόλας, το έστειλα στον Πρωθυπουργό και το συζητήσαμε και είναι υπέρμαχος. Και μάλιστα, προσπαθούμε με τον Παναγιώτη να κάνουμε και τροποποίηση των συμβάσεων παραχώρησης, προκειμένου να ενταχθούν οι παρακάμψεις αυτές στο κυρίως αντικείμενο και τη φροντίδα σας. Να είναι πραγματικές υιοθεσίες δηλαδή. Δηλαδή, όπως φροντίζετε τον κεντρικό άξονα, να φροντίζετε στο διηνεκές και τις παρακάμψεις αυτές.

Για να δείτε τι πράγματα πηγάζουν απ' αυτές τις συνεργασίες, πόσο ωραία μπορούμε να οργανώσουμε τοπικές επισκέψεις σε όλα αυτά τα μνημεία. Πόσο ενθουσιασμένοι ήταν οι επιβάτες όπως ακούσατε και πριν, που έβλεπαν στις διεθνείς πτήσεις το ωραίο βιντεάκι που είχαμε κάνει για τ' Αρχαία Θέατρα».

Ο κ. Μπένος στο σημείο αυτό κάλεσε στο βήμα τον κ. Άγγελο Καλογεράκο, Γενικό Διευθυντή της εταιρείας Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ. Ο κ. Μπένος εξέφρασε τη συγκίνησή του, ενθουσιάζοντας τον συνάντησή του, στα πρώτα χρόνια ίδρυσης του Σωματείου με τον Θεόδωρο Παπαλεξόπουλο, πρωτοπόρο και οραματιστή της ελληνικής βιομηχανίας και ηγετική μορφή της Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ. Ο κ. Καλογεράκος, αφού πήρε το λόγο, είπε τα εξής:

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΟΣ:

«Χαίρομαι που είμαι εδώ μαζί σας, η Λυδία Γιαννακοπούλου είναι η Διευθύντρια Επικοινωνίας μας. Όπως είπε και ο κ. Μπένος είναι από την Καλαμάτα.

Ο ΤΙΤΑΝΑΣ και το Ίδρυμα Κανελλόπουλου για να μην το ξεχνάμε, είναι μαζί από την αρχή στο “ΔΙΑΖΩΜΑ”, με τη σχέση που έχει ο κ. Μπένος με τον αείμνηστο Θεόδωρο.

Κι επειδή οι εταιρείες είναι αυτό που είναι οι ηγέτες τους και οι άνθρωποί τους, είμαστε συγκινημένοι που είμαστε εδώ, όπως ήμαστε και στη 2η συνάντηση των Εταιρικών Μελών, όπου ο Θεόδωρος μ'

ένα βίντεο μας ενέπνευσε και μας άφησε σε μια διαθήκη να συνεχίσουμε για όλα τα έργα που κάνουμε και εγώ είμαι κοντά σε όλες τις δράσεις, στα θέατρα που αναφέρθηκε ο κ. Μπένος, είτε στην Ήπειρο, είτε στη Λάρισα, σε πολλές τέτοιες δράσεις.

Αλλά επειδή εγώ είμαι από τη Λακωνία και τεχνοκράτης, δεν είναι τόσο εύκολο για μένα.

Και λακωνικός, γι' αυτό και η Λυδία Γιαννακοπούλου κάθε φορά με σπρώχνει ν' ακολουθήσω αυτή τη "διαθήκη", να μου δείξει τη Μεσσήνη, να με φέρει εδώ σήμερα.

Ευτυχώς που, παρ' όλο που είμαι τεχνοκράτης, προέρχομαι από τις Κροκεές Λακωνίας που είναι το χωριό του Νικηφόρου Βρεττάκου, κι εγώ σαν έφηβος έγραφα ποίηση και μετά έμαθα Μαθηματικά και Φυσική κι έγινα Μηχανικός. Έχουμε ιδιαίτερες σχέσεις με την Ελευσίνα κι εκεί συγκινούμαι για πολλά πράγματα, όπως το πώς ξεκίνησε η Ελευσίνα να γίνει Πολιτιστική Πρωτεύουσα από ανθρώπους που το σκέφτηκαν και το πολέμησαν και δεν τους πίστευε κανείς.

Εμείς ήμαστε εκεί από την αρχή, χωρίς να φαινόμαστε στο περισσότερο διάστημα, γιατί πιστεύαμε το πόνημα, πιστεύαμε τους ανθρώπους που έκαναν αυτό το πόνημα και φυσικά ήταν εύκολο για εμάς να είμαστε χορηγοί μετά, αφού αναλήφθηκε η Πολιτιστική Πρωτεύουσα. Ήμαστε εκεί με τον κ. Μαρμαρινό στα εγκαίνια, που έβρεχε και βραχήκαμε λίγο και περιμέναμε με τον Πρόεδρο, το πλοίο της διαδρομής που για τελείως τεχνικούς λόγους και γραφειοκρατικούς κυρίως δεν εμφανίστηκε. Αλλά θα εμφανιστεί φαντάζομαι.

Να πω επίσης ότι και με το Λαύριο έχουμε πολλούς δεσμούς, βοηθήσαμε και δυστυχώς δεν είναι εδώ σήμερα ο Δήμαρχος του Λαυρίου, αλλά κι εκεί έχουμε επενδύσει αρκετά, και να δείξουμε την τεχνολογική και πολιτιστική ιστορία του Λαυρίου, και με τον ΣΜΕ, το Σύνδεσμο Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων έχουμε στηρίξει αρκετά το χώρο. Άρα με τα δύο άκρα, είχαμε πολύ μεγάλη σχέση.

Και μετά προέκυψε και η διαδρομή, η σύνδεση, έπρεπε κάτι να κάνουμε και γι' αυτό. Και νομίζω ότι ήμαστε οι πρώτοι χορηγοί μαζί με τον κ. Μαρτίνο. Και αναθέσαμε το πρώτο μας πλάνο. Μικρή μελέτη ήταν η αρχική για να δούμε πώς θα είναι η διαδρομή. Και ευχαριστούμε τον κ. Μπένο που μας ενέπνευσε και σε αυτό. αυτά είχαμε να πούμε, δεν είχαμε ετοιμάσει παρουσίαση».

Σύντομη παρέμβαση έκανε στο σημείο αυτό η Διευθύντρια Επικοινωνίας της Α.Ε. Τσιμέντα ΤΙΤΑΝ, κα Λυδία Γιαννακοπούλου, λέγοντας τα εξής για τη γνωριμία της με τον Πρόεδρο του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» και την μετέπειτα συνεργασία:

ΛΥΔΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ:

«Ήμουν μαθήτρια Λυκείου όταν είχε γίνει ο σεισμός στην Καλαμάτα, και έχω ζήσει τον κ. Μπένο και σα Δήμαρχο και στη συνέχεια σα συνεργάτη στο "ΔΙΑΖΩΜΑ". Μέσα από όλη αυτή την πορεία που

είχε, ξέρω πολύ καλά στην πράξη τι σημαίνει ένα όραμα, με συνέργειες να γίνεται πρακτικά πραγματικότητα.

Το έχω ζήσει και με την Καλαμάτα, το έχω ζήσει και με όλο αυτό το όραμα που μόλις ανέφερε ο κ. Μπένος και στο οποίο πίστευε πάρα πολύ ο Θεόδωρος Παπαλεξόπουλος και ο ΤΙΤΑΝΑΣ. Φυσικά, θα χαιρόταν πάρα πολύ αν έβλεπε στην πράξη όλα αυτά που είχαν συζητηθεί και οραματιστεί τότε από αυτές τις ομάδες να γίνεται πραγματικότητα.

Να κλείσουμε μόνο λέγοντας ότι κάθε φορά σε κάθε συνάντηση του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ για εμάς το πιο σημαντικό, όταν λέω για μας εννοώ και για τον καθένα από εσάς, και για εμάς, γιατί είμαστε μια ομάδα, είναι να μην ξεχνάμε ποτέ το πώς ο καθένας και η κάθε μία δίνει αυτό το μικρό λιθαράκι εμπνευσης, ιδεών. Βλέπουμε ανθρώπους σε όλο αυτό το πλαίσιο των δράσεων του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ από τις υποδομές, το marketing, την υλοποίηση, παιδιά από όλες τις εταιρείες, από όπου και να εργάζονται, και ερχόμαστε όλοι και δίνουμε κάτι μικρό για να φτιάξουμε κάτι μεγάλο και να το δούμε στην πράξη.

Αυτό είναι αξία ανεκτίμητη και πάντοτε υπάρχουν ηγέτες σε κάθε τέτοια προσπάθεια, αλλά τεράστια αξία έχουν και όλοι όσοι είναι εδώ και θα είναι και στο μέλλον, στις δράσεις του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ και αυτό είναι το πιο σημαντικό. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ».

Ο κ. Μπένος στο σημείο αυτό αναφέρθηκε στην πολυετή και πολυσχιδή συνεργασία με το ίδρυμα ΑΙΓΕΥΣ ΑΜΚΕ της οικογένειας Μαρτίνου. Ειδικότερα, αναφέρθηκε στο Πρόγραμμα Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, με τη διάθεση χορηγίας ύψους 70.000 ευρώ για την εκπόνηση ενός Master Plan για την ανάδειξη, προστασία και ανασυγκρότηση του οικισμού των Λουτρών Αιδηψού, όπως και στο Πρόγραμμα Δήμου Νάξου και Μικρών Κυκλάδων που μαζί με την AEGEAN Airlines χρηματοδότησαν τη μελέτη «Αναπτυξιακού σχεδιασμού και marketing για την Πολιτιστική Διαδρομή στο νησί της Νάξου». Ο κ. Μπένος προσκάλεσε την κα Μαρίνα Μαρτίνου για ένα σύντομο χαιρετισμό.

ΜΑΡΙΝΑ ΜΑΡΤΙΝΟΥ:

« Καλημέρα. Το όραμα του κ. Μπένου –όλα ξεκινούν από ένα όραμα, από μια ιδέα- σήμερα φαίνεται ότι έχει πάρει σάρκα και οστά και προχωράει, δεν είναι σε αρχικό στάδιο.

Η επιτυχία του είναι βέβαιη, αν λάβουμε υπ' όψιν όλους αυτούς τους συντελεστές που σήμερα ακούσαμε να παρουσιάζουν το τι έχουν κάνει μέχρι σήμερα, γνωρίζοντας την τεχνογνωσία όλων αυτών των Οργανισμών και ανθρώπων, τον ενθουσιασμό με τον οποίο περιβάλλουν το όραμα του κ. Μπένου, εξασφαλίζουν την επιτυχία του έργου, το οποίο είναι πολύ σημαντικό.

Και εκείνο που θα ήθελα να πω, είναι πολύ σημαντικό πρώτα να το προωθήσουμε στους πολίτες της Αττικής, δηλαδή σ' εμάς τους Έλληνες, να ξαναθυμηθούμε όλα αυτά που μάθαμε στα σχολεία μας και

τα έχουμε κάπου ξεχάσει, τα έχουμε βάλει στο πλάι. Νομίζω είναι σημαντικό αυτό το έργο πρώτα να το ενστερνιστούμε και να το αγκαλιάσουμε και να το δούμε πάλι εμείς οι Έλληνες, οι κάτοικοι σήμερα της Αττικής.

Δεύτερον, αυτό το τόσο σημαντικό έργο που γίνεται, να το ξαναπροβάλλουμε έξω, ξαναθυμίζοντας στο διεθνές κοινό, στο διεθνές γίνεσθαι, τι είναι η Ελλάδα, το οποίο τείνουμε να το ξεχάσουμε. Συγχαρητήρια κ. Μπένο, όλα ξεκινούν από μια ιδέα, από τη δική σας ιδέα και σήμερα έχει φτάσει εδώ που έφτασε. Ευχαριστώ».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε την κα Μαρτίνου χαρακτηρίζοντας τη «πυκνωτή» όλου του πνευματικού φορτίου που αναπτύχθηκε στην εκδήλωση.

Στη συνέχεια, ο πρόεδρος του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ ενημέρωσε για την προβολή βίντεο με τον κ. Ροδιανό Αντωνακόπουλο, Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας «ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε».

Προβολή βίντεο

ΡΟΔΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:

«Καλημέρα σε όλους. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλη την ομάδα από το “ΔΙΑΖΩΜΑ” και τον κ. Μπένο βέβαια για τη σημερινή πρόσκληση. Είμαι ιδιαίτερα χαρούμενος που ανήκω στην οικογένεια του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ και βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να δούμε πώς θα πάρει σάρκα και οστά, αυτό το καινοτόμο πρόγραμμα, η “Τριλογία της Αττικής” που κάνει πράξη την ιδέα της μετατροπής της Αθήνας σ’ ένα διευρυμένο τουριστικό προϊόν ανθεκτικό.

Γιατί θέλουμε η πόλη μας να μην είναι πέρασμα, αλλά προορισμός. Αυτό είναι το όραμα που όλοι μαζί συνδράμουμε να γίνει πραγματικότητα καθώς πιστεύουμε ότι ο περιηγητής του 21^{ου} αιώνα, θέλει να γνωρίσει την κεντρική αρχαία πόλη σε όλες της τις διαστάσεις και ζητά έναν προορισμό που θα του επιτρέψει να κινηθεί ουσιαστικά.

Η δική μας συνεργασία της “Νέας Οδού” και της “Κεντρικής Οδού” με το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, μετρά πάνω από 13 χρόνια και είναι μια συνεργασία που έρχεται και δένει απόλυτα με το στρατηγικό μας στόχο, να προστατεύσουμε και ν’ αναδείξουμε το περιβάλλον και τους θησαυρούς κάθε όμορης των αυτοκινητοδρόμων μας περιοχής.

Με συνοδοιπόρο το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, όλα αυτά τα χρόνια πρωταγωνιστούμε στη διαδικασία απελευθέρωσης πόρων εκατομμυρίων ευρώ, για την ανάπτυξη της χώρας μας σε 4 Περιφέρειες, 9 νομούς και περισσότερους από 50 Δήμους. Τ’ αποτελέσματα αυτής της στρατηγικής συνεργασίας είναι πολλαπλά και είμαστε πολύ περήφανοι γι’ αυτά.

Σύντομα αναφέρω τα τρία αγαπημένα μου. Πρώτον, την Πολιτιστική Διαδρομή των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου σε 4 νομούς και 5 αρχαιολογικούς χώρους. Αυτούς της Δωδώνης, της Νικόπολης, της Κασσιώπης, της Αμβρακίας και των Γιτώνων. Πρόκειται για 344 χιλιόμετρα διαδρομής με 2.300 χρόνια ιστορίας.

Είναι ίσως η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια βιώσιμης ανάπτυξης, με επίκεντρο τα μνημεία και δημιουργίας ενός ολοκληρωμένου, εξειδικευμένου και επώνυμου προϊόντος πολιτιστικού τουρισμού.

Δεύτερον, οι διαδρομές. Το δικό μας πεδίο όπως το λέμε. Πρόκειται για δυο *microsites* που αποτελούν πανευρωπαϊκά την πρώτη προσπάθεια δημιουργίας πολιτιστικών χαρτών αυτοκινητοδρόμων με ήχο. Εικόνα, ξεναγήσεις και πλήθος πληροφοριών για έθιμα, παραδόσεις και μύθους. Παρουσιάζουμε συνολικά 250 αξιοθέατα και 608 ιστορίες για τον πολιτισμό και τον περιβαλλοντικό πλούτο κάθε περιοχής που διασχίζουν οι αυτοκινητόδρομοί μας και το κάνουμε με βασικό μήνυμα, “ζούμε σε μια χώρα γεμάτη θησαυρούς, ας τους ανακαλύψουμε παρέα”.

Είναι ειδικά σχεδιασμένα *microsites* φιλικά προς τον επισκέπτη και δίγλωσσα, όπου η ουσιαστική τους καινοτομία αφορά κυρίως τη δημιουργία αρχείων ήχου που ταξιδεύουν επί της ουσίας τον επισκέπτη στο αξιοθέατο της επιλογής του αποτελώντας έτσι τον προσωπικό του ξεναγό.

Και φτάνουμε στο τρίτο αποτέλεσμα της συνεργασίας μας, αυτό της συμμετοχής μας στην προσπάθεια για την “Τριλογία της Αττικής”. Αυτή τη δυναμική πρωτοβουλία με στόχο το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός καινοτόμου προγράμματος ΟΧΕ για την Αττική.

Εμείς στη “Νέα Οδό” και την “Κεντρική Οδό” συμμετέχουμε και υποστηρίζουμε και αυτή την εξαιρετική ενέργεια, με άξονα κυρίως τον όμορο στον αυτοκινητόδρομο ΑΘΕ, Δήμο Αχαρνών.

Η συνεισφορά μας ξεκίνησε πριν από χρόνια, με τη μελέτη πεζοδρόμησης της Οδού Αρχαίου Θεάτρου του Δήμου Αχαρνών, ενώ έπειτα προχωρήσαμε στη χρηματοδότηση και της μελέτης δημιουργίας μιας σειράς ολοκληρωμένων ψηφιακών εφαρμογών και την ψηφιακή διάθεση πολυμεσικού υλικού τουριστικής προβολής, τόσο για τους βασικούς πυλώνες της διαδρομής της Τριλογίας στους βασικούς αρχαιολογικούς χώρους, όσο και για άλλα σημεία ενδιαφέροντος.

Πιστεύουμε ακράδαντα στη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών για την παρουσίαση ιστορικών μνημείων κι έχουμε δει στην πράξη μέσα από τις ιστοσελίδες των διαδρομών που σας ανέφερα προηγουμένως πόσο τις αγκαλιάζει το κοινό.

Είναι ενδεικτικό ότι μόνο το 2022 οι διαδρομές της Νέας Οδού και της Κεντρικής Οδού, ακούστηκαν πάνω από 107.000 φορές. Στόχος όλων μας είναι η τουριστική προώθηση της διαδρομής “Τριλογία της Αττικής – Ελευσίνα – Αθήνα – Λαύριο” και η δημιουργία της βέλτιστης ταξιδιωτικής εμπειρίας που θα δώσει την ευκαιρία στους επιτόπιους και τους διαδικτυακούς επισκέπτες να γνωρίσουν σε βάθος τον τόπο επίσκεψής τους.

Η νέα αθηναϊκή Τριλογία όπως την ευαγγελίζεται το “ΔΙΑΖΩΜΑ” και ο ίδιος ο Σταύρος θέτει το μεγάλο κάδρο και ορίζει το περίγραμμα ενός ευρύτερου οράματος. Η Ελευσίνα και το Λαύριο πρέπει ν’ αποκτήσουν υποδομές σε σχέση με τη διασύνδεσή τους, με το ολιστικό προϊόν της Αθήνας. Κι όπως είπαμε και στην αρχή, όλοι δουλεύουμε για να δώσουμε στον περιηγητή του 21^{ου} αιώνα τη δυνατότητα να γνωρίσει σε βάθος τη θρυλική αρχαία πόλη σε όλες της τις διαστάσεις.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στην πρόοδο των εργασιών, κι εδώ θα είμαστε να υποστηρίζουμε και να ενδυναμώνουμε βήμα-βήμα τις εξελίξεις. Ευχαριστώ πολύ».

Αμέσως μετά, ο κ. Μπένος ενημέρωσε για την προβολή βίντεο με χαιρετισμό του εκπροσώπου του JM. Kaplan Fund, κ. William Reynolds, Program Director Heritage Conservation. Το ίδρυμα είχε αναλάβει τη χρηματοδότηση της μελέτης «Στρατηγικός σχεδιασμός marketing για την τουριστική ανάδειξη της Πολιτιστικής Διαδρομής Λαύριο – Αθήνα – Ελευσίνα», την οποία εκπόνησε η εταιρεία Marketing Greece.

Προβολή βίντεο

WILLIAM REYNOLDS:

«Γεια σας, είμαι Διευθυντής του Προγράμματος διατήρησης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Ιδρύματος Kaplan στη Νέα Υόρκη.

Εκ μέρους του προσωρινού εκτελεστικού Διευθυντή μας, Μπιλ Φάλαχι και των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου μας, θέλω να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση να παρευρεθώ στη συνάντηση των εταιρικών μελών του Σωματείου “ΔΙΑΖΩΜΑ” και να στείλω συγχαρητήρια για τις επιτυχίες του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ κατά το προηγούμενο έτος.

Το Ίδρυμα Kaplan στηρίζει τρεις ευρείς τομείς προγραμματισμού. Ο πρώτος σχετίζεται με την Κοινωνική Δικαιοσύνη, που εστιάζει στα δικαιώματα ψήφου στις ΗΠΑ.

Ο δεύτερος σχετίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος. Εδώ εστιάζουμε κυρίως σε έργα περιβαλλοντικής προστασίας και πάλι στις ΗΠΑ.

Ο τρίτος είναι το πρόγραμμα προστασίας κληρονομιάς που διευθύνω. Αυτό είναι το πιο διεθνές μέρος του προγράμματός μας στο Kaplan και σχετίζεται με έργα στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

Για πάνω από 74 χρόνια το Ίδρυμα Kaplan παραδοσιακά στηρίζει προσπάθειες συντήρησης στο δομημένο περιβάλλον και για πολλά από αυτά τα χρόνια εστίαζε κυρίως στη συντήρηση αξιοσημείωτων κτιρίων και γειτονιών της Νέας Υόρκης, όπως το Carnegie Hall.

Τα τελευταία χρόνια εστιάζουμε στην προστασία τόπων που απειλούνται από ένοπλες συγκρούσεις ή καταστροφές, όπως προσφάτως, προσπάθειες αστικής ανάκαμψης στη Βηρυτό, που υπέστη ζημιές πριν

μερικά χρόνια. Κάναμε αυτές τις προσπάθειες για να βοηθήσουμε τις κοινότητες ν' ανακάμψουν όταν το έχουν περισσότερο ανάγκη.

Όταν οι τόποι που νοιάζονται και οι συλλογές που φρόντιζαν για πολύ καιρό απειλούνται περισσότερο. Το τελευταίο έτος, σε αυτό το μέρος του προγράμματος, στηρίξαμε έργα που περιλαμβάνουν προσπάθειες σταθεροποίησης και προστασίας συλλογών στην Ουκρανία και αντιμετώπισης της έκτακτης ανάγκης μετά το σεισμό σε Τουρκία και Συρία.

Στις ΗΠΑ στηρίζουμε την προστασία και φροντίδα ορισμένων εκ των πιο σημαντικών μας μνημείων. Μια ομάδα τόπων που σχετίζονται με το σύγχρονο κίνημα δικαιωμάτων των πολιτών στην πολιτεία της Αλαμπάμα. Ορισμένοι από αυτούς τους τόπους είναι πασίγνωστοι, όπως η Εκκλησία Βαπτιστών Κινγκ στη Λεωφόρο Ντέξτερ όπου ήταν πάστορας για πολλά χρόνια ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ Τζούνιορ στο Μοντγκόμερι της Αλαμπάμα.

Αλλά κυρίως πρόκειται για λιγότερο γνωστές εκκλησίες και κέντρα κοινότητας, που παρείχαν υποδομές ζωτικής σημασίας για το σύγχρονο κίνημα δικαιωμάτων των πολιτών και διασφάλισαν την επιτυχία του.

Στο πνεύμα της προστασίας και φροντίδας αυτών των μακροχρόνιων κοινοτικών πόρων, στο Ίδρυμα Karlan περήφανα στηρίζουμε τη συνεχή δουλειά του Σωματείου "ΔΙΑΖΩΜΑ", όπως και των προσπαθειών συντήρησης του Αρχαίου Θεάτρου της Λάρισας, του σχεδιασμού συντήρησης του Αρχαίου Θεάτρου της Σπάρτης, της στήριξης των εν εξελίξει έργων προετοιμασίας, της "Τριλογίας της Αττικής" και χαιρόμαστε τόσο που τιμούμε την επιτυχία αυτών των προσπαθειών σχεδιασμού σήμερα.

Στο Ίδρυμα Karlan ικανοποιηθήκαμε με την επιτυχία της πρωτοπόρας προσέγγισης του Σωματείου "ΔΙΑΖΩΜΑ" τα τελευταία χρόνια, με τη μόχλευση μικρών δωρεών από Ιδρύματα σαν το δικό μας και Εταιρικά Μέλη όπως εσείς, ώστε να υπάρξει κίνητρο και διάθεση για ευρύτερες δημόσιες δεσμεύσεις, για ορισμένους από τους πιο σημαντικούς τόπους στη χώρα.

Ελπίζουμε η προσέγγιση αυτή να συνεχίσει να λειτουργεί για πολλά χρόνια, προστατεύοντα τόπους για την απόλαυση του ευρύτερου ελληνικού κοινού και επισκεπτών απ' όλο τον κόσμο. Σας ευχαριστώ».

Αμέσως μετά, ο κ. Μπένος ανέφερε πως το Ίδρυμα J.M. Karlan έχει προτείνει τη δημιουργία δομής του Σωματείου στην Αμερική, για την προσέλκυση χορηγιών τονίζοντας, ωστόσο, πως για την δρομολόγησή της πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά η σχετική νομοθεσία που διέπει τις δυο χώρες. Στο σημείο αυτό κάλεσε στο βήμα τον Γενικό Γραμματέα του Διαζώματος, κ. Βασίλη Λαμπρινουδάκη, για ένα σύντομο χαιρετισμό.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΑΜΠΡΙΝΟΥΔΑΚΗΣ:

«Θα είμαι κι εγώ ιδιαίτερα λακωνικός. Χαίρομαι ιδιαίτερα για τη σημερινή συνάντησή μας εδώ, όπου φαίνεται ότι τα όνειρά μας γίνονται πράγματι πραγματικότητα.

Θεωρώ ότι η “Τριλογία των Αθηνών”, είναι ένα κορυφαίο πρόγραμμα από αυτά τα οποία έχουμε μέχρι τώρα προωθήσει, γιατί δίνει όχι μόνο της Αττικής και της Αθήνας τον πολιτισμό, αλλά όλης της Ελλάδας ουσιαστικά. Επομένως πιστεύω ότι με την πραγματοποίηση αυτού του προγράμματος, θα δοθεί ένα εξαιρετικά πλούσιο προϊόν και τουριστικό αλλά και εκπαιδευτικό στην Ελλάδα και στον κόσμο ολόκληρο. Νομίζω ότι δε χρειάζεται να πω περισσότερα. Σας ευχαριστώ».

Στη συνέχεια το λόγο πήρε η κα Άρτεμις Τσολάκη, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ».

ΑΡΤΕΜΙΣ ΤΣΟΛΑΚΗ:

«Κατ' αρχάς είναι μεγάλη τιμή για εμάς τα νεότερα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, να έχουμε τη δυνατότητα να βρισκόμαστε σ' ένα χώρο όπως το Προεδρείο του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ στο οποίο έχω πάρα πολύ μεγάλο τρακ και άγχος, ελπίζω να γίνω καλύτερη στο μέλλον.

Παίρνουμε πολύ μεγάλη εμπειρία από τον Πρόεδρο, από τους μεγάλους αρχαιολόγους οι οποίοι έχουν χαράξει το δρόμο κι εμείς μαθαίνουμε απ' αυτούς, προσπαθώντας να προσαρμόσουμε ίσως στη νέα εποχή και να δώσουμε κάτι στο μέλλον.

Ευχόμαστε, ελπίζουμε η νέα γενιά να σταθεί αντάξια των παλαιότερων μελών και να βοηθήσουμε όσο μπορούμε. Όντως εγώ έρχομαι από τη Θράκη, εκεί προσπαθούμε πάρα πολύ για την ΟΧΕ Via Εγνατία.

Ευχόμαστε αυτή τη χρονιά να προχωρήσουν τα πράγματα, ν' αρχίσουν λίγο να προχωρούν, και νομίζω ότι κάποια στιγμή θα δούμε όλες αυτές τις Πολιτιστικές Διαδρομές που τόσο όμορφα αναπτύσσει το “ΔΙΑΖΩΜΑ” να ενώνονται και τελικά να γίνει μια τεράστια Πολιτιστική Διαδρομή, η οποία θα είναι αυτό που κάθε επισκέπτης θα θέλει να επισκεφθεί κάθε γωνιά αυτής της χώρας. Σας ευχαριστούμε πολύ».

Αμέσως μετά ο κ. Μπένος κάλεσε στο βήμα τον κ. Νίκο Κουτσιανά, ιδρυτή της ΑΡΙΒΙΤΑ και της SYMBEEOISIS, που είναι Εταιρικά Μέλη του Σωματείου. Ο κ. Κουτσιανός είπε τα εξής:

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΤΣΙΑΝΑΣ:

«Τραγούδησα μέσα μου το “να αδερφέ μου που μάθαμε να κουβεντιάζουμε ήσυχα κι απλά”, ακούγοντας τους πολιτικούς κυρίως. Και βεβαίως πώς τελειώνει και το ποίημα: Εμείς αγωνιζόμαστε για να σμίξουμε τον κόσμο.

Η απορία μου δεν είναι τωρινή βέβαια, όλα τα χρόνια: Γιατί εδώ μέσα ο αγαπητός Σταύρος έχει καλμάρει τον πολιτικό κόσμο και έχει γίνει μια εθνική συνεννόηση και είναι τώρα πια το υπόδειγμα, το παράδειγμα όπως θε λέγαμε, πώς θα σμιζουμε με τους πολιτικούς; Γιατί το έλλειμμα αυτή τη στιγμή, βεβαίως το έργο είναι θεάρεστο που υπάρχει αυτή τη στιγμή, τ' αποτελέσματα συγκινητικά, ο πολιτισμός όλοι ξέρουμε ότι είναι το βιογραφικό της Ελλάδας, αλλά το έχουμε κι αυτό στη μοναξιά του.

Πώς λοιπόν θα ενώσουμε τον κόσμο; Εδώ είναι το θέμα. Διότι εάν δεν υπάρξει εθνική στρατηγική γενικότερη, γιατί όλα αυτά άπτονται στα οικονομικά, και ναι μεν τα μέλη μας βοηθάνε στο σημαντικότερο έργο που έχει γίνει, πραγματικά είναι συγκινητικό. Άρα λοιπόν Σταύρο, πριν σταυρωθείς κι εσύ, ας κάνουμε μια προσπάθεια όλοι να μπορέσουμε δηλαδή να οδηγήσουμε τη χώρα σε μια εθνική συνεννόηση.

Διότι, αυτό το πολιτικό που υπάρχει σήμερα, αυτή η πολιτική θεωρία, Αριστερά, Δεξιά που ήμαστε, ΠΑΣΟΚ κτλ., δεν οδηγεί πουθενά. Η νέα πολιτική θεωρία πρέπει να στηριχθεί πρώτα και κύρια στο τι συμβαίνει στον πλανήτη μας. 125 τρις είναι αυτά που παίρνουμε από τον πλανήτη και του δίνουμε πίσω 660 δις. Δε βγαίνει το ισοζύγιο εσωτερικών πληρωμών.

Αυτό τι προϋποθέτει όμως; Τον πολιτισμό. Αυτό είναι το ζητούμενο σήμερα, πώς θα γίνουμε όλοι πολιτισμένοι άνθρωποι. Και εγώ βεβαίως τα έφαγα τα ψωμιά μου που λένε, αλλά για τις επόμενες γενιές όμως, αν δεν αγωνιστούμε εμείς που διχάσαμε τον κόσμο, με την όλη λογική και φτιάξαμε μια Ελλάδα των 400 δις χρέος, μ' ένα ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών που ξέρετε που είναι, είναι γνωστά κτλ. Κι εδώ, αυτό είναι ένα μήνυμα Σταύρο, το πώς πραγματικά θα βάλουμε τους πολιτικούς στο δρόμο του Θεού. Ευχαριστώ».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε τον κ. Κουτσιανά για την πολύτιμη συνεργασία με το Σωματείο και κάλεσε στο βήμα την κα Εύα Λιανού, Γενική Διευθύντρια στο Κοινοφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση. Ο κ. Μπένος χαρακτήρισε «φάρο» για τη χώρα το Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση και «στυλοβάτη» ως προς την συμβολή του στο έργο του Διαζώματος. Πρόσθεσε πως έχει συμβάλει καίρια ως χορηγός στη Θερμοκοιτίδα “D-HUB”, μαζί με την Εθνική Τράπεζα, την Unisystem και το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη.

ΕΥΑ ΛΙΑΝΟΥ:

«Κατ' αρχάς να πω ότι όλες οι ομιλίες που παρακολουθήσαμε σήμερα ήταν πολύ ενδιαφέρουσες και εκπαιδευτικές για μένα προσωπικά και κάθε φορά, σε όλες τις συναντήσεις του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, κάτι μένει και σ' εμάς όλους που μας βοηθά κι εμάς να αναπτύξουμε και να εξελίξουμε περαιτέρω το έργο μας.

Εγώ θα ήθελα να κάνω ένα ερώτημα, με αφορμή τις ευχές γενεθλίων που ακούσαμε προηγουμένως. Αν δεν κάνω λάθος, 8 Ιουλίου το “ΔΙΑΖΩΜΑ” κλείνει τα 15 έτη από την ίδρυσή του και θα ήθελα κ. Μπένο να σας ρωτήσω πώς οραματίζεστε το “ΔΙΑΖΩΜΑ” στη δεύτερη 15ετία του, όταν θα κλείσει τα 30».

Ο κ. Μπένος συνέχισε ως εξής:

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

«Το “ΔΙΑΖΩΜΑ” ιστορικά το ξεκινήσαμε, μια πρώτη ομάδα, περίπου 15 ατόμων, το 2000. Σκεφτείτε ότι εγώ το 2000 ήμουν Βουλευτής και Υπουργός. Αλλά το μυαλό μου είχε φύγει πια από την πολιτική. Είχα πετάξει.

Με κράτησαν ζωντανό τα ΚΕΠ, επειδή μου ανέθεσε τότε ο Πρωθυπουργός, ο Κώστας Σημίτης. Είχα κάνει ως Υπουργός Αιγαίου το πρόγραμμα “Αστερίας” για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και μετά έμεινα. Δηλαδή παρατάθηκε ο βίος μου λόγω των ΚΕΠ. Στο γραφείο που ήμαστε, ήταν το πολιτικό μου γραφείο.

Μιλούσαμε για 8 συνεχή έτη. Το πού θέλουμε να πάμε το ξέραμε. Στο η “Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων” διάβασα, που έλεγε “ο στόχος να υπάρχει”. Ο δρόμος δεν υπάρχει, αν ο στόχος όμως είναι σταθερός και αμετακίνητος, το δρόμο τον χαράζεις πηγαίνοντας προς το στόχο. Αρκεί να είσαι προσηλωμένος στο στόχο.

Το 2005 κάναμε καταστατικό, το σταματήσαμε, γιατί είχαμε βάλει απ’ την αρχή την αγροδιατροφή μέσα. Δηλαδή το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, να σας το πω απλά, είναι η τριπλή αειφορία όπως σας έλεγα και είναι τρεις κόσμοι που δεν είχαν ποτέ συναντηθεί στην πατρίδα μας, που συγκροτούν αυτή την αειφορία την τριπλή. Δηλαδή ο κόσμος των μνημείων. Η μεγαλύτερη περιουσία. Ότι για τη Σαουδική Αραβία το πετρέλαιο. Το θέμα είναι πώς τα διαχειρίζεται όμως η χώρα μας. Τα βλέπει με τη ματιά την κοινωνική και την οικονομική;

Επομένως, είχαμε βάλει απ’ την αρχή την αγροδιατροφή όμως, είδα ότι ο κόσμος της αγοράς είναι πολύ πιο γρήγορος από την κινητικότητα του συστήματος των αρχαιολόγων. Και σταματήσαμε. Γιατί θέλαμε την πρωτοκαθεδρία να την έχουν τα μνημεία. Και το κάναμε απ’ την αρχή και βάλουμε μόνο τα μνημεία πια και οι άλλοι είναι εταίροι που εισέρχονται σιγά-σιγά. Αυτοί οι τρεις πυλώνες δηλαδή. Η αγροδιατροφή – τουρισμός, όλοι μαζί για να παράξουν τα νέα προϊόντα πολιτιστικού τουρισμού.

Ποιο ήταν το μότο απ’ την πρώτη μέρα, που το ξέραμε εμείς, δεν το λέγαμε όμως δημόσια για να μην προκαλέσουμε. Γιατί εγώ έχω μια εμπειρία στην πολιτική, ήμουν 30 χρόνια εντός του συστήματος, ξέρω τι το ερεθίζει το σύστημα, τι το κολακεύει, τι το πάει μπροστά, τι το πάει πίσω. Αυτή η εμπειρία

με βοήθησε. Όπως είχα δυο Καθηγητές σοφούς και ήξερα ότι δε θα παρεκκλίνω ποτέ στα ζητήματα διαχείρισης των μνημείων. Τον Πέτρο Θέμελη και τον Βασίλη Λαμπρινουδάκη που είναι δυο σοφοί άνθρωποι. Ένιωθα τέτοια ασφάλεια, δηλαδή ένα περιβάλλον που ήταν επικίνδυνο για μένα, δεν ήταν γιατί είχα τον Βασίλη και τον Πέτρο δίπλα μου και μπορούσα να είμαι πιο τολμηρός στις κινήσεις που κάναμε.

Επιλέξαμε λοιπόν στην αρχή μια πρώτη περίοδο για τ' Αρχαία Θέατρα για να δείξουμε στον κόσμο τι σημαίνει "κάνουμε συνέργειες". Υπήρξα Υπουργός Πολιτισμού, συνεπώς, ήξερα ότι έχει καταρρεύσει η διαδικασία παραγωγής μελετών στο Υπουργείο, που είναι απαραίτητες για να μπορεί ν' αποσπάσει ευρωπαϊκούς πόρους.

Εκτός από τα 15άρια δηλαδή, τα μικρά αρχαιολογικά έργα, που τα κάνουμε με απευθείας ανάθεση. Μπήκαμε μπροστά λοιπόν και ωριμάζαμε τα έργα, τα θέατρα δηλαδή και μέσα σε μια πενταετία με τα Εταιρικά Μέλη και τους χορηγούς, και φτάσαμε στο θαύμα να έχουμε ετοιμάσει 50 Αρχαία Θέατρα σε 5 χρόνια. Και άρχισε και η διαδικασία των εντάξεων.

Όμως αυτό ήταν το πρώτο βήμα. Εκεί θέλαμε να δείξουμε τη μαγεία των συνεργειών και την αξία. Ξεκίνησα ως νέος Πασανίας τις περιηγήσεις μου στα αρχαία θέατρα της Ελλάδας. Με είχε πιάσει μια τόσο μεγάλη εσωτερική ένταση, πήγα σε όλη τη χώρα για να έχω και μια βιωματική σχέση. Κι όταν πήγαινα είχα δίπλα μου τον Δήμαρχο, το Νομάρχη, τον χορηγό τον τοπικό, τους Πολιτιστικούς Συλλόγους, τα ΜΜΕ και μετά όλοι μαζί κάναμε συνέντευξη και δίναμε το μήνυμα της ενότητας, ότι τα μνημεία μας χρειάζονται όλους.

Αυτό είναι το άρθρο 24 που λέει ότι το κράτος είναι υπεύθυνο για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αλλά είναι και δικαίωμα του καθενός. Γι' αυτή τη φρασούλα, το "δικαίωμα του καθενός", έγινε το "ΔΙΑΖΩΜΑ".

Κι άμα επεκτείνω λίγο τη σκέψη μου, που εγώ θεωρώ τους αρχαιολόγους μια σύγχρονη εποποιία, όμως αντί να επιβραβευθούν για τη σταθερή και σθεναρή τους στάση στην προστασία των μνημείων – καθώς είναι η μόνη αδιάφθορη κοινότητα στο δημόσιο χώρο να ζέρετε - αντί να τους επιβραβεύσει η πολιτεία, έγιναν οι εχθροί του λαού. Αυτή είναι μια ερμηνεία δική μου φιλοσοφική. Και για ν' αυτοπροστατευθείτε, ακολουθήσατε το φαινόμενο που λένε οι φιλόσοφοι, του κοινωνικού εξοστρακισμού. Μόνο που αυτό είχε μια φοβερή συνέπεια, είναι σα να ύψωσαν έναν τοίχο και να λένε "ακούστε να δείτε, είστε όλοι επικίνδυνοι, μόνο εμείς είμαστε επιφωτισμένοι και επιφορτισμένοι να προστατεύσουμε τα μνημεία".

Αυτό είναι ολέθριο, γιατί μέσα από αυτό το οριακό φαινόμενο, αναπτύχθηκε μια αίσθηση ιδιοκτησίας, καταστροφικής ιδιοκτησίας πάνω στο μνημείο. Και άρα εμείς γεννηθήκαμε για να ρίζουμε αυτά τα τείχη στο "ΔΙΑΖΩΜΑ" και ν' αναπτύξουμε την "τριπλή αειφορία".

Την πρώτη μέρα, 8 Ιουλίου ήταν η ίδρυση. Την ανακοίνωση την κάναμε εδώ, τον Απρίλιο του ίδιου έτους. Όταν το καταθέσαμε κάναμε συγκέντρωση με όλους τους σπουδαιούς, τα ιδρυτικά μας μέλη. Ξέραμε και τότε, ξέρουμε και σήμερα και μετά από 10 και 20 χρόνια, ότι εμείς είμαστε εδώ για να βάλουμε τα μνημεία στο κέντρο της ζωής, της αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης. Δηλαδή για ν' αναπτύξουν τον τριπλό πλούτο, την τριπλή αειφορία τους και να ευεργετήσουν τη χώρα και τις τοπικές κοινωνίες και την εθνική οικονομία. Δηλαδή η καλή διαχείριση των μνημείων, όπως λένε οι αρχαιολόγοι που έχεις δίπλα σου και μια φωτισμένη γενιά αρχαιολόγων, λένε “αφήστε το μνημείο σ' εμένα να το διαχειρίζομαι και δε θέλω ούτε επιδοτήσεις να μου δώσετε ούτε χρήματα”. Γιατί τα χρήματα τα έχει μέσα του το μνημείο, στα σπλάχνα του.

Τώρα το ίδιο προσπαθούν να κάνουν στο δάσος Νίκο. Ξέρετε τι βρήκα στο δάσος ως πλούτο; Κάτι που είναι η αιτία όλων των πληγών. Τα υπολείμματά τους, αυτό που λέμε βιομάζα. Τα υπολείμματα λοιπόν του δάσους, γιατί όλες οι πληγές στο δάσος προέρχονται από το ότι δε γίνεται καθαρισμός, συστηματικός καθαρισμός. Έχει μετρηθεί, λοιπόν, ότι για να γίνει καθαρισμός, πρέπει ο δημόσιος προϋπολογισμός να γίνει 20 δις ετησίως. Πολύ περισσότερα θέλει για να φροντίζει τα μνημεία. Άρα πρέπει να βρεθούν άλλοι πόροι. Ποιοι είναι οι άλλοι πόροι στο δάσος; Στο συνδυασμό κοινωνικής και κυκλικής οικονομίας.

Με ΚοιΝσεΠ λοιπόν στο δάσος που κάνουν τώρα και το νομοθετικό πλαίσιο όπου εργαζόμενοι από την περιοχή εκεί, θα παίρνουν τα υπολείμματα και θα παράγουν καθαρή ενέργεια και θα έχουν μεροκάματο και θα ευεργετείται και η τοπική και εθνική οικονομία και ένα μέρος του πλούτου επιστρέφει στο ίδιο το δάσος, στα ίδια τα μνημεία. Αυτό είναι το “ΔΙΑΖΩΜΑ”. Πηγαίναμε στη Χώρα των Θαυμάτων λοιπόν».

Ο κ. Μπένος, αμέσως μετά, έδωσε το λόγο στην κα Αθηνά Δεσύπρη, Πρόεδρο Δ.Σ. Ιδρύματος Μποδοσάκη, που έχει αναλάβει την πρωτοβουλία ανάπτυξης ενός Σχεδίου Δράσης, έρευνας και οργάνωσης του χώρου της Κοινωνίας των Πολιτών στην Ελλάδα.

ΑΘΗΝΑ ΔΕΣΥΠΡΗ:

«Εκπληξη κι αυτό βέβαια, γι' αυτό θα είμαι και πολύ σύντομη. Να πω ότι και η σημερινή συνάντηση όπως και άλλη στην οποία έχω παρευρεθεί στο παρελθόν, είναι φωτεινή και πολύ αισιόδοξη και μας γεμίζει ενθουσιασμό νομίζω όλους μας.

Το “ΔΙΑΖΩΜΑ” για το Ίδρυμα Μποδοσάκη είναι ένας πολύτιμος συνεργάτης και ο Σταύρος Μπένος με την ομάδα του είναι πραγματικά σημαντικοί για μας, γι' αυτό και τον καλέσαμε να εκπροσωπήσει το “ΔΙΑΖΩΜΑ” και να συμμετέχει σε αυτή την πρωτοβουλία που έχουμε για το Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνία των Πολιτών στην Ελλάδα.

Είναι κομμάτι των Σχεδίων Δράσης που έχουμε κάνει για όλους τους πυλώνες στους οποίους δραστηριοποιείται το Ίδρυμα. Κάναμε πρώτο το Σχέδιο Δράσης για την Παιδεία, για τη Δημόσια Υγεία, για το περιβάλλον της χώρα μας και τώρα το τελευταίο θα είναι για την Κοινωνία των Πολιτών, που θα είναι και το πιο δύσκολο θα έλεγα, γιατί αυτό είναι, ακόμα και οι έννοιες και οι ιδέες, θα πρέπει να διαμορφωθούν καθώς θα προετοιμάζεται. Αλλά πιστεύω με τους συνεργάτες μας θα έχουμε ένα καλό αποτέλεσμα.

Συγχαρητήρια για την Τριλογία, ήταν ωραία αποκάλυψη, εμείς δεν ήμαστε κοντά στο κομμάτι της Τριλογίας οπότε ήταν πολύ ωραίο σήμερα να μάθουμε όλα αυτά. Εύχομαι κάθε επιτυχία, για την οποία είμαστε σίγουροι».

Στο σημείο αυτό ο κ. Μπένος κάλεσε στο βήμα τον κ. Νίκο Ιμιρζιάδη, ιδρυτή της εταιρείας Sales Promotion Center, πρωτεργάτη του χώρου της below-the-line επικοινωνίας στην Ελλάδα και πολύτιμο υποστηρικτή των δράσεων του Σωματείου. Ο κ. Ιμιρζιάδης είπε τα εξής:

ΝΙΚΟΣ ΙΜΙΡΖΙΑΔΗΣ:

«Καλησπέρα. Είμαι ικανοποιημένος που μπορώ να συμμετέχω μαζί με όλους σας, σ' αυτό το εγχείρημα, σ' αυτή την προσπάθεια, σ' αυτό το όραμα που ξεκίνησε από τον Σταύρο Μπένο.

Οι δικές μας δυνατότητες σε μικρή σαφώς εταιρεία σε σχέση με όλες όσες αναφέρθηκαν, είναι μικρότερες. Παρ' όλα αυτά η ζέση και η φροντίδα μας και το ενδιαφέρον μας νομίζω ότι είναι αρκετά μεγάλο για τη διαιώνιση όλης αυτής της προσπάθειας.

Θα έλεγα λοιπόν, θα συμφωνούσα με τον κ. Κουτσιανά, πως μπορούμε να έχουμε τη συνέχεια όλων αυτών των απίθανων οραμάτων και έργων που κάνει και βλέπουμε σήμερα το “ΔΙΑΖΩΜΑ”. Πώς αυτό το όραμα θα διαιωνισθεί στην Ελλάδα, στους νεότερους, σε όλους όσοι θα μπορέσουν να το πάρουν και αν το μεγάλωσουν ακόμα και να το κάνουν ακόμα μια πιο μεγάλη δραστηριότητα η οποία θα πηγαίνει και θα ακουμπάει όλη την κοινωνία. Όχι μόνο όσους είναι πολύ ειδικοί και πολύ γνώστες πολιτιστικά, αλλά αν είναι δυνατόν, όλους τους Έλληνες πολίτες. Αυτό για μένα είναι μια αγωνία. Την οποία ελπίζω η σημερινή Διοίκηση, Διεύθυνση του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, να φροντίσει για τη συνέχεια.

Επειδή είμαστε μια μικρή εταιρεία, οι οικονομικές μας δυνατότητες δεν είναι μεγάλες. Οι δράσεις που μπορούμε να έχουμε, είναι η επικοινωνία και ιδιαίτερα με νέους ανθρώπους εργαζομένους.

Το Sales Promotion Center, Κέντρο Προωθήσεως Πωλήσεων παλαιότερα, είναι μια εταιρεία η οποία ουσιαστικά δημιούργησε ένα καινοτόμο χώρο στην Ελλάδα, αυτόν που στην επικοινωνία την εταιρική λέγεται below the line activities.

Από το 1978, είμαι 45 χρόνια στο χώρο αυτό, δημιουργήσαμε αυτό το χώρο που σήμερα υπάρχουν πολλές διαφορετικές εταιρείες και το αντικείμενό μας είναι ουσιαστικά η εταιρική επικοινωνία. Με την ευκαιρία αυτή, βρισκόμαστε μονίμως σε επαφή με νέους ανθρώπους.

Και ουσιαστικά αυτό που σκεφτήκαμε να κάνουμε, είναι να επικοινωνήσουμε δυνατά και με όλους τους δυνατούς τρόπους σε όλους αυτούς τους εργαζόμενους σ' εμάς, οι οποίοι ανανεώνονται γιατί δε δουλεύουν μόνο οι μόνιμοι 210 υπάλληλοι, συνεργάτες, αλλά υπάρχουν και part timers οι οποίοι ανανεώνονται στην εταιρεία και κάθε χρόνο μπαίνουν 200, 250 άτομα, τα οποία λειτουργούν μαζί μας για κάποιο μικρό χρονικό διάστημα.

Έχουμε λοιπόν εντάξει μέσα στο πρόγραμμα ενημέρωσης και εκπαίδευσής τους, την ενημέρωσή τους για τις δράσεις του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ. Και φυσικά έχουμε εντάξει το “ΔΙΑΖΩΜΑ” στο site μας και έτσι επικοινωνούμε και με όλο το πελατειακό μας κοινό και με όλους όσους επισκέπτονται το δικό μας site.

Στην είσοδο της εταιρείας υπάρχουν εργαλεία επικοινωνίας με όλον αυτό τον κόσμο, ο οποίος ενημερώνεται για το “ΔΙΑΖΩΜΑ” και θεωρούμε ότι αυτό το επικοινωνιακό κομμάτι για το “ΔΙΑΖΩΜΑ” είναι κάτι σημαντικό γιατί αναφερόμαστε κυρίως σε φοιτητές, οι οποίοι είναι 20 με 25 χρόνων, οι οποίοι για πρώτη φορά ακούν για το “ΔΙΑΖΩΜΑ”. Πολύ λίγοι ξέρουν την ύπαρξη του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ και είναι ευκαιρία για εμάς να τους μιλήσουμε για τις δράσεις του, μ' έναν φυσικά συνοπτικό τρόπο. Υπάρχει και ο τρόπος με QR Code κτλ., που μπαίνουν μέσα όσοι ενδιαφέρονται και μαθαίνουν περισσότερα για το Σωματείο μας.

Για κάθε ημέρα εργασίας αυτών των ανθρώπων, το Sales Promotion Center, αποδίδει στο “ΔΙΑΖΩΜΑ” 1 ευρώ, το οποίο δεν το εισπράττει από τον εργαζόμενο, αλλά το δίνουμε από τα κέρδη της εταιρείας στο “ΔΙΑΖΩΜΑ”, για κάθε μεροκάματο. Και αυτό επικοινωνείται σαφώς και στους ανθρώπους που συνεργάζονται μαζί μας».

Ο Πέτρος Ιμιρζιάδης, Business Development Head, της Sales Promotion Center, είπε στη συνέχεια τα εξής:

ΠΕΤΡΟΣ ΙΜΙΡΖΙΑΔΗΣ:

«Αυτό είναι άλλο ένα επίπεδο συνέργειας. Γιατί η δουλειά των ανθρώπων αυτών έχει προέλθει μέσα από αιτήματα και μέσα από τη συνεργασία με τους πελάτες μας, που είναι μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες. Άρα στην ουσία έχουμε κάνει και τους πελάτες μας συμμετοχούς σε αυτό που εμείς δωρίζουμε και προσπαθούμε να κάνουμε για την επιτυχία του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ».

Η κα Τζίμα Ιμιρζιάδη, συνιδρύτρια της εταιρείας πρόσθεσε στο σημείο αυτό τα ακόλουθα:

ΤΖΙΜΑ ΙΜΙΡΖΙΑΔΗ:

«Εγώ θέλω να κάνω μια πρόταση για το γράμμα “ι”. Επειδή σήμερα έγινε πολλή συζήτηση για τον πληθυντικό της Αθήνας, των Αθηνών δηλαδή, προτείνω στο λογότυπο της Τριλογίας να μη λέμε “Αθήνα – Ελευσίνα – Λαύριο”, αλλά “Αθήναι – Ελευσίνα – Λαύριο”. Αυτή είναι η πρότασή μου».

Ο κ. Μπένος πρόσθεσε το εξής:

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

«Είναι αυτές οι απλές ιδέες που δίνουν όμως μια φρεσκάδα και έχουν και αποτελεσματικότητα. Και να πούμε επίσης ότι έκαναν και ένα crowdfunding μοναδικό στη Βόρεια Εύβοια, με τα “Αγριολούλουδα”, καθώς συγκεντρώσαμε 100.000 για πολλές δράσεις στη Βόρεια Εύβοια.

Ήταν πολύ ευφάνταστη όλη αυτή η δουλειά που έγινε, βασιζόμενη στα “Αγριολούλουδα”, ένα εικαστικό έργο που είχαν κάνει τα παιδιά ενός Δημοτικού παίρνοντας πληροφορίες από τις γιαγιάδες και τους παππούδες και είχαν αποτυπώσει τ’ αγριολούλουδα. Αυτός είναι ο βασικός επικοινωνιακός μας κορμός γι’ αυτή την ωραία πρωτοβουλία».

Αμέσως μετά το λόγο πήρε ο κ. Ευάγγελος Κεραμίδας, ιδρυτής της εταιρείας Kosmesis Plastic Surgery που είναι Εταιρικό Μέλος του Σωματείου.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ:

«Θα μου πείτε, γιατί παίρνω το μικρόφωνο; Γιατί είμαι πλαστικός χειρουργός –και θα πείτε τι ζητάει ένας πλαστικός χειρουργός στο “ΔΙΑΖΩΜΑ”; Η αλήθεια είναι ότι κοιτάζοντάς σας όλους, έναν-έναν και ακούγοντας όλα αυτά τα ωραία που έχετε πει εγώ βλέπω δυνητικά ότι όλοι σας θα μπορούσατε να είστε πλαστικοί χειρουργοί.

Για ποιο λόγο; εμένα δυο πράγματα μ’ ελκύουν στην πλαστική χειρουργική και προσπαθώ να κάνω. Πρώτον, η χειρουργική μου τεχνική να είναι υψηλής τεχνικής, που να βασίζεται στη ιατρική γνώση και δεύτερον, να έχει υψηλή αισθητική. Δηλαδή δεν πρέπει να χειρουργώ μόνο καλά, πρέπει να χειρουργώ και όμορφα.

Το ίδιο πράγμα έχει και το “ΔΙΑΖΩΜΑ”. Έχει υψηλή αισθητική, γιατί μόνο αν έχεις υψηλή αισθητική μπορείς ν’ ασχολείσαι με τον πολιτισμό έτσι όπως ασχολείται ο κ. Μπένος και φυσικά πρέπει να έχει και την τεχνική κατάρτιση. Όλες αυτές οι απίστευτες μελέτες που κάνουν οι υπέροχοι συνεργάτες του κ. Μπένου.

Αρα λοιπόν βλέπω μόνο πλαστικούς χειρουργούς εδώ, δυνητικά θα μπορούσατε όλοι να σπουδάζετε και να χειρουργείτε και μιας και τυχαίνει να είμαι και υπεύθυνος της αισθητικής εκπαίδευσης των πλαστικών χειρουργών στην Ελλάδα, κ. Μπένο θα δεσμευθείτε εδώ, θα σας φωνάξω στο Διοικητικό

Συμβούλιο και σε όλους τους πλαστικούς, να μας μιλήσετε για το κάλλος του αετώματος και της διαδρομής που βλέπω εκεί πάνω. Σας ευχαριστώ».

Ο κ. Μπένος ευχαρίστησε τον κ. Κεραμίδα και αποδέχθηκε με χαρά την πρότασή του. Αμέσως μετά έδωσε το λόγο στον κ. Νίκο Λαμπρόπουλο, πρόεδρο της ΤΕΜ Α.Ε., νέου Εταιρικού Μέλους του Σωματείου, με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών τεχνικών έργων.

ΝΙΚΟΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ:

«Καλησπέρα σε όλους και μάλλον είμαι το πιο νέο Εταιρικό Μέλος, η Τεχνική Εταιρεία Μελετών. Ακολουθώντας το γιατί πήρα το λόγο από τον γιατρό, εγώ θα πω ότι ως μηχανικός, πρώτον αγαπητέ Πρόεδρε έχουμε το κοινό σημείο ότι είμαστε τοπογράφοι και οι δύο και δεύτερον, ότι έχουμε κάνει κι οι δύο πάνω από 300 μελέτες.

Όμως το δεύτερο, είναι αυτό που με ανησυχεί ιδιαίτερα. Διότι εσείς έχετε 300 μελέτες που έχετε υλοποιήσει, εμένα ούτε το 1/3 δεν έχει υλοποιηθεί και δυστυχώς και κάποιες από αυτές που έχουν υλοποιηθεί. Κάποιες δε θα μπορούσα να πω ότι δεν με εκφράζουν. Μία από τις μελέτες, και γι' αυτό πήρα το λόγο, που έχω κάνει και μάλλον δεν την ξέρει κανείς, το 1990, στο Σύνδεσμο Δυτικής Αττικής. Τότε είχα βγάλει ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα ευρύτερου σχεδιασμού με Δήμαρχο τον κ. Πέτρον.

Τ' αστέρια σ' εκείνη τη μελέτη ήταν η Λούκα Κατσέλη ως οικονομολόγος και ο Πέτρος Συναδινός, ο μετέπειτα των Ολυμπιακών. Εγώ συμμετείχα ως υδραυλικός και υγιεινολόγος μηχανικός. Τότε, είπαμε ότι για να φέρουμε τον κόσμο στην Ελευσίνα, πρέπει να κάνουμε αυτή τη σύνδεση που είπατε, την οποία περπατήσαμε, τη θάλασσα.

Και θέλω να ενώσω μικρή μου φωνή στους υποστηρικτές αυτής της θάλασσας διαδρομής. Είμαι ευγνώμων που το άκουσα, ότι μια τότε σκέψη που θα βρίσκεται σε κάποια πεταμένα συρτάρια, σήμερα μπορεί ν' αποκτήσει σάρκα και οστά. Σας ευχαριστώ όλους».

Αμέσως μετά το λόγο πήρε η κα Βασιλική Γεωργιανού, Καθηγήτρια στη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ. Η κα Γεωργιανού είπε τα εξής:

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΥ:

«Είμαι Καθηγήτρια στη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ. Ως ακαδημαϊκοί, είμαστε εξοικειωμένοι με τις μελέτες συγκεκριμένων έργων, γι' αυτό δε θα σας συγχαρώ για τον αριθμό των μελετών, παρά το ότι αναγνωρίζω τη μεγάλη δυσκολία που έχουμε.

Θα ήθελα όμως, να σας συγχαρώ για την ολιστική στρατηγική σας, και κυρίως το να συνδέσετε αρχαιολογικούς χώρους με νεότερα μνημεία, να δώσετε πνοή στις πόλεις και στον τουρισμό μας αλλά και στους κατοίκους αυτών των πόλεων.

Και πάνω σ' αυτό θα σας απευθύνω ένα πολύ σύντομο ερώτημα: Έχετε στη στρατηγική σας κάποιο σχέδιο για τα νεότερα μνημεία, για τα διατηρητέα κτίρια; Για πολλά από αυτά εμείς ως Πολυτεχνείο, αφιλοκερδώς κάνουμε μελέτες σε ιδιώτες που παλεύουν με ίδια μέσα. Εξ όσων γνωρίζω δεν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη κρατική μέριμνα σε αυτά. Όπως κι εσείς θα προσέξατε το Ίδρυμα Karlan πολύ περισσότερες προσφορές κάνει σ' αυτά τα διατηρητέα μνημεία και η ερώτησή μου είναι απλή: Αν το έχετε στο πρόγραμμά σας ή αν θα μπορούσατε να εμπλέξετε και το κράτος ώστε να υπάρξει ανάδειξη και κάποια βοήθεια αυτών των νεότερων μνημείων.

Σας ευχαριστώ πολύ και σας συγχαίρω ξανά για το όραμά σας και για το έργο σας».

Ο κ. Μπένος στη συνέχεια αναφέρθηκε στην εμπειρία του ως Δημάρχου, στη διαχείριση της καταστροφής που είχε προκαλέσει ο σεισμός του 1986 στην πόλη της Καλαμάτας, καθώς και για το πρόγραμμα «ΠΟΛΙΣ» που σχεδιάζει το Σωματείο σε πόλεις. Πρόκειται για την πρόταση υιοθεσίας του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», μετά τα αρχαία θέατρα, για τις ελληνικές πόλεις με ιστορικό υπόβαθρο, καθώς και το Πρόγραμμα Ανασυγκρότησης Βόρειας Εύβοιας. Ο κ. Μπένος είπε τα εξής:

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

«Εγώ σας ευχαριστώ γιατί μου δώσατε τη δυνατότητα ν' αναφερθώ σ' ένα κομμάτι που αποτελεί για μένα την πιο συγκινητική στιγμή της δημόσιας ζωής μου.

Η Καλαμάτα, επειδή ήταν μια από τις λίγες πόλεις του αστικού μετασχηματισμού. Έριξα πολύ μεγάλο βάρος να σώσω ακριβώς αυτό τον πολιτισμό, του 18^{ου} και του 19^{ου} αιώνα. Με κατηγορούσαν τότε Νίκο ότι ήμουν το αγαπημένο παιδί της Μελίνας Μερκούρη. Τα προγράμματα τότε τα καινοτομικά που έρχονταν από την Ευρώπη δεν τα ήθελε κανένας.

Ένα χρόνο πριν τους σεισμούς, μου έστειλε με τους εκπαιδευτές και 100 παιδιά στις πόλεις, νέα παιδιά, που εκπαιδεύθηκαν και μπόρεσα και αποτύπωσα όλα τα νεοκλασικά της πόλης.

Αυτό τελείωσε μια εβδομάδα πριν απ' τους σεισμούς και το είχα στο γραφείο μου, είχαμε κι εκλογές σ' ένα μήνα, ήταν Σεπτέμβρης του '86, τον Οκτώβρη είχαμε δημοτικές εκλογές.

Είπα θα είναι το μεγάλο μου έργο. Ένα ολιστικό πρόγραμμα για τη σωτηρία αυτού του πλούτου, των νεότερων μνημείων. Τη νύχτα του σεισμού ενστικτωδώς, πήγα να δω το δίκτυο ύδρευσης, το δίκτυο αποχέτευσης και να δω τι γίνεται με τα μνημεία. Οι ιδιοκτήτες τους είχαν αφήσει τις οικογένειες, άλλος είχε βρει μια τσάπα, άλλος έναν φορτωτή. Μ' έπιασε απόγνωση. Και τηλεφώνησα στη Μελίνα Μερκούρη, που ήταν τότε στη 2^η Πολιτιστική Πρωτεύουσα, στη Μπολόνια, το '86. Και έκανε τις επαφές νύχτα. Μου έφερε και 40 επικεφαλής ο Γιώργος Παπαθανασόπουλος, που ήταν στην Πύλο, και 40 αρχαιολόγους και μηχανικούς και εγώ με τον Γρηγόρη Διαμαντόπουλο, μπήκαμε στο Δημαρχείο, που

είχε πέσει. Έβγαλα τη μελέτη, την έδωσα στη Μελίνα Μερκούρη και έβαλαν ένα “Π” (παραδοσιακό), μ’ έναν κύκλο ότι αυτά είναι παραδοσιακά και δεν τα πειράζει κανένας.

Και μετά κάναμε ένα σχέδιο σωτηρίας το οποίο περιείχε πολλά πράγματα μεταξύ των οποίων, είχα κι έναν άλλο μεγάλο δίπλα μου που με βοήθησε, ήταν ο σπουδαίος Γιώργος Γεννηματάς, ήταν Υπουργός Υγείας τότε και Βουλευτής Μεσσηνίας. Του ζήτησα αξιοποιήσω τα εισερχόμενα χρηματικά ποσά σε έναν κουμπαρά και εκείνος με διαβεβαίωσε πως θα με κάλυπτε σε θέματα υγείας και πρόνοιας.

Παρά την πίεση που δεχόμουν κράτησα τον κουμπαρά και όταν πέρασε η πίεση η μεγάλη έβγαλα μια ανακοίνωση όπου προσακλούσα τους ιδιοκτήτες νεοκλασικών που επιθυμούν, να τα πουλήσουν στο Δήμο Καλαμάτας. Και αγόρασα 20 από αυτά και κάναμε ένα υπέροχο πλαίσιο κινήτρων και με τη Μελίνα Μερκούρη. Αν πάτε στην Καλαμάτα, θα δείτε στην Αριστομένους, είναι σα να περπατάτε στον 18^ο αιώνα. Και καμαρώνω γι’ αυτό. Δεν έπεσε ούτε ένα δηλαδή από τα μνημεία αυτά.

Γιατί σας τα λέω τώρα αυτά; Γιατί ήρθε η ώρα και για το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, ν’ αναπτύξει αυτό το ολιστικό σχέδιο στις πόλεις. Είχαμε άλλες προτεραιότητες, ξεκινήσαμε από τα θέατρα, μετά πήγαμε στις διαδρομές, μετά μας πήγε η ιστορία στη Βόρεια Εύβοια. Δε μπορούσα να αρνηθώ αυτή την πρόσκληση, παρ’ ό,τι λιοιδορήθηκα γι’ αυτό.

Ούτε στιγμή δε σκέφτηκα να πω όχι στον Πρωθυπουργό για τη Βόρεια Εύβοια και γι’ αυτό το τεράστιο έργο που κάναμε εκεί και το καμαρώνουμε στο “ΔΙΑΖΩΜΑ” και μαζί σας, και με τα Εταιρικά Μέλη. Τώρα λοιπόν ξεκινάμε το πρόγραμμα “ΠΟΛΙΣ” και σε καλώ να συμπράξουμε.

Το πρόγραμμα “ΠΟΛΙΣ” είναι το μεγάλο μου όνειρο. Έκανα το εξής τρικ, μην το πείτε όμως πουθενά, θα σας το πω μυστικά. Είχαμε βάλει 8 πόλεις σε μια μορφή άμιλλας, 8 πόλεις δηλαδή από το Ηράκλειο της Κρήτης μέχρι την Κομοτηνή για να δούμε ποια θα’ ανταποκριθεί καλύτερα σ’ ένα πρόωρο πρόγραμμα που είναι του Ταμείου Ανάκαμψης για τις αστικές αναπλάσεις, ένα πρόγραμμα που το είχε σχεδιάσει ο Δημήτρης Οικονόμου ως Υπουργός και είδαμε ποια πόλη ανταποκρίνεται καλύτερα.

Και αυτή η πόλη ήταν η Λάρισα. Σας το παρουσίασε φευγαλέα. Μπες μέσα να το δεις, είναι αυτό που ονειρεύεσαι. Στη Λάρισα λοιπόν θα κάνουμε ένα ολιστικό πρόγραμμα για όλη την πόλη, στο επίκεντρο του οποίου βεβαίως θα είναι τα νεότερα μνημεία. Αλλά όχι μόνο τα νεότερα μνημεία, δηλαδή την πόλη θα τη δούμε συνολικά ως πόλη.

Όπως σας είπα στην εισαγωγή μου, οι Δήμαρχοι τη βλέπουν την πόλη μόνο στο δημόσιο χώρο. Και είναι μεγάλο λάθος αυτό. Αν δε συμπεριλάβει και τον ιδιωτικό χώρο, με πολλούς τρόπους, έχεις κανονιστικά εργαλεία τεράστια, έχεις ως πούμε το Προεδρικό Διάταγμα. Εγώ δηλαδή μετά τους σεισμούς στην Καλαμάτα έσωσα το ιστορικό μου κέντρο. Το ιστορικό κέντρο είχε πενταόροφες πολυκατοικίες. Οι όροφοι έγιναν 2. Έχουν μείνει 3 πολυκατοικίες πενταόροφες ως μάρτυρες.

Θέλω να πω ότι είναι η μεγάλη μου αδυναμία αυτό που έδειξες, ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για το “ΔΙΑΖΩΜΑ” ν’ ασχοληθεί επίμονα, πρόσεξε όμως, όχι με το λάθος τρόπο που έκανε μέχρι σήμερα η πολιτεία, παίρνοντας μνημείο προς μνημείο.

Την πιο σπουδαία προσπάθεια ιστορικά την έκανε ο Στέφανος Μάνος. Αλλά κατέπεσαν οι προσπάθειές του στο ΣτΕ, με τη μεταφορά συντελεστή. Δε μπορείς να λες σ’ έναν ιδιοκτήτη που έχει ένα νεοκλασικό και έχει έναν συντελεστή 2 και θα μπορούσε να χτίσει τρεις φορές περισσότερο από το χώρο που καταλαμβάνει το νεοκλασικό, να του βάλεις απαγορευτικό, πρέπει να σκεφτείς και τον ιδιοκτήτη. Σκέφτηκε το συντελεστή που δικαιούται ο ιδιοκτήτης να τον μεταφέρει κάπου αλλού. Αλλά δεν πέρασε αυτή η ρύθμιση που ήταν η πιο ρηζικέλευθη απ’ όσες απόπειρες έγιναν. Εγώ πιστεύω πάντως ότι έχουν καταπέσει γιατί δεν είχαν το ολιστικό αυτό πνεύμα.

Αρα λοιπόν, μέσα στα πλαίσια ενός προγράμματος που το ξεκινάμε τώρα και στηρίζεται σε δυο μεγάλα πνευματικά παιδιά της Ευρώπης, το New European Bauhouse και τη Χάρτα της Λειψίας, το πρόγραμμα «Πόλις», είναι το νέο μας βρέφος που ξεκινάμε με αυτή τη στόχευση που περιέγραψες μόλις, τη σωτηρία δηλαδή και των νεοτέρων μνημείων και την καθιέρωση τριών λέξεων για τις πόλεις: λειτουργικότητα, προσβασιμότητα και αισθητική.

Αυτές οι τρεις λέξεις προσδιορίζουν την ολιστική πόλη που αλλού θα έχει ένα κανονιστικό περιβάλλον πιο δριμύ, όπως είναι τα ιστορικά τους κέντρα, δηλαδή θα έχει πιο σκληρούς όρους δόμησης, για τις όψεις. Εγώ στην Καλαμάτα έκανα “ακραία”, τώρα φαίνονται πολύ φυσιολογικά, κεραμίδια υποχρεωτικά, δύο όροφοι, κουφώματα, φουρούσια, όλα ήταν μέσα σ’ ένα πλαίσιο αισθητικής και λειτουργικότητας για την πόλη.

Ένα θέμα που δεν έχουμε αγγίξει επίσης ποτέ στις ελληνικές πόλεις, ποτέ, είναι το θέμα της λειτουργικότητας των πόλεων. Δυστυχώς η Αθήνα είναι το χειρότερο παράδειγμα. Υπάρχουν σκόρπιες εξαιρετικές παρεμβάσεις, οι πεζόδρομοι, αλλά οι πεζόδρομοι δε συνδέονται μεταξύ τους. Ποδηλατόδρομους δεν έχει καθόλου η Αθήνα. Για τα ΑμεΑ καλά, ας μη μιλήσουμε, τι τραγικό πράγμα είναι να κυκλοφορήσει ένα άτομο με προβλήματα κινητικότητας στην πόλη.

Στη Λάρισα λοιπόν, αυτό τον άξονα που σας περιέγραψα, 4 χιλιομέτρων, είπα και στον Δήμαρχο, θα κάνουμε κι ένα happening τον Ιούνιο υπολογίζουμε, θα καλέσουμε την πόλη να τον περπατήσουμε, αφού τον επιλέξουν οι αρχιτέκτονες και οι τεχνικοί του και να πούμε, στην πόλη ότι αυτό θα κάνουμε για να την έχουμε μαζί μας. Δηλαδή θα βάλουμε μπροστά τα ΑμεΑ, τους τυφλούς, τα άτομα με τα καροτσάκια τους, πίσω οι πεζοί, τα ποδήλατα..

Δεν αφορίζουμε το αυτοκίνητο, πρέπει να είναι όμως τόσο όσο το αυτοκίνητο. Δηλαδή αλλού πρέπει να είναι πλήρης ο πεζόδρομος, αλλού να είναι για την τροφοδοσία, για τους μόνιμους κατοίκους, υπάρχουν λύσεις για όλα ξέρετε. Αρκεί να τα δεις ολιστικά. Εγώ είχα την ευλογία 30 χρόνων παιδί να

έχω τον Χατζιδάκι που μου έκανε το πρώτο ολιστικό πρόγραμμα στον πολιτισμό που ήταν η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού της Καλαμάτας.

Ο Χατζιδάκις ξέρετε, ήταν Απόλλωνας στα κονσέρτα του, αλλά στα συμπόσια ήταν Διόνυσος. Και του έλεγα εγώ απορώντας, «πώς τους αφήνεις έτσι και μιλάνε;» και απαντούσε «Δεν τους αφήνω, πρέπει να είναι ελεύθεροι να ξεδιπλώνουν τα όνειρά τους κι εγώ έχω μια απόχη και τα μαζεύω». Και με αυτή την απόχη, μετά από ένα χρόνο που είχε μαζέψει 50 διανοούμενους στην Καλαμάτα και συζητούσαμε μου είπε πως τώρα θ' απλώσουμε ένα δίχτυ πάνω από την πόλη και οι πολίτες θα πέφτουν μέσα ανυποψίαστοι.

Για το Ωδείο το ξεκίνησε, όπως ήθελε και μου έστειλε και τον Γιώργο Κουρουπό στην Καλαμάτα για Διευθυντή. Ο Χατζιδάκις ερχόταν και δίδασκε κιόλας. Επίσης, τη Σχολή Χορού, και το περίφημο φεστιβάλ, τα Εικαστικά.

Μετά τους σεισμούς ήρθε ο Γρηγόρης Διαμαντόπουλος και αξιοποιήσαμε τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα και μετακινήσαμε το σεισμό από το επίκεντρο που είχε μέχρι τότε παγκοσμίως, δηλαδή, τα κτίρια, στον άνθρωπο και στις ανάγκες του και χτίσαμε ένα πρόγραμμα που αφορούσε όλες τις δράσεις των πολιτών. Γιατί ο σεισμός δεν πλήττει μόνο τον οικιστικό πλούτο, πλήττει την οικονομία, τις κοινωνικές δομές, τα σχολεία, τον πολιτισμό, τα μνημεία, οπότε πρέπει να τα δεις όλα αυτά μαζί. Και έγινε το πρώτο ολιστικό πρόγραμμα παγκοσμίως που ήρθε να το μιμηθεί η Αμερική, η Ιαπωνία. Το πρόγραμμα «ΠΟΛΙΣ» θα είναι ένα τέτοιο πρόγραμμα. Ένα πρόγραμμα ολιστικό το οποίο φιλοδοξούμε να είναι “πρότυπο” πρόγραμμα. Είναι σαν ένα βρέφος που αρχίζει τώρα να κάνει τα πρώτα του βήματα στη Λάρισα».

Στο σημείο αυτό ζήτησε το λόγο η κα Θέκλα Τσιτσώνη, Καθηγήτρια Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

ΘΕΚΛΑ ΤΣΙΤΣΩΝΗ:

«Είμαι Καθηγήτρια στο Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου και μας έχει ανατεθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, η μελέτη αναδάσωσης της Βόρειας Εύβοιας.

Ο Σταύρος μας έδωσε τη δυνατότητα να μην περιοριστούμε μόνο σε αυτό, που έχει ολοκληρωθεί δηλαδή η μελέτη και έχει παραδοθεί στο Υπουργείο, αλλά μας εισήγαγε, να πω τη λέξη αυτή, στο όραμά του, στο ολιστικό πρόγραμμα, στο “Εύβοια μετά”, όπου διαμορφώσαμε ένα καινούργιο τεχνικό δελτίο με 6 δράσεις, γύρω βέβαια από τον κεντρικό στόχο που είναι η αναδάσωση της Βόρειας Εύβοιας.

Πήρα το λόγο Σταύρο, για να σ' ευχαριστήσω που μας εισήγαγες στο “ΔΙΑΖΩΜΑ”, σ' αυτά τα ολιστικά προγράμματα, σ' αυτό το όραμα που θέλουμε πάρα πολύ να το ολοκληρώσουμε μαζί. Η μελέτη έχει ολοκληρωθεί αλλά τώρα είμαστε στο στάδιο της πράξης, της εφαρμογής, της υλοποίησης και ελπίζω ότι θα τα καταφέρουμε και θα δημιουργήσουμε ένα πρότυπο στην Εύβοια που θα πρέπει

να εφαρμοστεί και σε όλη την Ελλάδα. Γιατί όπως ξέρετε όλοι, οι πυρκαγιές είναι κάτι που δε μπορούμε να το αποφύγουμε, μπορούμε όμως να το περιορίσουμε και να είμαστε έτοιμοι να το αντιμετωπίσουμε με ισχυρότερα όπλα απ' ό,τι βρεθήκαμε στην κατάσταση της Εύβοιας που ήμαστε τελείως απροετοίμαστε. Ευχαριστώ πάρα πολύ το "ΔΙΑΖΩΜΑ" και ειδικά εσένα Σταύρο που μας έδωσες αυτή την ευκαιρία».

Αμέσως μετά, ο κ. Μπένος είτε περίπου τα εξής:

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ:

«Πρέπει όμως ν' αφηγηθώ πώς έγινε. Έγινε από τον χώρο των τεχνών. Το Πανεπιστήμιο, όλα τα Πανεπιστήμια προσέφεραν έργα και δράσεις που δεν ήταν όμως μεταξύ τους, δεν είχαν αγαπηθεί μεταξύ τους ως ένα σύνολο.

Τους είπα λοιπόν να το κάνουμε ως ένα θεατρικό έργο σπονδυλωτό και τους έφερα ως παράδειγμα ένα κινηματογραφικό έργο, που εγώ αγαπώ πολύ, την "Κάλπικη λίρα". Είναι ο συνδυασμός κρίκος, που πάμε από το ένα επεισόδιο στο άλλο. Είδα ότι αυτή η θαυμαστή μελέτη είχε τους σπόρους, το πώς μαζεύουμε τους σπόρους. Μετά το πώς τους φυτεύουμε τους σπόρους, σε φυτώρια, για να βγουν τα φυτά. Μετά, το πώς βλέπουμε την αναγέννηση του δάσους. Η αναδάσωση στη Βόρεια Εύβοια, κατά 90% θα είναι φυσική αναγέννηση, και όπου δεν γίνεται, μόνο εκεί θα πάμε να επέμβουμε στην τεχνητή αναδάσωση. Άρα περιμένουμε τη φυσική αναγέννηση.

Μετά αυτό χρειάζεται το νεράκι για να ποτίζεται. Και μετά, δεν πρέπει να μετράμε για το κλιματικό φαινόμενο και τη συγκράτηση του διοξειδίου του άνθρακα; Όλο αυτό είναι ένα έργο, 6 σε 1. Ένα θεατρικό έργο. Γι' αυτό η Θέκλα Τσιτσώνη είναι πια ένας καλλιτέχνης. Το κάναμε μαζί και μάλιστα του έχουμε δώσει κι ένα ωραίο σχήμα εικαστικό. Σαν κρίκοι δηλαδή που ο ένας πάει στον άλλο και θα γίνει μια αναδάσωση υποδειγματική.

Και μετά θα ακολουθήσει ο βιώσιμος καθαρισμός που εγώ ονειρεύομαι, με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Είχαμε τρεις ενότητες ξέρετε, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και η Επιτροπή Goldamer, αυτή η διεθνής Επιτροπή που ήταν για την πρόληψη.

Αναδάσωση λοιπόν, οικονομία του δάσους και πρόληψη, αυτοί είναι οι τρεις πυλώνες που τους κάναμε έναν. Και όλα μαζί συνεργάζονται σαν ένα ενιαίο πράγμα. Οι τέχνες είναι ο καλύτερος τρόπος να εξηγείς τα πράγματα απλά»;

Ο κ. Λέφας ζήτησε το λόγο και είπε τα εξής:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΕΦΑΣ:

«Μια ενημέρωση – πληροφορία που ακουμπάει δυο πλευρές της σημερινής συζήτησης. Είπαμε ότι οι τρεις δρόμοι που μπήκαν στο πρόγραμμα που συζητήσαμε με την Υπουργό, είναι η Νέα Οδός, η Ολυμπία Οδός και ο ΜΟΡΕΑΣ.

Χτες υπεγράφη το έργο Καλαμάτα – Ριζόμυλος – Πύλος – Μεθώνη, με τον άλλο μου ρόλο, του Τεχνικού Διευθυντή εκεί, συμμετέχουμε ως LEADER και σε 4 έτη η διαδρομή που τώρα σταματά στο αεροδρόμιο της Καλαμάτας, μια που έχετε αρκετοί εντοπιότητα στην Καλαμάτα, θα μας οδηγεί στον Ριζόμυλο, την Πύλο, τη Μεθώνη και την Κορώνη με ασφαλή τρόπο και επομένως μία ακόμα προσβασιμότητα σε πολιτιστικά μέρη, όπως Πύλος, Μεθώνη, Κορώνη.

Αν προσθέσουμε δε και την παράκαμψη Γιάλοβας, πλησιάζει κανείς πολύ σύντομα. Έφυγε ο κ. Παπανικόλας, αλλά γίνεται και μια μεγάλη προσπάθεια στο τέλος εκεί που χρηματοδοτεί με μελέτες η Ολυμπία Οδός, το κομμάτι από τον Πύργο να φτάσει σωστά και να ενωθεί με τον Μορέα, στην Τσακώνα, περνώντας βέβαια και έχοντας πάντα υπ' όψιν το φυσικό περιβάλλον της Λίμνης Καϊάφα που είναι ιδιαίτερα σύνθετο και δύσκολο γιατί είναι μια περιοχή NATURA, αλλά υπάρχουν λύσεις τεχνικές που αυτό μπορεί να γίνει με έναν τρόπο ο οποίος είναι πάρα πολύ ευγενής για το περιβάλλον».

Ο κ. Μπένος στο σημείο αυτό έδωσε το λόγο στον κ. Κωνσταντίνο Ιωαννίδη, Διευθυντή Ανθρωπίνου Δυναμικού και Εταιρικής Επικοινωνίας της ELPEN.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

«Έχεις υπ' όψιν σου τι θα πω; Εγώ δεν έχω, γι' αυτό το λέω. Λειτουργώ αυτοσχέδια, σαν προσωπικός φωτογράφος του κ. Μπένου. Και μάλιστα έχω βάλει ένα πολύ εμφαντικό τίτλο: Κωνσταντίνος Ιωαννίδης, και Ντορούλα - είναι η σύζυγός μου - , και Υιοί. Και από κάτω ο τίτλος είναι “Φωτογραφικές υπηρεσίες υψίστης ποιότητας”.

Κάθε φορά λοιπόν έρχομαι, φωτογραφίζω τον καλό μου Σταύρο. Ξέρετε, ο Σταύρος μου κάνει καλό. Και σε όλους εμάς, μας ενώνει αυτό το πράγμα. Και όταν ακούω τους ωραίους επιστήμονες να λένε τόσα ωραία επιστημονικά πράγματα, δε μπορώ εγώ να φθηνώνω μ' ένα χαζοχαρούμενο σχόλιο την τελετή. Κάθομαι και ρουφάω σα σφουγγαράκι αυτά που λένε οι όμορφοι επιστήμονες. Κι αυτός είναι ο όρος.

Εν πάση περιπτώσει, σκέφτομαι να επεκτείνω τις φωτογραφικές υπηρεσίες, κάθε φορά γράφω στον Σταύρο σημείωμα, τι νομίζω ότι είναι το “ΔΙΑΖΩΜΑ”. Βέβαια το τι γράφω εξαρτάται από το τι έχω περάσει εκείνη τη μέρα, ξέρετε...

Σήμερα λοιπόν, έπιασα τον εαυτό μου να γράφει “η ουτοπία μπορεί να είναι μια πρόωρη αλήθεια, αλλά η μεγάλη εικόνα του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ είναι ένας φωτεινός δρόμος γεμάτος αλήθειες, όνειρα, ιστορίες και συναισθηματικές πτήσεις στο παρόν και στο μέλλον”.

Να είστε πάρα πολύ καλά, να ξέρετε ότι ένα από τα πράγματα που πάρα πολύ χαίρομαι στην εταιρεία που εργαζόμαι εδώ και 19 χρόνια, την ELPEN, που είναι μια πολύ ανθρωποκεντρική ελληνική εταιρεία φαρμακευτική, είναι ότι όταν ξεκινάς να πεις κάτι που φαίνεται ακραίο, θέλω να πάω στο Κογκό για να βοηθήσω την αποστολή κτλ., δε σου λένε “τι λες παιδί μου;”, σου λένε “κάτσε να το συζητήσουμε”. Πήγα στο Κογκό.

Αυτό που μου προσέφερε η εταιρεία μου, είναι η επαναγνωριμία μου, γιατί τον ήξερα από παλιά, με τον κ. Μπένο. Και βέβαια το πράσινο φως, “κάνε ό,τι νομίζεις”. Κι αυτό είναι μια μεγάλη ευλογία. Ευχαριστώ».

Ο πρόεδρος του Διαζώματος έδωσε το λόγο στην Διευθύντρια του Σωματείου, κα Μαρία Σοφικίτου, για να κλείσει την εκδήλωση. Η κα Σοφικίτου είπε τα εξής:

ΜΑΡΙΑ ΣΟΦΙΚΙΤΟΥ:

«Μάλλον σήμερα είναι η μέρα των αιφνιδιασμών, δε μπορώ να πω κάτι άλλο. Θα κλείσω πολύ σύντομα, ευχαριστώντας όλους εσάς, που βρίσκεστε σήμερα μαζί μας, αλλά και που είστε κοντά μας και δίπλα μας κάθε μέρα, εννοώ και τα Εταιρικά μας Μέλη και τα τακτικά μέλη του Σωματείου και βέβαια τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που δίνουν και σ’ εμάς τη νεότερη γενιά, την ικανότητα να ονειρευόμαστε και να μπορούμε να κάνουμε τα όνειρά μας πραγματικότητα, κάτι που στις μέρες μας δεν είναι ούτε τόσο εύκολο ούτε τόσο δεδομένο. Σας ευχαριστούμε πολύ για όλα, καλή συνέχεια, καλή ξεκούραση».

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ